శ్రీరస్తు.

శ్రీసుబ్రహ్మణ్యకవిరచితంబగు

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

ఇది.

పండితులచేఁ

లేఖకప్రమాదాదిజనితదోషంబులు లేకుండునట్లు

బరిష్కరింపఁబడి.

చన్నపురి.

జ్ఞానసూర్యోదయ- గీర్వాణభాషారత్నాకర

ముద్రాక్షరశాలలయందు.

ముద్రింపించి ప్రకటింపఁబడెను.

౧౮౯౧సం॥

దారవముదిశల్నిండెదివిమా- నారూఢులగుచుఁగసుగొనుదేవతు
లారాముని- శ్రీసీతా- బాగడిరి
తోరంబుగాబ్రసూనరవము- దుందుభిధ్వనుల్పురవనితావన
చారునాట్యములుచెలగరాఘవుని- జనేశుదర్మిలిగౌగిటనుంచెను॥ ... ౫సీల॥ ౪
ఫుల్లాంబుజపత్రాక్షుఁడురాముడు- ఫిల్లువిఱచుటలువినియంతఃపుర
పల్లవాధరులుమనసీతకుశ్రీ- వల్లభుడనదగిన
వల్లభుఁడిదెవచ్చెనుచల్లనివా- డెల్లజగములనునేలఁజాలువా
డల్లమరునైనజక్కదనమున- నుల్లసంబులాడునచెయమ్మ,
జెల్లా-రాముని-వల్లా కోరిక
లెల్లాఫలించువంశపావను-డీమహాత్ముఁడంచనిపలికిసరస
సల్లాపమువాడుసీతకుమణి- సరుల్విరుల్ హారుపుగఁగైచేసిరి॥ ... ౫సీల॥ ౫
పట్టుచీరెఁగట్టిఁగట్టిరవికెచను- కట్టుదిట్టముగగట్టిక్ర్యగమదమా
బొట్టునుమటనునిచికనులకాటుక- బెట్టికురులుదువ్వి
చట్టముగాగీలుముడిపైబమరిక- మట్టుమీఱవేడుకచేసరములు
జుట్టిస్వర్ణభూషణములుమేనను- దట్టముగాఁబూనియొక్కచెలికేల్
బట్టీ-జనకుని-పట్టీ-శారికి
పట్టంపురాణినాదునెనని- చాళితోడఁగుందనపుబొమ్మవలె
నెట్టనరాజమరాళకరిగతుల- నెరానిరాకరింపుచునడిచెను॥ ... ౫సీల॥ ౬
తాటంకద్యుతిదిక్కులెల్లను- దీటుకొనఁగఁబాపటబొట్టునుసరి
సాటిలేనిచంద్రసూర్యులనుసల- లాటమునను మెఱయ
తేటముత్యపుసరులుపతకములు- మేటిచిలుకతాళితోడఁబెనఁగొన
మాటికినఁదెలుఘల్లనిమ్రోయఁగ-దీటులేనిపైఖరిసీతావ
ధూటి-గుణమాల-పేటి-హారకి
రీటాదిమహామణాద్యుల శేషగి- రీశరామభూవిభునిచేరిమణి
హాటకమయమాలికగళముననిడి- హారికవరించితినిచనెముదమున॥ ... ౫సీల॥ ౭

౧౫. కాపి - జంపెతాళము.

పల్లవి॥ వినుహైమవతీఘనాఘనసుందరాకృతీ- వినుతధృతీకరణామతీ
అనుపల్లవి॥ తనమంత్రులనుబనిచె- దశరథునితోడితె
మ్మనిజనకనృపతిశీ-ఘ్రాబాగా॥ ... ... విను॥
ఆరూఢిదివసత్ర- యమునవార- లయోధ్యఁజేరిదశరథునిగాంచి
ధీరులైమ్రొక్కి- బహుదివ్యవస్తువులనరు-దారగాఁనర్కయించి
శ్రీరామునకుజయ-శ్రీరమారామునకు-సీతనునిశ్చయించి- నేడుశ్రీ
మీరమిము బిలువనం-పెనుజనకు-డనసంభ్రమి-మించెవేడుకదలించిమించి॥ విను॥

జనవిభుఁడు శ్రీరామ-చంద్రునకుఁ గళ్యాణ-మని చాటు నానతిచ్చి
జనకమంత్రులకును-త్సాహనవరత్నభూ-షణము కూలములు నిచ్చి
తనగురుండవగు వసి-ష్ఠుని సుమంత్రుని గని రా-ముని పెండ్లి వార్త దెచ్చి-తగు సదా
జనకవిభు బాంధవ్య-మని నకడు లెస్సయని-రనువుగా ముదము హెచ్చి మెచ్చి॥ విను॥ ౨
మరునాడు గురుహిత స-మస్తజను లెల్ల వే-మఱు బలసి కొలువగాను
అరుదైన యాణిము-త్యముల గొడుగుల నిడ-నధిక వైభవముతోను
భరతశత్రుఘ్ను లిరు-వురు గజారూఢులై- యిరుగడలఁ జేరి రాను-రథమెక్కి
నరవరుఁడు మిథిలాన-గరమునకుఁ జనె నెలమి- నాలు పెనములలోను-తాను॥ విను॥ 3
హితమతి నిదశరథున- కెదురుగాఁ జని పురో-హితసహితుఁడై జనకుఁడు
చతురుఁడై పూజింప-సరసులై రామ-లక్ష్మణులుత్తమతంత్రికపుడు
అతిభక్తిఁ బ్రణమిల్ల-నాలింగన మొనర్చి- నానందమునను నృపుడు తతమహో
న్నత జనకరాజసద-నమున సుత కౌశికా- న్వితుఁడై వసించెన తఁడు-జనహితుఁడు॥ విను॥ ౪
తనయాగకర్మాం-తయు దీర్చి జనకుఁడు శ- తానందుతో డననెను
దనరు కాస్యపుర-మున మదనుజుఁడు కుశ- ధ్వజుడుండు మోదముననను
మొనసి పిలువనంపుమన వినియట్లు సేయ- జయ్యనవచ్చియతడన్నను పొడగాంచి తనకుమారి
కలు తా-నును మ్రొక్కి-వర్థిల్లు-మనుచు దీవెనలు గొనెను- మనెను॥ ... విను॥ ౫
లలి నిజనకుఁడు పురమ-లంకరింపుమనఁ దో-రణచయ మెల్లా సితంబు
అలఘు సౌధ ధ్వజో-జ్వలము గోపుర వితా-నావళీ రాజతంబు
ఫలభాత నమ్రరం-భా స్తంభ శోభిత ప్రతిగృహ ప్రాంగణంబు-కర్పూర
కలితాంబుపూరగం- ధిల రాజమార్గమును- కై జేసి రా పురంబు-డంబు॥ విను॥ ౬
క్రమముతో నంతఃపురమలంకరించి- గారుకుంభములనుంచి
సమమైన పచ్చ రాజగలపై నిలిపి నీ-లముల బోదెలు ఘటించి
రమణీయముగ ను విగ-డముల దూలములు వ-జ్రముల గోణి గెలురచించి చతుర్ద్వా
రముల గొమరొప్పఁ గల్యాణవేదిక గట్టి- రమరిక ను సంతసించి- మేలెంచె॥ విను॥ ౭
ఎలమి సీతాదికాంతలకు నలుగులు బెట్టి- తలలంటి జలకమార్చి
జిలుగులను దడి యొత్తి- చెలఁగి సరిగంచు చీ- రెలు గట్టి కురులు గూర్చి
వలనొప్ప గొప్ప కొ-ప్పులు బెట్టి చందనం- బలది తిలకములు దీర్చి
రవికలను పొరయ చను-కటు పెన-వైచి కై జేయనలరిర సముగ జేర్చి-మది చేర్చి॥ విను॥ ౮
పరగ కేకయపతికుమారుఁడు యుధాజిత్తు- వచ్చె నచ్చటికి నంతా
వరుస దశరథుఁడును ల్వురు సుతుల భూష ణా-వళులఁ గై జేసి చెంతా
శిరులనందాను ఁడు-తరి జనకుఁడానంద-భరితుఁడై భద్రదంతావళములను
గరిమమున బనుపరా-ఘవులెక్కి రాజమా-ర్గమునఁ జూపట్టి రెంతా-వింతా॥ విను॥ ౯
పొడలు చును గౌసల్య మొదలౌ సతులు గొల్వ-భూపతులు జేరికొలువ
నిగిత మాగధ వంది బృందములు గొలువనట- విటగాయకులును గొలువ

సదయులువసిష్ఠవిశ్వామిత్రులాశీర్వ- చనములొసఁగుచునుగొలువ-కళ్యాణ
సదనమునకరిగె శేషగిరీశుఁడగురామ- చంద్రుఁడెదముదముమొలువ-చెలువ॥ విను॥ ౧౦

౧౬. కళ్యాణి - అటతాళము.

కల్యాణమువినవే-నేడుసీతా-కల్యాణమువినవే
కల్యాణమయమైన- కల్యాణనిలయమున
కల్యాణప్రమదాయ- హల్యావరదుని-కల్యా-
వేదనాదములువేణుదణ్వవళవీ-ణాదుందుభిడిండి-మాదిన్మహావాద్య
నాదములుపుణ్యాంగ నాబృంధశుభ గాన
నాదములుఁజెలఁగజ నకుఁడెదుర్కొనిదశర
థాదిభూపతులక హాసనమునిచి యీ
మీఁదసపురోహితుఁ డైదేవముఖుఁడైమ
వేదిఁబ్రతిష్ఠించి వివిధమంత్రములచే
వేదోక్తహోమవిధులొనరించి సీతాదికన్యలధన్య[illegible]ల్వురను
సమ్మోదమునరావించి మురియుచుశుభజాలా
పాదకముగమధు పర్కమిచ్చి వేడ్క
బ్రోదిజేసినృపుడు పూజించెరాముల॥ ... ... కల్యా॥ ౧
శ్రీమీరజనకుఁడు శృంగారవతియైసౌ
దామినీలతమార్కొఁదనరెడుసీతా
కోమలితెఱమరుగుననుంచిచాలగా
రామునరామాభి రాముడైనశ్రీ
రామచంద్రునిపాద రాజీవములుగడగి
సేమమునతజ్జలము సిరమునధరియించి
నేమముతోసీత నిఖిలలోకమాత
గామితసిద్ధసం కల్పపూర్వకము
భూమీశుఁడుధారబోయినగ్నిసాక్షి
గామానవతనిరాఘవుఁడుచేకొనెదేవ
తామందారసుమ ధారలుగురిసెభ
ద్రామితగుణులై యలరువధూవరులపై॥ ... ... కల్యా॥ ౨
అంతఁదెరదీయ నతివమోముజూచి సంతసించెనురామ చం
ద్రుకన్గవతారకాంతుగనుంగొనియలరు కలువలపోల్కనా
ఝుంపిచూపులుదనరె హృదయేశుపదయుగళి
నెంతయుదామరల నెనయుతేఁటులనఁగా
కాంతామణినిపాణి గ్రహణమొనరఁజేసి

కంతుజనకుఁడుమంగళసూత్రముగట్టి
దంతిగమనకుమణులు తలంబ్రాలుపోసి శ్రీ
మంతుఁడైలాజహోమముజేసికృతకృత్యస్వాంతుఁడై
య్యెనుతాట కాంతకుఁడటమీఁద
సంతతానందమున జనకుఁడూర్మిళనిచ్చె
మంతుకెక్కగానులక్ష్మణకుమారునకు॥ ... ... కల్యా॥ ౩
వరుసతోడనుకుశధ్వజునికొమార్తెల
సురుచిరమాండవి శ్రుతకీర్తుల
నిరువురనుభరత శత్రుఘ్నులకునుజనక
ధరణీశుఁడానంద భరితుఁడగుచునొసఁగె
వరుదారఁగాఁబెండ్లి యలరారెనావేళఁ
జరతరయశులు వశిష్ఠవిశ్వామిత్రు
లురుపుగనావధూవరులకుసేసలు
శిరముననిడిరియాశీర్వాదములుజేసి
శిరవందదశరథాధీశుఁడుదీవించె
గరిమనుఁగౌసల్య కైకసుమిత్రాది
గరిగమనలుమంగళహారతులొసఁగిరి రా
తతిరామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నులకు॥ ... ... కల్యా॥ ౪
జనకవిభుఁడుకౌశికునివశిష్ఠుఁగనుఁ
గొనిపల్కెనారద మునియిచటికినొకనాఁడు
చనుదెంచిననువినుమనిపలికెహరిభక్త
జనవరదుఁడైని జఁరులనుబ్రోవఁగా
వణువథియింపరఘువంశమునరాముఁ
డనుపేరదాశరథియైనాలుగంశముల
జననమొందెమసీత యనునామముననీయిం
టనుయోగమాయబుట్టెనుదెలిసికౌసల్య
తనయునకుసీతనిమ్మనిచెప్పెనదిమొదలు
గనుసీతశ్రీసతి యనిదలఁచియీవిధ
మునరాముఁడల్లుఁడౌననిచింతించిధను
పనుసెపమునమీఁదయనుశుభముగంటిననె॥ .... కల్యా॥ ౫
శ్రీరామచంద్రునిజేరిజనకుఁడుపలికె శౌరినాజన్మముసాఫల్యమాయెను
దారసింహాసనస్థలినిసీతాయుతుఁడవైరంజిలునిన్నుజూడనర్హుఁడనైతి
రావణరణభువనిఘూర్ణనైప్రణిగలిగె నీరజభవునకునీపాదవారిచే
నీరమ్యపదజలముశిరిదాలిబలిమహావీరుఁడయిసురరాజ్యవిభవముచేకొనె
సారమౌనీపాదరజముననహల్య ఘోరశాపముదొలఁగెకోవిదులునునీయ
నాగాంఘ్రిరేణువులు కోరిభవభయదూరులైనట్టినీవేశరణనిపొగడెరాముని॥ కల్యా॥ ౬

పారిదియాసమయమున సురదుందుభులు మ్రోసె
ధిక్కుతద్ధిన్నాంకితక- తాధైథైయ్యయనుచున
చ్చరలాడిరిగంధర్వవరులుబాడిరిభూ
సురవరులధరణి వరులంబూజచేసి
సరసమృష్టాన్నభో-జనములిడిరీ
కరణిపరగ నాల్గునాళ్లు- జరుగుటయుగౌశికుం
డరిగెనల్లింద్రకు- నరుణమిచ్చినృపుండు
కరుణచేంబుత్రికల ఘనమతులంగావించి
త్వరతోడంబనుపనా దశరథక్షితిపతి
వరసుతులుగోడండ్రుసిరులలర నాశేష
గిరివాసుండైనరఘు వరునిమున్నిడుకొని
పురికిప్రయాణోన్ముఖుండయ్యెముదమున॥ ... ... కల్యా॥ ౭

---

౧౩. సురటిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి॥ చేరివినవెశౌరిచరితము- గౌరీసుకుమారగిరివరకుమారీ
అనుపల్లవి॥ వారిజాక్షుండంతటనుశ్రీ- మీరివేడ్కతోనయోధ్యకు
గోరిపోవుదారిలోనృపవైరియైనపరశురాముండు
కారుమొగులకరణిచాపధరుండై కాలమృత్యువోయనంగంబంక్తిరథు
శౌరిహరియెదుటనునిలిచిపలికెను వీరాధివీరుండనియెఱుంగక॥ చేరి॥

కొండువంటివిల్గునడిమికి- రెండుజేసిపెల్లుపొంగెదు
కొండనైనయుంజెల్లు నావిలు దండివైరులకుముల్లు కడు
గండుమిగిలిదీనినెక్కుబెట్టిన గానిరాముండననునినునేను గా
కుండినంజంపుదునన రాముండతనికో దండముగొంతచక్కనెక్కిడియు
ఖండాశుగమంతగండొడిగిత్రెగ- నిండాదిగుచిభార్గవుండనిను
కాండాహతచరణుంజేసెన్నృప కాండాభిరాముండనొమననినం
బుండరీకలోచనుండితండని- పూర్వకాలసంస్మృతిపొడమిపొగడి
ఖండనప్రచండపండితుండవ- జాండాధిపతివవ్యయుండవనెడు॥ ... చేరి॥ ౧

బాల్యముననునేను- ఘోరతపంబుసేయుచోను హరిపా
త్సల్యమొప్పంగాను-వేగంప్ర-సన్నుండైపలికెండాను- సా
ఫల్యమయ్యెనీతపమనుజనస-మ్మతమునుచ్చిపంశయుతుండవగుసా
పల్యబలుండవగుంచుబిత్రుహననుండగు కార్తవీర్యగెలిచిఖలనృపులనై
కల్యాత్మకులంజంపిశమదమ-మూల్యార్థితుండవగుమువేగౌ
సల్యాగర్భమునరాముండనం- గల్యాణదాయినైజనించియ
హల్యాసతిబవిత్రంజేసిసీతను గల్యాణమైనీకుదరిశనము
శీల్యముగనొసంగుదుననిబనియెదయతోనాహరియనీవనిచనియె॥ ... చేరి॥ ౨

స్వామి నేనుమించి హేహయ వంశజులను ద్రుంచి-శాంతుఁ
డైనుదమదలంచి-చెలఁగెద- నీమహామహిమ సుంచి-ఖగ
గామినీబలంబునీవుగొంటివని-గాన నేనుధన్యతముఁడనైతిని
నీమహనీయదరిశనముగలిగెఁబో తామసాదులకగోచరుఁడవు శ్రీ
రామా మనోహరుఁడవగురఘు-రామా ప్రకృతికంటెపరుఁడవు
కామాద్యరివర్గదూరుఁడవ హేమామాధవభవరహితుఁడవు
కామకర్తృగుణవర్జితుఁడవునుదకమున ఫేనజాలములునవలమున
ధూమమటులనటులనెయఖిలమును- నీమాయచేఁగల్పితంబనె॥ ... చేరి॥ ౩
ఎంతదాకనరుఁడు-నీపద- హితులపొత్తుఁజొరఁడు-నినువా
డంతదాకకరుఁడు-వలెనుభ-వాబ్ధిదిరుగుపామరుఁడు- ఏ
కాంతుఁడైసుజనసంగతివలనను-గనినభక్తిచేతనెప్పుడునిన్నున
నంతునాశ్రయించినప్పుడు మాయను నంతమజితుఁడునుశ్వప్రకాశుఁడును
శాంతాత్మకుఁడునైనసద్గురుఁ-డంతవానికగపడునుసుని
తాంతాసంవమతఃచేగని-చింతలతలనెల్లఁద్రుంచిని
రంతరాత్మసుఖముఁజెందునీపద- రాజీవయుగభక్తిలేనినరు
లంతమొందిజ్ఞానముక్తిసుఖముల-నందవశముగాకచెడుదురనె॥ చేరి॥ ౪
ఈశశరణుశరణు- దురితవి- నాశశరణుశరణు-సుజన
క్లేశహరణశరణూ-జయజయ-శ్రీరామశరణుశరణు నేఁ
జేసినట్టిపుణ్యమెల్లనీదుమ-హాశుగమునకొసఁగినాడననుదయ
జేసిబ్రోవుముసఁబరశురామునకు-సీతావిభుఁడుప్రసన్నుఁడైఁపలికె
వాసినీమనంబుననుదల- పోసివరముఁగోరుమనుకృప
జేసినాననినభృగుకులుఁడు-భాసిల్లుచునీదుపదరజో
లేశమునకుయేవరంబుసమమఖి- లేకభక్తిసమ్మఁగృతార్థునిగఁ
జేసిపనుపఁజనియెజామదగ్ని జేచ్ఛందముజరింపనులిఁచుచుఁజనె॥ చేరి॥ ౫
ప్రీతుఁడయ్యెఁజాలా-దశరథవిభుఁడంతటలీలా-గుణ్ణముల
చేతనలరిశీలా-తగపురిజేరిచక్రియా వేళ-భూ
జాతనెనసీతనరెననుజులునునిజ-సతులరతులనేపిరతులవిభవస
మేతుఁడుజగత్ప్రభుఁడుఁబ్రథితగుణ- జాతుఁడవ్యయానందమూర్తిసం
గీతానంతకీర్తితసుగుణ-భూతాద్యఖిలసాక్షిమాయా
జాతాఖిలకలుషహరుఁడుసా-కేతాధిపుఁడైయుండెహరిద
యాతిశయతనిదియుఁజెప్పెసుబ్ర-హ్మణ్యకవిశేషగిరీశుపేరవి
ఖ్యాతిమీఱనధ్యాత్మరామాయ-ణాఖ్యానమునబాలకాండమేది॥ చేరి॥ ౬

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు-బాలకాండము-సంపూర్ణము.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

అయోధ్యాకాండము.

కర్ణాటకసారంగ - అటతాళము.

పల్లవి॥ శ్రీసద్గుణాన్వితా-స్థితాద్రిసుతవినవె- కౌశేయ
వాసునిశేషాచలవాసునిచరిత్రము

అనుపల్లవి॥ భాసిల్లునంతఃపుర- వరమునందుమణిసిం
హాసనస్థితుఁడైమునిసుతుఁడైమహో
ల్లాసుఁడైదరహాసుఁడై-శ్రీవాసుఁడైశ్రితదాసుఁడయిసీ
తాసహితుఁడగు-రామునిఁగను-తలపూనిసురమౌనివచ్చెను॥ శ్రీస॥ ౧

శరదిందుచంద్రికా-సదృశమౌతనుద్యుతుల
మెరయుచువచ్చువాని నారదుగా
నెరిగిసీతాజానకిదేవీయుతుఁడయి
పారవారమింతలేని భక్తిచేమ్రొక్కి
సరగఁబూజించినతాని నీదరినసం
స్మరణచేవివశయాసక్తచిత్తులమైసం
సారచింతమాటికిగలుగుమమ్ముబోటికి
దొరకదిదిదుర్లభమునినుగని పరమపావనుఁడనైతినిభా
స్కరుఁడురాఁదదుమడఁగుక్రియన-జ్ఞానమడఁగుననమునిపల్కెను॥ ... శ్రీస॥ ౨

శ్రీరామభద్రమయజే-సెదవోననులోకానుసారవాక్యములచేనుసం
సారిననుటిదియరయసత్యమేను- జగదాదియామా
యారమణిగృహిణిగాను-జేయుటనునీసుతు
లైరిబ్రహ్మాదులెల్లనుత్రిజగన్మహాసం
సారివీవుహరివిజనకజలక్ష్మిపుర- వైరివీవుసితహిమశైలజాత
వారిజభవుఁడవీవుధరణిజ-వాణిరవివీవుప్రభజానకి
యామూఢిస్త్రీపురుషవాచ్యములన్నిసీతయునీయనియెను॥ శ్రీస॥ ౩

స్వామీనీఛాయియ-వ్యాకృతమనబడునది
యేమూలప్రకృతినానమహత్తత్వ
మామమహత్తత్వా- నలింగశరీర
మైపరియదిసకలమైన-తనువులఁజేసెన
హంకార-బుద్ధిప్రా-ణాజ్ఞానకర్ణేంద్రియ
సామదాయకములింగ-శరీరమనఁబడునదై

జన్మకర్మమూలము ఇంద్రజాలము - ఆమహాత్మ యొజీవ- సంజ్ఞనొనాద్యవిద్యోపాధినొందిన
దైవిమించెస్థూలాదిదేహ-త్రయమెజీవోపాధియనియను॥ శ్రీస॥ ౪
స్థూలసూక్ష్మకారణ-కాలజాగ్రత్స్వప్న
సుషుప్త్యవస్థలుమూడుగల్గెనీసంసృతి
లీలచేవెనయువాఁడుజీవుఁడెపరమాత్మ త్రి
కాలసాక్షియీ రేడులోకములకాది
మూలమదినీవేచూడుమాయాభువన
జాలములునీయందె- జననస్థితిలయములై
జరుగుచున్నవిరా-మారాక్షసవిరామా
వ్యాళమనిత్రాడుగనిబెదరిన-పోలికనుదనుజీవుడనుకొను
బాలుడుఘనుడాత్మతానని భయరహితుడయియలరుననియెను॥ ... శ్రీస॥ ౫
ఏనీతేజమున నీయఖిలములువెలుగునిదిపుణ్యశ్లోకయంబాకన
జ్ఞానముతెగిపోకయుండునందాక దీనుడగుజనుడునీకారుణ్యమునవి
జ్ఞానానందమొదవిననవలుదౌనదినీపా
దారవిందభక్తినిగలిగెదేవముక్తిని
దానమగురామనీదాసుల దాసుడనుకరుణనను బ్రోవుము
నీనాభికమలజుడుమాతంత్రియటుగాననేబాత్రుడనని॥ శ్రీస॥ ౬
అనిబాలాప్రణతుడె-యానందబాష్పములు
కనులజడిగొనజడదారి- రఘువంశతిలకుని
వినుతించిబలికెజేరి- రావణవధార్థము
జనియించినావుశౌరి దశరథుడునిన్ను
వనవిభునిజేయగోరి- యున్నాడటుల
యినరావణుడుజచ్చుటిటులతనిజంపుదు-నని ప్రతిజ్ఞజేసి-నావుమునుడాసి
వినుముభూభారహరణమునకు- మొనయుమిదివనజభవువాక్యము
లనినఁజెలునగవుమొగమునజగి- బెనగొనగననియె శ్రీరాముడు॥ శ్రీస॥ ౭
వినునారదనేనెలు గనిదేమియును లేదు
మునుప్రతినసాచేతనెటు జేయబడెనటు
లనేజేతుసకలభూతముల-సుఖాసుఖములు
ఘనకాలసంజా-తములుప్రారబ్ధ
ములగునవిభువననే-తనైతగులకనేనే
నెనసీవినొందితు నిదిరేపుదండకాటవికేగి
మునివేషముదాల్చినంతోమముననుజతుదశవత్సరములందును
సీతయున్ననెపమునను రావణునిసవలముగజంపుదుననవినిదేవగతిజనెమునీంద్రుడు॥ శ్రీస॥ ౮

౨. పూరికళ్యాణి - ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినవే శుకవాణి మణిమాణిక్య-వీణావాదనపటుపాణి

అనుపల్లవి॥ మనువంశ్యుఁడు దశరథుఁడంతట- మంతనమున వసియించి వసిష్ఠుని

ఘనముగ రావించి మన్నించి- విరుమునిబలికె మహాత్మ సకలజను
లు సమ్మతికి వాగ డెవరు శ్రీరాముని. ఘనగుణాభిరాముని యువరాజును గా
నొనర్ప వలెనిప్పు డెభరతుఁ- డనుజుని గూడి చనెను మామను గను
గొనశుభదీక్షనునుపు రాముని రయముగనని॥ ... ... వినవే॥

వరమౌని దశరథుని వీడ్కొని రఘు- వరు నగరికి చే-గ రాగా శ్రీ
వారియెదుర్కొని బాగా- వసిష్ఠుని పరగ సత్కృతులు గాగా జేసి సీతా
తరుణి హేమకలశో- దకములలో నఁగగ
గురుని యడుగులు గడి- గి శిరమున నవ్వారి
ధరియించి సేమమడి- గి పూజించి నీ
చరణనీరధారణ- మున గృతార్థుఁడనై
మెరసితిననుడా- శరథి పలుకు విని
చిరునగవు నొలుకఁగఁ బలికె ముని నీ
చరణజలము హరుఁడు శిరమునందిడి- పరమపురుషుఁడాయె మాతం శ్రీ
నలువయు నీపదాంబుజుల సఖియయ్యెనెను॥ ... ... వినవే॥ ౧

ఇటులనందగునే లోకగురుఁడవు వి- శ్వేశుఁడవనియు రమాపతివనియు సను
త్కూటయశుఁడవనియుఁ బర- మాత్ముఁడవనియు నిన్ను
కుటిలుల కెఱుఁగవశ- మా భక్తపాలన
చటులుఁడవై భూభా- రము మాన్ప రావణుని
జంపక మది నెం- చి పుట్టితివని
దిటవున నిశ్చయించి నాను నేను- అటులైన బహుగోప్యము జేసితిని
యెటుల మాయచే- సర్వము జేయుచు
పటుల నే గురుఁడని శిష్యుఁడనే- వనుము నటన సల్పితి స్వామి జగ
న్నటన సూత్రధారి యఖిలభూతాం
తర్యామియ- నఘ వెలయుదు వనెను దపసి॥ ... ... వినవే॥ ౨

నీవు శుద్ధస- త్వమయమైన మేను
నెరిఁబూని ఘనవియం- బు మాయామనుజ
భావమునఁ బెలగుచుం- డు వకట రాజ
సేవ చేగా సిబెం- దు పౌరోహిత్య
జీవనము నిశ్చిం- చితిమని దెలిసియు
నీవు రఘువంశమునఁ- జనియించుదువని
భావించి సంతసమున శీఘ్రముగ నుండనై

ఏవేడుకకీదినే- నియ్యకొంటినాతప
మిప్పుడుఫలియిం- చెనన్నికనీమా
యావిభూతికగళలుపకుదశరథ- భూవిభుఁడు నిన్నుపట్టముగట్టను
భావహుఁగమ్మనెనుసీతతోదీ- క్షావిధినుండుమనిచనియెవసిష్ఠముని॥ వినవే॥ ౩
శ్రీవిభుఁడులక్ష్మణునిగనినన్నుయువరాజ్యాభి- షిక్తుఁజేసెదరునేసాక్షిమాత్రుఁడను
నీవెసకలముఁబూ- నుకర్తవుభోక్తవు
నీవేనాప్రాణములుమే- నసమ్మినబలికె
నావేళపౌరజనులురా- మునియువరాజ్య
శ్రీవీనికడుమెచ్చిదశ- రథునిమెచ్చి
యావార్తలపుడెడ- ప్రికౌసల్యా
దేవితోనుసుమిత్రా- దేవితోఁదెలుపవార
లావాక్యాకర్ణ- నమునసంతోషపూర్ణ
లై వెలసిరిసుదతులు- సరస్వతిఁగని
దేవినీవయోధ్యకుజనివిన్నము- గావింపురామాభిషేకమన
నావిబుధప్రార్థనకియ్యకొనెవాణి॥ ... ... వినవే॥ ౪
కౌమరారుకైకనరదాసియొకతె- కుంటిచిఁగూనిదిఁకుబ్జరూపు
దివుడిగద్దుముడిబామలుడొంకుమైగల- దియయోధ్యతోసేరమణులకు
    నవ్వులాటదిమందరయను
కుమతియొక్క తెగలదుభారతీరానిజెంది- కుమరై యొండెనంతపురిశృంగారముల
నమరియంతయువిం- తగ్మైయున్నఁజూచి
భ్రమసిమందరతొంద- రతోవచ్చికైకరేపు
రామునకుపట్టాభి- షేకమనినకైక
ప్రముదమొదవిబంగారందెలొసగా- పడఁతిరొుల్లకిదిభయసమయముసుఖ
సమయముగాదబలశేషశైల- స్వామియైనరామునిశుభమునీకినెనను॥ వినవే॥ ౫

---

౩. తోడిరాగము - అటతాళము.

పల్లవి॥ సరసగుణమణిసన్మందిర- సఖికృతేందిరావినవే
అనుపల్లవి॥ గరిమమునరాఘవునియభిషే- కమహోత్సవముశుభమనకభయా
కరముపటుమేమిశ్రీరాముఁడు- కౌసల్యగానినుఁజూచుననుచు
వరమన్మతముగైనకైక- వచనములిట్లనఁజాలకనుం
ధరణీసుతకునీకుసుఖము- దలఁచినాను హాయఁగాను నెలిసవె॥ సరస॥
కైకవినుభరతశత్రుఘ్నులు- కేకయపురికనిచిసీకాంతుఁ
డ్రాకాంతరోమెకాంతమునసీ- తాకాంతుధరణీకాంతుగాను

చరణకమలయుగళికిఁబ్రణమిల్లెడు- యెరుకువానిరాముఁడుసఖజల్లెడు
గురుదయాదృష్టిఁగనికౌఁగిటనిడు-కొన్నఁబాగడెకుహుఁడుభక్తిచ్యుతుని
హరిధరియించెజటలుమునినైపని-జరియింతునమచుఁలక్ష్మణుఁడును
ధరియించెనుసత్యవ్రతుఁడని- కురియించిరివిరులుసురలుశ్రీ
ధరుఁడుగంగనీకుగ్రుంకిజలములు- ద్రావితరుమూలమునఁబవ్వళించె
దరుణిలోఁడనటరామచంద్రునా- గరులుగానలేకపుఁకిఁబోయిరి॥ చికుర॥ ౬
మాయామానుషవేషధారిత్వము- శాయియైనిదురవోవఁగమధను
స్సాయకములుబూనిగొలిచియుండెడు- సౌమిత్రితోనిషాదవిభుఁడుబలికెఁదృణ
శాయిశ్రీహరినిటుగనికను- దోయిసంతోషింపకున్న
దోయియీదుఃఖమునకుకయి- కేయిహేతువుగదాయానెను
మాయికముసుఖాసుఖమునారలుతమ- కేయెడలేఁదనిలక్ష్మణుఁడుశర
నాయకునకుఁదెల్పెఁగనరుణోదయ- మాయెశేషగిరిపతియుమేల్కొనెను॥ చికుర॥ ౭

౬. భూపాలము - ఆటతాళము.

పల్లవి॥ సఖీమణివినవేనీవి- సచ్చరిత్రముసలలితానం-దదాయకమసవే
అనుపల్లవి॥ సుఖాజడశుభసుష్టిదేరి- ముఖాబ్జకాంతిపొదలరఘుకుల
శిఖామణిగుహసీతానుజుల్-సేవింపస్నాతుఁడైసుప్రీతుఁడైలస
దఖండమగుయోడయెక్కియమ- రాపగగడచిగుహునిబిలిచి
సఖాపురికిబొమ్మనుచుఁబనిచె- సదయుఁడైప్రయత్నపూర్వముగ॥ సఖీ॥
మించిరాఘవులు- మృగమునొకటివ
ధించివచనముమంచిగాగా- వించిముగ్గురుభు
జించియచటవసించిమేల్కాంచి- మరునా
డంచతగతిధ- రాత్మజరాను- దంచద్భరద్వాజాశ్రమము
గాంచిమునికితమ- పేంచేయుటెరు- గించగాబంచిహ
ర్షించిరమ్మనిశిష్యుచేనృప- పంచాననులు-వచ్చుటెలిసి
చంచిదర్ఘ్యము-గొంచెమురుజని- చక్రిసీక్షించితనుపుప్ప్ల
కించనుతియించమునికనఘుఁడునమస్కరించకౌగలించెర్ఘ్యమునిపూ
జించెనుశ్రీరామునస్మితముఖ- జితసోముఁజగదభిరాముని॥ ... సఖీ॥ ౧
నాదబిందుకళాతీతజగ- దాదిపురుషమహాత్మవినునీ
పాదరజమునబ్రోదిసేయుము- నామమందిరముఅనినముని
సాదరించితదాశ్రమమునవి- నోదించితదనుజ్ఞసుజనా
హ్లాదివాల్మీకాశ్రమముఁగతి- నాదబంధురముగనిముని
పాదములకునవనిజానుజుల- తోదవిలిప్రణతుఁడైయలరుచు
హాదేవ్రనిసమాస్త్రిమునిరుని- మత్తపళనేత్రురమాకళత్రునిశ్రిత

మేదినీసుతాలక్ష్మణులావాల్మీకి గాంచి గారవించి పా
ద్యాదివిధులనర్పించి ఫలము- లర్పించి భుజించ హరిబలికె॥ ... సఖీ॥ ౨
స్వామివినుమవనభూమి దశరథ- భూమివిభు పంపున జరింపంగ
మేమువచ్చుట మీకు దెలియని- దేమియున్నది నేనుయీమానవతి
తోమెలంగి యుచట క్రీడించనవి- నేమింపుమని రాముడుబలుక
నామహాముని యఖిలార్థసంవేదియై- క్షేమచేతస్కు-భువనములకు
రామనీవే నిలయము వినీకు- ధామమిది సాధారణమనుత్తమమైనదే
వామహాసుఖావాపినుమేమహాత్ములతిశాంతులు సమలిప్సాసూయావిరహితులునిను
శేముషిగలవారి మదినీకు శ్రీయుతముగ నిజనికేతనమౌను॥ ... సఖీ॥ ౩
శమదమదయాసత్యములుతల-సుమతులెవ్వరు శుభాశుభముల
సమయములహరవిధానముల- భ్రమయరెవ్వరు సుజనబృం
దములగూడి ధర్మాధర్మ- సమరసము వీడి మదినినుశర
ణము వేడి గర్వము దిగనాడి- మమతగోరాడి యెవరు
తమలురైతనరారుమరియెవ- తమితధృతి శ్రీరామనీమం
త్రము జపింతురుద్వంద్వరహితులై- తజ్ఞానులస్వాంతము నిశాంతము నీకుభ
ద్రమతపదామికావద్యా- వములకుమితియవలవెలుగునినుదే
హముని సర్వగతుని గనొకనిగ- నరయుజనులమదియిలు నీకనె॥ ... సఖీ॥ ౪
అనవరతయోగా- భ్యాసబలమున దృఢీకృత
మానస్కులు నిను ప్రతినిమిషమును- గనుంగొను చుననఘులై మించు
ఘనులహృత్పద్మజమున సీతాయుతుండవై- మొన సినవిహరింపుమదియనీకు
ఘనసుసైనతావు నినుస్మరింపజాల-నంచుబలికి
వనజాక్ష నీప్రభావముచే- నను వంద బ్రహ్మఋషినైతిని
జననమాత్ర మేత్నామురుడనుని- పాదపురిం జేరిగిరిలుబట్టుసైకిగిబో
యవాలతనొకతెసెనసికొడుకుల-గని నేబారి బ్రోవజీవుల
మునిమిడియము నివలెనెజంపుచు- ముచ్చుళతేంధన సెగడితినని॥ ... సఖీ॥ ౫
ఈగతిచరియించ సప్తఋషు- లాగి మాపేత్తలరుగ వారల
సాగిపోనీక ఆగిననసిరి- వేగనీ వరిగినీ సుకల
నీగరిత్తులను నెమ్మిగ బిలిచి- భోగఫలములపోల్కి దురితము
భాగములుగోష్ఠ్మ నిమీవారి- నాగరికమెటిగి రామా
తొగర్వమెందుకసంజని నే- నాగరిత నడుగ నాలుబిడ్డలు
మూగి యడగిన మొఅకు నేమరలి- యోగివరులను గనియది మొలుపవినికడు
రాగిలియుపదేశమిచ్చి వారవలజనము-రామరామయని
రాగి ధ్యానింపింపిటిపుట్టులు- ప్రబలెనాడు తన పునసనాము॥ ... సఖీ॥ ౬

అంతటబహుసహస్రాబ్దములు-పంతమునననుదపంబుచేయగ
దాంతులగుసప్తరుషులువచ్చి-దనరననుదెలుపభానుండను
మంతుమీఅందమమునదండచుత్రేయ-వింతగావాల్మీకమువెడలి
పంతసమునసుసంయములగని - సద్భక్తిసలుపద్ధి
మంతుండవుబ్రహ్మఋషివైతివి-వంతదీరెవాల్మీకియని
యంతర్హితులైరంతయును-శేషాద్రిశసినుతువిఖ్యాతియించుఫలమిదియని
కొంతబాగడినురనదికిచిత్రి-కూటగిరికిననుపగృహముమని
కాంతుండనుతచించసీతాల-క్ష్మణయుతుండైవుండెచట సఖి ॥ ౧

౨ - ఆసావేరిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి- హృద్వనజార్చితరామాయణా -శ్రితజనకల్పా రామా
సద్వాదోభిరామా రామావినవె

అనుపల్లవి- ఆద్వయముగసుమంత్రుడెఱదండగొని - యయోధ్యకరిగి దశరథునకెఱగిర
ఘూర్వహుండుజానకీ-లక్ష్మణులను-గూడిగంగకావలజనసృష్టుండు
విద్వన్నుతరామచంద్రశేఖర-విభోదిగత్వభోవిధాతనినుమ
హద్వైభవానుభవయోగ్యునడవి - నడలబ్రాసెనాయనియడలేను॥ హృద్వ॥

పుడమిజనులునినువయగలవాడని - పొగడగవైకల్యమేటికి
అడవినీవుకోరికలన్నియు-తకటాసాఫల్యమాయెను
వెడవెడయేడ్వకయుండుగుమనుచును- ర్వీతుండగౌసల్యదూరిన
నిడుదగన్నులనీరొలడియుతఫికా-కుడిగెనుహృదయశల్యమాయెను
పిడుగుబడీసవానికౌవిభాడిన - వడుపునసేచెదుత్రాణముల్నిలదు
పడంతినుముపుత్రశోకవదనువు - వెడలుననుచునోకమునితిట్టెండొల్లి
కడనేనువవేంటలాడమని - కాదుకోకండురేయినదిఘటుమమించ
బుడబుడనునగజమునిశరమేయగ-తండుహాయతినపేడినపతి ... హృద్వ॥౧

డాయండజయుయోగునినేమునివద - తోయజములుదళవియోమని
నాయకసేనపరాధినిదశరథ-నరపతిననిమిడిపిమ్రొక్కిన
సాయకవేదనకోర్వలేను నా-జననీజనకులకవినాథలేద
రాగొడకేగుముచైత్యుండనశిశ-రమ్మజేరినడివిసేయక
తోయముగౌనిచనిహకుమారకా-హాయజ్ఞదత్తాయనిజేరువారి
కాయలమాలకగౌంయుదకమొసంగియయో-ధ్యావిభుండటుశరథుండదంతి
సేయుటతనయుండీశ్లైననవీవు - మాయటులనెసుతుసేవసీనపుడెచని
పోయెదనగాసిరనిడెలిపిమృతుండ-డాయెహారహారియనుచున్నపుండు ... ౨॥
మోమునసియహాయ కౌస-ల్యాదిముదితలువిలపింపవశిష్ఠుండ
డాదయుతలనిచిరోమ-తైలముచేర్గాగింపంబంచటు
మీదభతశత్రుఘ్నులనెవెంబడం - పినత్వాగదీపింపవారే
డోచినమోవచ్చియయోధ్యంగనిభయ - ఖేదముఁలతసంపండయెజను
లాదరింపమియుగనియిదేమోయనీ-యంతిపురికేగికైకకుమ్రొక్కి
మోదమొదవిసుతుగౌగిలించితన - పుట్టినింటికిసేమమరసెభరతుండు

మేదినీశుఁడేగని కైకనడుగవిని - సీతారామలక్ష్మణులని
మీదిదయచేనడవికని చితిపతి - మృతుఁడాయెనా సాలసెనతఁడు హృద్య ॥ ౩
శాంతపడికి నీడదే భరతుఁడు - కోపదృష్టిఁజూచి కైకా
శాంతమాత్రికి గృపాళుని శ్రీరామ - చకదుగి విడ్రోచి భువిపతి
హంతవైతి యయోనరకము - నంపుశ జెద జేఁధియని నే
నంతపాపకర్మికి కాడు కైతి - నింకేలననుచు లేనిపోయి
కాంతుఁబాసివనరెడు కౌసల్యను - గాంచి పాదములపైఁబడి యేడ్చిన
కుంతి రేమీనీవు కైకవరుణను - శ్రీమంతుఁడవై తనిజననిపలుక
యుంటివైకకృత మేనెఱిఁగినగురు - డింపజేసె ట్లనఁ గౌసల్యా
కాంతతనయు గౌగిటఁ బడి కొని యూ - ఱ్రందించె మహారవ మెసగఁగ హృద్య ॥ ౪
అప్పుడు వసిష్ఠుఁడు వచ్చి భరతుతో - ననియె నగవు మేలా దశరథుఁ
డపరిమిత సుఖములనుభవించినది - కరిగె జ్ఞానశీలజీవుఁడు
చపలచిత్త ప్రత్యగాత్మ హితుఁడమలుఁడు - శాశ్వతుఁడు త్రికాల బాధ్యుఁడు
కపట శరీర మొకటి యనృతమిది - వికార సులామూఢుఁడు
అపవిత్రమైన సంసార దుఃఖా - హాతులై బాంధవులు తెగిరని పోగలు
నిపుణుఁడు జీవితము చిగురాకు కాన - విరబందువులనుగాఁ దలఁచుననుచు
కృప చేబట్టిఁగింపు ప్రసితనువ - గ్ని చేత పెంచి క్రియల్ జేసి సోద
రవ్యసస్సరుఁడై భరతుఁడు శేషగి - రిపతి రాముని కై జూడఁదలఁచె హృద్య ॥ ౫ ॥

౭- మంగళకౌశిక రాగము ఆటతాళము.

పల్లవి- ఎలమి చే సేవింప వే-శ్రీరాముని చెలిమి చే భావింపవే-యోలలనా
అనుపల్లవి. సలలితముగ రామ-చంద్రుని శ్రీపాద
జలరుహనిష్యంద - సద్భక్తి మకరంద ఎలమి॥
భరతుఁడా మీఁదట బంధుమిత్రమంత్రి-వరసేనాపరివృతుఁడై కోసల
పురికి హరిని జేసుద్యుక్తుఁడై వసిష్ఠాది-గురుసజ్జనాన్వితుఁడై కదలి గంగ
సరిదమలపులినాంతరములవిడిసెన
చ్చెరువందిగుహుఁడు చె-చ్చెరశరశరాసన
ధరుఁడై యోధులతోడ-దరమిడిచియుతఁడు
పరమపావనుఁ జేసి-సురనది దాటింపు
మారీచింతవరుఁ జేసి - యరుగనీననివచ్చి
భరతు రామ సేవా - నిరతు రాజ్యకాంక్షా
నిరతుఁగని మెచ్చియు - ర్వించె కానుక లొసఁగి ఎలమి॥౧
కూరిమి భరతుఁడు - గుహుని మహామహుని
సారెఁ గౌగిటనుంచి యుచ్చూతు సెంత
జేరినట్టు నెంచి మెచ్చుటనీవు-శౌరినిఁబోడ గాంచినావని సంతసిలి

శ్లో॥ రాముఁడు విశ్రమించి యున్నచో-టారసి తలఁకించి మ్రొక్కి-యుచట
నా రాత్రి యుండి మఱునాఁడు ప్రొద్దున భా-గీరథి దాఁటి యరుదార భరద్వాజ
శ్రీరమ్య చరణ రాజీవములు వలగొని-యారూఢి తా వచ్చుటంత యు దెలిపిన
త్కారమ్ముల తనిచెఁ - గాంచి నాఁడచట శ్రీ
మీరసల్చి మునిచె దారి దెలిసి వేగ-శ్రీరాముఁ డుండెడి చిత్రకూటముఁ జేరె ఎల॥ ౨
బలముల భరతుఁ డిమ్ముల నునిచి గుహాశత్రు
ఘ్నులు రానడచి శనమై - పులకలు నిండఁ
దిలకించె ముదవమై- ఫలకుసుమకు
ట్మళ పాళికాఘనమై-శాఖిశాఖా
విలసద్ఘనాఘనమై-మయూరకో
కిలకీర సేవనమై - పావనమై శ్రీ
యలరు పావనము పరికాసి - తానందనము చటబాల
కులిశధ్వజనీలాబ్జ రే-ఖలబాలు బోపా దుసీ తారా
ముల పావముద్రిత - స్థలములు గని హర్షోత్క్రమ
సిలముకన్నుల జార - ఘటియించె నాదుకో
రెక్కలు నేదన్యుఁడనై - వెలసి నిపుణ నెంచి వినుతించి హరియున్న
నిలయము శుభలక్ష్మీ - వలయమును జూచెనా నెల॥ ౩॥
బెలిదంపు రేకుల గెలుచుకన్నులవాని-వెడఁదయురమ్ము వాని నల్లనివాని
మొలకనవ్వులవాని సీతాలక్ష్మ-ణులతోఁ గ్రీడించువాని నాఁ చీ
రలజడలదనరువానినీ రేఁడు జగ-ములనేలినవాని రాముని జూచి
సలలితభయభక్తి- సంభ్రమాద్భుతములు గలగొని తత్పాదనళినముల పై
ముల జేర్చి సాష్టాంగముగ మ్రొక్కి-కనులసం
గుళములొత్తుచు మేలు - దలఁచు భరతుని కృపా
కలితదృష్టిఁ గాంచి- కౌగిలించి తోడుల
నెలకొల్పెగుహాశత్రు - ఘ్నులుఁ తుల్యాంగ్రపగ
లతు తుండఁ దీవించి వెలఁ జేనిచనావి ద్బ్రె నె॥ ౪॥
స్నానంబు కౌసల్యాదిజనులు తా మ్రొక్కి-వసిష్ఠముని గాంచి పూజచేసి
భూమీశు నేర్చరించె నేమనుడుగ-సీమిది హమతమించి దశరథుఁడుని
న్నెనుదిలో సుంచిది వికరి గాన-వేమారు శోకించి గంగానదికి
రాములందఱు వెంటరానరిగిస్నాతుడై-ప్రేమఁ బిలోదకక్రియలు దశరథునకు

సౌమిత్రియును జానకియు సల్పికృతకృత్యులై
క్షేమమున నాదినము - నెరి వేచ్చి మఱలి నిజ
ధామము చేరిరి స - త్ఫలములందఱికొసంగె
శ్రీమద్రామమ్పంచె శేషగిరిప్రభుండౌ
శ్రీమహాళావిభుఁడీ - లీలవినోదించి నెంమి॥ ౫

౧౨-జుజావంతి-ఆదితాళము.

పల్లవి. వినవేదళదరవిందదళసుందర-విశాలలోచన నిజకింకరజనభయమోచన

అనుపల్లవి. మనుకులతిలక అ-యోధ్యాపురంబుకు మాపతివై సంతసంబు బ్రోవుము
ఘనయోగములు జే-సి సుతుల గాంచి తనయుల రాజ్యము-ననుసిచిపింపుట
వనమున కేగుట రాజధర్మమిట్టు-వలె జేయుమాకైక దురితమతియై
యొనరించినయపరాధము క్షమింపు-మవిభరతుఁ
డన్న పాదములకు మ్రొక్కెను॥ వినవే॥౧

భరతుని రాముఁడు తొడపైనిడుకొని-వరబుజ్జగించి దశరథ
నరపాలుఁడు మునుపరణ్యము ట్రీపటు-నాగ్లేంద్రుఁడు తపించి మీఁదట
పుత్రుఁడు జేసిన నెనంతదనుకే ను ధరణిఁ గావఁగ బంచినాఁడిది
మునుపు మును నెరవవె లెనని పరమున- డిందిరేశుఁ గాంచెనకుఁడు
నిక్కము నుత్రభ్రాతుండవు నా-క్యమన్నృతమనవత్సా దశరథుఁ
డనునుసత్య మదిలెనిమా కు-మనిన సామిమునినై సేవనమున
మునుమంతు నీపరమేలు నాదనుఁ-హారి యజేటితగవటంద నేనుని
చరణములఁ గొలిచి కత్తె నీవత్రాశ ధివల యోధ్యకుఁబొమ్మనెదమ్ము॥వి॥ ౧
శ్రీయొల్లనయోధ్యయొల్లదను భృత్య-జింతునను మలేదిభరతుండు
ప్రాయోపవేశమునకై కుశధూ-శాయి నైమెనఁ జూచి రాముఁడు
మాయురే మునికులగురునికను సైగ-జేయనతండే దిభరతుని
డాసెఁబోయనా వాక్యము తండ్రి-మాయలు బోఁద్రోచి వినునా
గాఢంబుండచ్చాతు డీరాముఁడు. బ్రహ్మజేతఁ బ్రార్థితుఁడై రఘుకుల
తో బుధింబుబ్బైన రావణాసురును-మునిమి వచ్చువనన తచ్చాతమాఁగ
శ్రీయసుకుని వంతుడై పాదుకల-ర్ధించ రాముఁడొసఁగె మౌళినిడుకొని
నాజాజ్ఞరము యూతీతముగన-వేయ లమఁబొచ్చు వాఁడననె భరతుఁడు॥ వి॥ ౨
మునుజలధిగాన నైమె శౌరిఁ-గని మంతనమందు రామా
నీకపరాధము జేసితిఖలనై-నింద-బడితి నెందునను దయ
జేకరుణింపుము నీమహానుహిమ-శ్రీనివాస ముందుపలుకగు

దివాకరుడవగుదువు విష్ణుడవ వ్యయుడవు నీయందు లోకా
నీకములే నీదుమాయచే జనన-నిలయవిలయములను జెందును
నీతత్త్వము లేదు ఇ ప్రజాళికి-ని తెలగు నీమాయామనుజతనువు
చేకొని నటియించు నీవు నీచే-లోకము ప్రేరితుడై చరింతురుది
వాకసకార్యము సర్పితనీమా-యాకళా మోహితాత్ముడై నేను నానా॥ వి॥ వే॥ 3
పాహిపాహి దేవ దేవ నమోస్తు-పద్మనాభ సీతానాయక
మోహము నెడి గుండె విదుము పిబన వి-భాగ జనత ప్రవాలాపసుడగు
శ్రీహరి చెలువ నగవుదొలకు కటకి కైమ- చెలగి ధీస మేతి జమేయు
దాహరించితి పినిజకారకార్య-ధర్మము నేరి తెలిసితుల
వ్యాహృత ముగ బలికెం చితిసీకు భ-వము లేదని న్నదలప్రము
ద్రోహము స్నేహములు లేవితనికని-దుష్టులనను జేకియ తేరసినఖగ
వాహనున క్రముకి పై పీవొ నె-వర సేనాయకుతుడై భరతుడు జని
మోహము గనం ద్రగామమున సు-బాహుకంఠ లు చనూ దలదు దుండెను॥ వి॥
కుండలికయానుడి చటజనసం-కులమున భూమిసుతాలక్ష్మణు
లుండవండలను నడుత దండకార-ణ్యము జొచ్చి శ్రీతాత్రికుడై
యుండెడి యత్రిమునికి మ్రొక్కి-నసత-డొసగిన ఘ్ర జితాహితుసక
ఖుండుభ క్తినన నూయకు జానకి-దండమిడ నభిమతార్థ సిద్ధి
దండిగ ననదీవించి యిచ్చె-గుండలయుగము నీతన యుకుం
మెండుగ జతుగజ శబ్దములకు కా-శ్మీరచందనాద్యలంకారములు
నిండుమనంబున నొసగిన సూ-నృతలాముడగు రాముడత్రిముని
మండలాఖండలునితో డదగ్గ-ఉహి గోష్ఠి నుండె నమస్సను తుడై॥ వి॥ వే॥ 4
భాషావతీసుతుడగు శ్రీరామని-భక్తులమీం జేరియ
శేవ భువనము సృజించియు విపో-షించుటకును దారాకృతులను
వేవ ధారివలె బూనెదవు నీవు-రోష మూరామాయా
యోషామణియఖిల భ్రమించునది-యొదుగు నీకు వీరాధి వీరా
దోషాచ హారవారచాందశన గోష్ఠిని మునిసత్ నాయునికడు
భూషించెను మ్మనుచు నా చెం-మ్ము గ బలుక పడిన యీరితి యాంధ్ర
భావ సధ్యాత్మరామాయణమున బరగన యోధ్యాకాండము రచించె
శేషాచలపతి పేరన తనికృప-జేసు బ్రంహ వ్యాకవీంద్రుడు ముదమున॥ వి॥ వే॥ 5

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు-అయోధ్యాకాండము

సంపూర్ణము.

శ్రీరామ.

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినే నమః.

శ్రీమదధ్యాత్మ రామాయణకీర్తనలు-అరణ్యకాండము.

దేవగాంధారి రాగము- ఆదితాళము.

పల్లవి- శ్రీశేషాచలవాసుఁ వినుతి- సేయు నేఁరికినై యదరమా- ఉమా

అనుపల్లవి-శ్రీశుకశ్రీముంచెకారెతిగిది- నేశోదయకాలమునగదలసీ
తాసుమిత్రసుతులతో ముదవే-దండపుండరీసీకాకచమ
రీశశవరాహమహిషశరభకపీ-వృకాదిమృగభయదమైఖగకులా
వాసమైప్రచండమౌదండకా-వనముజొచ్చినాను
జాసితోఁ నియెను శ్రీశే॥

మనుజాశనకంటకగాన్యతంటి-యమునిమమతిప్రపుణత్నముగబో
జచుఖేటకములుగ్గానుచు-జనకజముందర వెనుక రామల
క్ష్మణులిరువురుజనికసిరియసురరా- ఘునిమాంసఖగవ్యాఘ్రుసీవిరాధుని
ఘనశూలయంద్రిప్పుచు వాడువచ్చి- కట్టెలుకటమీరెవరనియడిగిన
విను రాఘవులము దశరథవిభునను-జ్ఞనసుజనులబ్రోవ ఖలులజీవ
ధనమునుగొనవచ్చితిమనబ్రతికెద-తలంపుగలినలలననొసగిచను
డనికదియుమహాసినెగానుడా దనుజకరదానశిరములువరుసనరిక్కె
శ్రీరామునిగౌగిటజేర్చెసీత- చెలగదుందుభిరవమునౌరులుగురిసె
దోరముగాగశృంగారముగా- సారెకునచ్చరలాడిరిబాడిరి
కోరికిన్నరుల్ ద్వౌరాఘుజ త్రుట-కేరాజిలిరరికరిహరిద్వైనహరి
చారుహాషణప్రత్రినసమధృతిను-దారశుభాకృతినమలాఁ బరభృతి
తారాపథమధ్యగుడగుకవిగతి-దనరుచక్రధరుఁ శౌరిఁ గని
కోరికదీఱఁ అవిన్నమునైద్రమొక్కి- గుణాఢ్యవిద్యాధరుడదుర్వాసు
భూరిశాపమునను సుతనైతినిదే-ముక్తిసీవలననగుటనెవిరాధుడు శ్రీ॥ 2

భవరోగవైద్యఘనాకారన మా-ధవ కౌంబుజాక్ష నినుదలచుచుగను
చుచిను మనుసుమవ్రుచుంటుమను-వవిరళముగ్రమొక్కుచునుండగవే
యుచతెలమనోనేత్రశ్రోత్రజి-హ్వాదశిరములురామతారకనామ
భవనుశంబులఁబలుకహరిం గుడునా భక్తి నిర్గ్లభంబవిసీఁకగర్గె
బ్రహ్మలసుజ్ఞానివైతననిని ప్రకటనుగుణాభ్రమరామభద్రా
యెవరునీకుసముధికులట చ-జకేచ్చనరిగని ధ్యాధరుడంతట
రవికులమౌళిజేరెశరభంగా-శ్రమమమ్మునియుగనేసీతానుజుడగు శ్రీ॥ 3

చూచి యెదుర్కొని పాద్యము నొసగియ- ర్ఘ్యాసనము జేసి పూజించి
నీచమౌ తుచ్ఛ సంసారరతుల్- ఓ చిత్తజజనకా నిను దెలియలే
దురుతరమగు నీ కటాక్షమున నిను-జూచితి నేచి యఘముల బోద్రోచితియు
పొలిమి ప్రేమను మునులికి శరభంగ- యోగి తారుపుల్ ప్రోపడి సలము
చేచితి వరికొల్పియుందురి కేసీ- తా జంపక గంధియుతు వ్యాఘ్రాంధీ
పావన పవిత్రాలబోగ సుమాస- మునందు నిచిము క్తతనుడయ్యెదతి
వేచి దండకావాసులైన మునుల- లా చతుర్భుజుని జేరజని పాడగనిర శ్రీ॥ ౪
ప్రమోక్షి రఘూత్తముడు మునులారా సుఖ- ముగ దామికనివరక్కసుల జె
జిక్కితిమి బాధల సుక్కితిమి-గ్రక్కన చుము ప్రోవుమనుచు రామున
కక్కడ నున్నకపాలముల్ జూపి- వెక్కసమున నృజనుల మునుల
జక్కజేసిరింత యీ దైత్యకృత మే- శ ఋణము మాపు రాలింపుమనిన విని
యుక్కడంతు దానవులననీయభ యము- మొసగి మునుల కెల్లమదిరంజిల్ల
మక్కువతో భ్రాతా గ్రజుడు నిలిచె మా గృహములందు గొన్నేండ్లచట
నక్కరతో నతని కనియె సుతీక్ష్ణు- డను మునీంద్రుడు పరబ్రహ్మమూర్తియగు శ్రీ॥

౨ - మంగళకౌశిక - ఆదితాళము.

పల్లవి - వీనులవిందుగ విన - వేయీ చరితమిమ్ముగను
అనుపల్లవి. శ్రీనివాసుని బూజించి సుతీక్ష్ణుడు సం- మానము
గాంచి సానందుడై పలికెను ... ... వీను॥
రామనీ తారక- నామమంత్ర జపము
నేమమునఁ జేసితి-నీరజాక్ష
శ్రీమహీళాధీశ-శివవిరించి సేవ్య
కామ సంసారసా-గరతరచరణా యని వీనుల॥ ౨
సతిను తాది ఘోరసం-సారాంధకూప పతితుడనై
వతి గానని నను- గనిని శ్రేష్ఠతుకగయా - మతినైని వేవ-చ్చితివ నెను సంయమిం
సకలభూకమాన-సాలయుడవైనను - ప్రకటించి నీస్వజ- పము సేయని
సకలులమాయా-వివశుల గా జేతు
ప్రకటని నుభజియించ-నఘము బాపుదు పనెను వీను॥ ౩
విశ్వసృష్టిస్థితి విలయముల కజహరి
విశ్వేశరూపముల-వెరయు దీవుహరి
దశ్యుడనేకపా-త్రములగనబడుభంగి
శాశ్వతుడవిది మూఢ-జను తెలుగర నిదపసి వీనుల॥ ౪

పరమేశప్రకృతికి - బరుడవౌనీదివ్య
చరణములంటిద్రు - క్కాన్వంతములకుగో
చరుడవు వైన - హరినీనామస్మరణ
పరమాత్ములకెప్పుడుగను - పట్టుదువనెమాని ... ... వినుమ॥ ౫
రూపాద్యుపాధిరూ - రుడవైననమాయానటు
నాపాదితమానిరూ - నవరూపమాయిది
గోపాడగంటిస్మర - కోటిసుందరముశర
చాపాన్వితకరుణా - శ్రయనేత్రయనెనుముని ... ... వినుమ॥ ౬
స్మితలలితాస్యనాసీతా - యుతజితాంబరమ
జితముసౌమిత్రిసే - వితపాదమూల
ప్రతిమునసిజోత్పలా - భముబుధ్యాగధేయ
మతిశాంతమగునీశు - భాంగముగంటినని ... ... వినుమ॥ ౭
దేశకాలాకర్తా - తీగవిజ్ఞానమఖి
లేనీరూపమవి - హితమమలము
నాశరహితముస్వప్ర - కాశమునిఖిలావ
కాశముచిద్ఘనా - కాశమనీరాగడమని ... ... వినుమ॥ ౮
ఈరూపుభావించి - యికనొకటినామనసు
కోరలేదనిపముని - తోరామునుచె
న్నాగగబల్కెముని - నాథనీమదిమత్ప
మారాధనమునిని - ర్మలమాయెలుగుమనె ... ... వినుమ॥ ౯
మీవంటిభక్తులఁ - బ్రోవవచ్చితినన్న
భావించివినుతించి - సేవించిమా
కీవేగతియనువారి - కెప్పుడుఁజూపట్టుదుఁ
గోవిదుఁడవీవుము - క్తుఁడవైతివనెఁజక్రి ... ... వినుమ॥ ౧౦
ఈపావనస్తోత్ర - మెవరుపఠించినఁ - దాపత్రయమ్మును - బాపుదురు
తీపించిమద్భక్తి - దృఢమౌసుజ్ఞానము
ప్రాపింతురుపరము - పదమనెనురాఘవుఁడు ... ... వినుమ॥ ౧౧
మనమునగస్త్యునిజూడఁ - జనవలెననిసుతీ
క్ష్ణయుతుఁడైసీతాల - క్ష్మణులతోడఁ
జనియగస్త్యానుజుని - గనియావలశేషశై
లనివాసుఁడగస్త్యా - శ్రమముఁజేరివినుతించె ... ... వినుమ॥ ౧౨

3- నవరోజురాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి. వినవేతరుణీమణిశ్రీరాముని-వినుతగుణస్తోమునిసుచరిత్రము

అనుపల్లవి. ఘనమైన-షడ్రుతుఫలసుమశో

భనమై-రాజితబహువిహగ స్వనమై-జితనందనమైనమును

ధనమై-నరసురమనోహరం-బనమై-తగునగస్త్యునితపో

వనమినకులమణి-గనిమెచ్చిసుతీ-క్ష్ణునినీగురునకు-మారాకదెలుపుమనె॥వి॥

స్వామిమహాప్రసాదమనిసుతీ-క్ష్ణుండగస్త్యునిడాయఁజనిప్రమోక్కి-యా

హామహాత్మసీతాలక్ష్మణులతో-రాముఁడిటకువచ్చినాడనినమాని

యామాటవినిహెచ్చిమెదురేగివారికిశ్రీమీఅనర్ఘ్యమిచ్చితోడితెచ్చి

రామా-యంబుజహితకులాబ్ధి-సోమా-నీలవారివాహస్తోమ

శ్యామా-శ్రీరామాభ్యుద-యాభిరామసంగర

భీమాపాలకబలికడనజు-డేమునుప్రార్థితుండవైదశరథుని

నోముపంటవైపుట్టితివనినుతించె వి॥౧॥

సకలభువనసృష్టికిపూర్వమునం-దొకఁడవైనిరుపాధికుఁడవైనా

వికల్పములేకయున్ననినుజెందిమాల-ప్రకృతియైననీమాయయవ్యాకృతమనగ

ప్రకటమైసృజనసేయుమహత్తత్త్వమున-నొకటిగలైమునిజేయదానికహంకృతిన

మకమై-యొకటిజనించెగుణాత్మకమై-యహంకారమునక

ర్మకమ-య్యెరుదానివలనయకమై-తన్మాత్రభూతేంద్రియా

త్మకమయ్యెనన్నిటికిసూత్రా-త్మకముగులింగమొదవెనందువిరా

ట్టుకలిగిజంగమాలంగ-ముసృజించెననెముని॥ విన॥౨

నీవురజస్సత్త్వతమోగుణముల-నేర్పునసుగొనిబ్రహ్మవిష్ణుమహే

శదేవరూపములఁగ్రీడింపుచుజగముదయ-స్థితిలయమునుజేయుచుందువు

మాయాగుణభేద-భావాభావములనొందవు-అవస్థాత్రయములఁ

గేవలుడవైకనుంగొందువుసా-క్షివిచిన్మయుఁడవు

దేవా-ధిదేవమోమహానుభావా-యెపుడుసృష్టిలీలకు

గావాం-ఛితువపుడుమాయను-నీవం-గీకరించిగుణవంతుని

గావనుందువామాయవి-ద్యావిద్యలురెండైదనరువిద్య

యమృతకరంబువిద్యమృతకరమనేనుముని వి॥౩

వినుమవిద్యనొందినఖలులగుదురు-విద్యనెనయునమరులౌదురిసీపా

దనలినభక్తిచేఁగానిదొరకనేరదు-కనుకనీసేవఁబూనిచేసినవారఁడె

ఘనుఁడుకమలజానిపాంసేవకు-మొనయునివాఁడజ్ఞానిస్వప్నమునందైనను

శవరా-దతనికీముక్తినొసగ
మవరా-బుధులువేయునేటికి
దనరా-రును మోక్షముబుధ
జనరా-జితోడసంగతిననిమును
లనరా-జనకర్మమోహముద
గుణరహితులుశమదమయుతులుస్వర
జనహితులుభగవద్భక్తిరతులువెతపసి॥ విన॥ ౭
ఏయుపాయమున-నైననిపొందరుc
దోయజాతునా-కుప్రపత్తిగలుగc
శ్రేయమునిరతమా-నీదర్శనముసఫలమై
చెలcగెనాజన్మమునే-మునాశ్రమమువులెల్ల
శ్రీయుక్తములాయెcబూ-మునాటనుండినేc
శ్రేయముతపమునకునీదు-నీపాదార్చనముగ
దోయి-సీతతోడనీవహా-కాయి-నామదినిల్వనెందు
బోయి-గావునముని-ధ్యాయి-స్మృతిగలుగ।
జేయునతసుఖ-దాయియనుచుcబొగడియెపక్షయా
సాకేతరాణీరచాపక్షపాణ-సాధనములగస్త్యుcడురాఘవునకొసcగె వి॥ ౨
మేదినిభార-హరణార్థము-యీమేనుబూనినా-వుగావునరావ
నామలజంపు- పొంముపంచవటీగౌతమీ-నదిచెంతcవనరా - మరెండుయోజనముల
మీదనదిచెలువునీ-రునటకొన్నివాళ్లుని- నోదింపుముదముచెకూ - రుcగమువాక్యాంతావి
వాదిగర్వితదనుజచయుని- ఫేకీయోగిజనావందా
పాదీనిరతముజగ- దాదీసత్యవాదీయాఖేదమణీ
వేదియునిపలుక-కుంభభవు-వాదములకునతుండైశేషశైల
వాసుడవలcజనెనవనిజానుజులతో విన॥ ౩

౮- దేశీయ దేవగాంధారి రాగము. ఆదితాళము.

పల్లవి. చానరో వినవె శ్రీరామ-చంద్రుని చరితము సుభరితము
అనుపల్లవి. శ్రీనివాసుcడుశ్రోణcబోవుచోcబర్ణశాల-రీరుని జటా
యువునిగనిసౌమిత్రితోcబలికెను॥ చాన॥
విలుజేతత్తుకొనివీనిcబోలియింతువీడసుర
వలెనున్నాడనిననామాట-విని ఖగరాజు
అలుకచూనివచ్చే-టరామానీవుశ్రీరామానీవి

అలుగక భవత్పితృసఖుండను జటాయువనువాఁడ నాపైదయి
బలుకవే యనుడు తాఁగిట-నలమి యతనికిహరి సెలవొసఁగె॥ చా॥౨
భానువంశమౌళి-పంచవటిఁ గౌతమీనదీతటమునం-దుఁ జేరనచ్చట రా
మానుజుండు సొంపొం-దు పర్ణశాలలు-ఆపర్ణశాలలు
పూని రెండు రచించెనాకశుభ-మైన లగ్నమున సీతాయుతుఁ
డై వరేంద్రుఁడట నిలిచి-యలరుచునుగడపె మూఁడు నెలలు॥ చా॥౩
కందమూలఫలముల-తమ్ముఁడు దెచ్చియున్న
సుందరనిజచరణ-ముల్ గొల్చు రాత్రు
లందెల్ల జాగరణ-ముల్సేయుచును సేయుచు వి
ల్లంబు శరములుఁబూని సేవా-వంతుఁడైయుండి యొకతఱిఁగని
మందహాసవదనార-విందుఁడగు రాఘవునకనియెను
మోక్షకారణమా-ముదలితత్త్వంబు-జాతు నీవలన నే-ను దెలియఁగోరితి
రక్షింపుమికన్న దేశికులు లే-రు దేశికులు లే
రక్ష యజ్ఞానవిజ్ఞానవి-రాగయుతమని దాని దెల్పు
మీషణాంబయనననుజుని కిట్లనెను దాశరథి ధీసుధీ॥ చా॥౪
వినుమాయాస్వరూపము వివరించి-వెనుక సంవిద్రూపుఁ దెలిపెదను
ఆత్మనైనయీతనువె-యాత్మగా నెదనుదోఁచుటే మాయ తోఁచుటే మాయ
అనఘ దానివలన సంసారమా-యావిక్షేపావరణము
లనెడు యీరెండుమా-యకాకృతులనె రాముఁడనువుగ॥ చా॥౫
పరగజగములింగాద్యబ్రహ్మాండముగవిక్షే-పము సృజించెమించియా
వరణము పరమాత్మ నావరిం-చి జ్ఞానరూపమై జ్ఞానరూపమై
బెం సెద్రాండహీయసిభ్రమసిన-ట్లురుమాయచే నైనజగములు
పరతత్త్వమునఁగలుగను-టరయనవిచారమునె రాముఁడు॥ చా॥౬
కలలోఁగన్న వస్తువుల-వల నెసత్తుగా దఖిల-ములుమహేంద్రజాల
ముసంసారమునె-బలు చెట్టనకు మూల-ము దేహమేనని దేహమేనని
తెలియుట నాంత్రభూతహ్వా-దింద్రియాహంకారబుద్ధిప్రకృ
తులనహంతయును తనువన-జెంగునన్నిటికాత్మసాక్ష్యనే॥ చా॥౭
ఘనతనహంకార-మానడంభ జయమలుక
ఏరుణాభావము సేవించిభక్తి-జేనిజగురుని దైవముగాఁగ నెన్నుటగాఁగ
పముఁ లెలుఁగుటతనుమ-నోనిగ్రహము ఈషణవిరతి (నెన్నుట
కొందవసంగ-శొనకృతయును నాధనమ్ములనె॥ చా॥౮

అధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు - అరణ్యకాండము.

ఆసలన్నిటి జ్ఞా-నాని జేఁదుని- సచ్చిదానంద చైతన్యము తానని దెలిసి
భాసిల్లు బెనౌదన్యము-వాఁడె ధన్యుఁడు వాఁడె ధన్యుఁడు
దాసియనుభవముగ గురుశాస్త్రా-భ్యాసమునఁగని జీవపరులవి
లాసవైఖరులఁగూర్పఁదో-లంగు మాయయు దెము క్రియనె॥ చాన॥౯
మచ్చరణస్మృతి లేని-మనుజులిది జెందలే
రచ్చవుతపములో-నజ్యోతిలేక గగన
వచ్చనేమేరికై-నగావునన-న్నాగావునన
న్నిచ్చఁగలఁచువారలకునిం-మావిద్యయొరులకీవలదని
హెచ్చగాఁదెలిపె శేషగి-రీశుఁడనుజునకు మదమొదవఁగ॥ చాన॥౧౦

౫- అఠాణ-రాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి. వినఁగదవేమద-వేదండగమన
మనసారసాక-సనేత్రుచరిత్రము
అనుపల్లవి. మనుజాశనికా-మరూపిణియుశూ
ర్పణఖయనెడుమా-నినివచ్చియపుడు
కనుఁగొసైరఘువ-రుని జగద్గురుని॥ విన॥

ఆరదహాసటూమహోల్లాస-మాదర స్మేరకటాక్షవిలాస
మాదరదళితాబ్జాస్యవికాస-మాయిందిరాసఖీసుఖనివాస
మైదనర్చ్యయురముసుందర-మైయలరునుదరముఆనతజన
ఖేదములనడఁచిమోదములనొసఁగ-గాదగుజరణల్లవములుఆ
మీఁదటనఖసౌష్ఠవములుజగి
బ్రోదియిడుతొడలచందము రాముని-పాదపద్మములయందముగనీ
యాదానవిమదనాశుగములచె-నదరిచెదరిదనుజాతితోఁబలికె
ఎవ్వరుమీరుఏమిమీపేరు-లివ్వనికిట్టేల నేతెంచినారు
ఎవ్వరికుమారు-లీచెలువారు-జవ్వనియెవ్వతె-నిన్నువేమాటు
బువ్వవిల్తుకేళిఁగలయఁగ-బూనినానుబాళినన్నేలుము
నవ్వుగాదనఘనాపేరుశూర్ప-ణఖయింద్రుడు రావణునకుఁజెల్లెలి
నివాశకతదుముసము చెఁగడు-నివ్వటిల్లు ఖరదూషణాదులు
నిన్నుగొల్తురిభీషణాయునిన
నవ్వుచు సీత వినఁగ రాముఁడనిరొ-నవ్యసీతకుభయహితవులాదవ
మనుకులుఁడను రా-మాభిధానుఁడను-వినుదశరథవిభు-దనయుఁడ
నిటుననొకకొందనుజుండిశుగోకనుం

గొనుమీసతినే - సనలసాక్షిగాను - ఘనతఁబెండ్లియా - డీనానటు
-గనుకదీనితో - డెయీపోటికి - మునసినీవునో - వుడువెసౌమిత్రిం-
జెనయుమనఁ - జనివేడిననతఁ-డనివాలలననను - గూడిననీ
వునుదాసివవుటనిజ-మనరామునియొద్దికేగియదిఘనాకృతిఁగనలిసీతపైఁజనలక్ష్మణుడసి
గొనిముక్కుఁజెవులు - గోసెరకెక్కసికి ... ... వినగ॥ ౩
ఆరచుచుఁబారి - యదిఖరునిఁజేరి
మొరపెట్టసురారి - ఘోరరణభేరి
పరగఁగదలి - శూర్పణఖవేదారి
సెరిఁగిబలములరి - మురినడచేమీరి
పనులువచ్చుటఁగనియనుజుని - ధరణిజనుందోడ్కొనియగ్గిరిగుహ
కరగఁగనిచి రాఘవుఁడుధనుశ్శర - వరికరుఁడైబలునీకలదార్కొనె
ఖరదూషణత్రి - శిరులుదాకిరి వారిపైజనుసే - నుఁగులునాపారి
మెరయుసేన - నొకబగలునఁదెగ
నరికినారాయ - ణాస్త్రమునరాముఁ
డరుబడారణఁదలల - వారలనేసెనినపై .... వినగ॥ ౪
తమ్ముఁడువచ్చినీ - తనుదోడితెచ్చి
యమ్మెయినన్నసా - హసముమెచ్చి
నెమ్మినుండెను - ఖమ్మునపొంచ్చి
యమ్ముదిరికన్సి - యటలంకఁజొచ్చి
పమ్మిరావణుచరణములఁబడి - వగవనతఁడుకరుణఁజెలఁగాగఁటఁ
గ్రమ్మియిచేపనరామలక్ష్మణులు - కాంతా-సీమమెలగరామునికలికిపలువలరిచెలగగానీ
కిమ్మనినన్నిటుజేసిరిని - తమ్ములిందుకైపోలసిరియనిన
కొమ్మనూరార్చిర - త్రోవిభుఁడురాముని
నిమ్మహీశేషగి- రీశునిగాఁదలచె ... ... వినగ॥ ౫

౬.—ఫరజురాగము - ఆటతాళము.

పల్లవి. ఇంతిచెంగల్వ-బంతిచెలువలమేల్బంతిగుణముల-వొంతివినవే శ్రీ

అను పల్లవి. కాంతుఁడుతాదున్న - ఖరదూషణాదులనా
వంతలోపడఁజంప - నెంతవారినరులని
చింతించిదశకంఠుఁడసురుల - శిక్షింపఁజక్రియునకులమున
మంత్రుకెక్కజనించె శ్రీరా - మాఖ్యబ్రహ్మసుతుఁడైయనె ఇతి॥
ము శ్రీ - వారిచేతఁబొలిసితే

మానుగ వైకుంఠ - మందిర మేలుదు
నేనతని గెలిచితి - నేని రాక్షస రాజ్య
మిదేల గలదనుకా - మేలుడునని పలంచి
భానునిభమగు రథమెక్కి విధి - ప్రాని బ్రేరేపదుర్మతివై
రానుగతవ్యాదయుం జైచనియెను - రావణుండు మారీచునింటికి ని॥ ౧
వచ్చి వదను జేయుc - జెచ్చెరc బూజించి
వచ్చినపని దెలుప - వలెనన్న మారీచు
మచ్చిక జేసి రావణుండు - పలికె రాముండు
హెచ్చి కానకు శరర - క్షేశుండు బంపంగ
వచ్చి మునుల మఖమ్ము నభయం - బిచ్చి మరి ఖరదూషణాదుల
ప్రచ్చి వాడిటె రాముని సతిని - దెచ్చియేలుదు ననన తండని యె ని॥ ౨
రాముండు రండ్రు రావణ - తల చెప్పు
శ్రీమహావిష్ణువు - సీత మహాలక్ష్మి
భూమి మభారాని నా - డీవలని నుబోరిగొన
నామహాత్ముని వెంట - టదిదెమృత్యువ్వు వినువి
క్ష్వామి కుశికసుతుని - బాపుని జంపి రఘుపతిన - న్నుశరమున
నీమహోదధిపై చెట్టుబడితిని - కేమి సుకృత ముకతననోయి చె ని॥ ౩
మారినన్ను బొలియింప - నవతరించినట్లయితే
వెరచి తేజపక - వినుడు నాలేలెమ్ము
మెరసి నీవు మాయా - మృగమై రాఘవులన
త్వరముగ భ్రమియింపు - ధరణిజనే దెత్తు
మరుమాటలాడ నినుబంపుదు - మారీచయని రావణుండన
వెరచి మారి చేరగిన మోక్షము - వీని చేబడనేల నికపలె ని॥ ౪
పదియాలుమవన్నె - బంగారు వలెదనువు
పెదలమేనిపై వెండి - పువ్వుల వలె చుక్కలు
గుదిగొనసుందన్నడుల - గోనుదారు కొమ్ములు
కొందమర రత్నములనగా - గొరిసెలుదనరగ
నడుటు నీలములవలెంగన్నవ - యొప్పమారీచుండు లేడియై
కలిశేష గిరీశుండు రాఘవుండున్న పంచవటి - జేరెను

౭. —— నాయకి రాగము. - ఆదితాళము.

పల్ల కజానసౌఖ్యదాయకి - హేమనాయకి వినవే.

అనుపల్లవి. భానుకులుఁడుప్రకాంతమునసీత-తోనిటులనె రావణుఁడా మారీచుఁడి
డెనినుగాని పోనరుగుదెంచెనీపంతసీతాశ-వైదేహిదగేథాయామాత్రమునిలు
మీనవువన్థాంతమునందుకొందు-గానికగున-గట్లని త్వైసతి॥దీన॥

చెలఁగుకపటమృగముఁగాంచి యాయాసీతదీనిఁగొని తెంమనిన శౌరి
విలునంబులుఁగొనిచనుచుజానకిని గొలిచియుండుమనిసౌమిత్రినేసి వేడెని
కలితనముమీరఁదెత్తునని వల-క్ష్మణుఁడిదిమారీచుఁడుచేయుమనో
కలువలదీకార్యముబూనగాన-గాదిస్తుతయునవిల్లెకేగహారి॥ దీన॥౧

సర్వపూర్ణుఁడయ్యునచలుఁడయ్యును-సాక్షియయ్యుల్లోకానుసారియై
పర్విడిమాయామృగమువెంటఁదగిలె-భక్తపోషణుండనెడినుడివిదితముగా
నుర్వీతనూజకోరికదీర్చఁగ-నుద్దండుఁడాటవిరఘువీరుఁడుచని
దుర్వారమపణములతైమృగంబు-నుర్విఁబడనేసెనిశితాస్త్రమున॥ దీన॥౨

క్రొల్లఁడంగికపటరూపుచెడిమా-రీచుఁడొరలుచోహాలక్ష్మణా
చెల్లరేనన్నుఁబ్రోవుమనిచక్రి-చీరినటులకోచనాతఁడరవముననిఁపై
క్రొల్లిమహీశుసన్నిధిచేము-త్రింజెంజెనవచటపాతకధ్వనివిని
తల్లడవడిభూమిజరాముజాప-దంబొందెనుజనలక్ష్మణాయనిన॥ దీన॥౩

మూఁడుజగములనికిదొడరివనర్వా-మడుభయారుఁడౌనెచెలియాతెలిసక
నాథివనునుఅదినియాతివసుజను-లాసరానిమాటలాడరావణుండదివిన
గూఁడకహరీయనుచునన్నవనిన-జాడంబనరావణుఁడిట్టలుచే
కూడెనుచుజేరెనుమాసియొకి-గూఢాత్మాకృతియొధరాసుతను॥ దీన॥౪

పూజజేసిసీ-తపలికెమహా-పురుషబాలుపుమ-త్సవచ్చెదనుక
నాజనకజగఁమీరెవరుదెలుపు-నాతియనిననయోధ్యాధిపతియగుదశరథ
రాజుకొడలనురామునిభార్యను-లక్ష్మణుడనుజుండుదానునువని
రాజీవాక్షుఁడుపదునాలువత్స-రంబులునిలజననఁబజ్ఞవత్స్యనె॥ దీన॥౫

నిన్నువిందునన-రావణుఁడనా-నెఁపులంకపనా-జగద్భుడజగములు
నన్నిటినిగెలిచి-నాకుసనుబొందు-నన్నింపొందుమనీ-కామకవినిన్నయనన
నన్నాలత.మొారిఖుఁడసినురాము-డప్రాపిహాసఁజేయుమనఁగరావణు
డెంకటికతలవిరునైకరంబు-లింపొనరఁధనందుసీసనిడె॥ దీన॥౬

అఘుగతినిబోవశేతగితెవిల-యాహాశ్రీరామలక్ష్మణాయనుచుఁ
కలికివిలపించ-వినిజటాయువది-కొలిపెవచ్చినసావచ్చిశాపెనగిరితెతె
గులువుచుదశాస్యుడనగిరినైచు-గుచకపులనగని-తోడ్కొమ్మువుఁడి
చెలివైకెనవటలంకాపురంబు-కెరియకోకవర్ణిసవిఁలపె॥ దీన॥౭

రా- లలితపంచమిరాగం ఆదితాళము.

పల్లవి. ఓవనితామణి కోవినవే నొకటిదలచే నో వని॥

అ॥ పల్లవి. దేవదుర్లభులగుముని . వీక్షించి హరిమది
నేసాక్షి నాదునైన - నీజగము మాయామోహ
వ్యాసంగ మొందఁజేతు - నని యెంచి
హా సౌమిత్రి హా సీత - నచటడించి వత్తురా తప్పు
జేసితి వింక నేమి - సేతు నసిన రాముని గని యతండు పలికె నో వని॥ ౧
ఆర్తనాదము విని - యని నిజ నన్ను బొమ్మన్న
నార్తరక్షకుడతని - కడలకుమనిన
నార్తి చేసిన రానిదు - ర్వార్తలాడ నీ మార్గాన
వర్తినై వచ్చితినన్న మన్నం - పవే యోదయానిధి యనెను ఓ వని॥ ౨
ఆ సుందర పర్ణశాల - కరిగి సీత లేకున్న
రామచంద్రుఁడు శోకవా - రాన్నిధి మునింగి
తా మహామహుఁడయ్యుని - ర్గళిత దుఃఖ కాశియయ్యెఁ
జామరులకుఁ జూడఁ జింతా - పరవశుఁడైనట్లు విలపింతఁ దొడఁగె నో వని॥ ౩
హా పూర్ణచంద్రానన - హా చకోరాక్షి యింత
కోపమా నాతోఁ బలుక - కున్నావేమి
ఓపమ సాధ్వీ యింక నే నె - ట్లోర్తు నిమిష మొక యుగమాయె
చాపధరుఁడై వనమింత - పగవాఁడౌ మెఱుఁగ సని బలతను వెదకె నో వని॥ ౪
వెదకుచు రాఁగా - హత పక్షుఁడై పడియున్న
పతగేంద్రుఁ గని లక్ష్మణా - పరికించితే
అతివేని జరున మ్రింగి - హతుఁడైనట్లున్నాఁడు విని
ధృతి జేఁజ పుడు విలునమ్ములు - దెమ్మనిన రామ నే జటాయువును నె నో వని॥ ౫
నారిహరియని దాయబోయి - యతని చేద వ్విధమెల్ల
నెఱిగి పక్షిరాజుమై - శరము వసిమిది
పంగబోధించిన రామా - హరి పరమాత్మ కవు నిన్ను
కరమర్తి జూచి తిముక్తి - గంటి నని ప్రాణముల్ విడిచె నతఁడు ఓ వ॥ ౬
చితిఁ జేర్చి పులుగుమేని శిఖిచే దహించె నంత
ధృతశంఖచక్రగదాస్త్రా - స్వభుఁడై హితుఁడై
నతుఁడై రుచిరతనుఁడై పరవిమా - నారూఢుఁడై జటాయు
వరలె నిశ్శ్రేయస - పతియైన రాముని నుతింపఁదొడఁగు ఓ వని॥ ౭

౯-చూర్ణికజటాయుస్తవము.

శ్రీమదగణితగుణమణిగణాలంకృతరుచిరచిరతరశుభస్వరూపం-సకలజనభయావహదజ్ఞానజనితకలికలుషాంధతామిస్రనివారకభవతారకదీపం - అనుపమామ్నాతమహత్త్రితాపం-హతదీనజనతామనస్తాపం-కరధృతవిదితామోఘశరచాపం- జగదుదయస్థితిసంహారావిర్భావతిరోధానాదిమహామాయావినోదనిదానం - అంగీకృతరంగన్మంగళాభంగతుంబురునారదసంకీర్తవీణామృదుగానం - భూతభవిష్యద్వర్తమానకాలత్రయాబాధ్యమానం - అసమానం - అక్షీణకటాక్షవీక్షణరక్షితదాక్షాయణీప్రముఖనిఖిలభక్తజనసమూహం - నిరళీతసకలసందేహం - దుర్భారోర్వీభరణహరణనిర్వహణచరణలీలామానవదేహం-నిరీహం- శ్రీమత్కరుణావలోకనమాత్రక్షపితఘాలాక్షుర్ముఖాదిసర్వసుపర్వాఖర్వఖేదం-నిరంతరామనస్కసమాధిపరిపూర్ణపరమయోగీంద్రహృదయసరసిరుహకర్ణికోపరిస్థితవికతజగత్పవిత్రాకృతాద్భుతప్రభావభాసురవియన్నదీజనకవిభవాభిశోభితకిసలయమృదుపాదం-సమస్తజనానుమోదం- నతజనసంతతసకలకల్యాణగుణసంపాదం- దళత్పుండరీకపత్రిజైత్రవిపులతరమనోహరవిలోచనం - శిలామయమానియోషాఘశమనదోషవిమోచనం- యాచితవైరోచనం- కుముదబాంధవకిరీటప్రచండకోదండఖండనోద్దండదోర్దండసమమం-బాద్దేవతాసార్వభౌమం-రఘుకులపయఃపారావారపరిపూర్ణసోమం- గర్వితపూర్వగీర్వాణవాహిని సందోహకరినకంఠలుంఠనగళచ్ఛోణితారుణితసహస్రకరసహస్రకోటిప్రభాభాసమాన మహాభూతభయంకరసుదర్శనాభిధానావక్రచక్రాయుధాభిరామం- మారీచసుబాహువిరామం - హారహీరనీహారకర్పూరసుధాసారడిండీరక్షీరసన్నీరదశారదానారదపూర్ణిమాచంద్రచంద్రికాదికర్కరదశదిగ్వ్యాపితధవళయశోధామం-శ్రీరామం-జననమరణాదిఘోరసంసారమహాగహనదావదహనాయమానసకలజగజ్జేగీయమానపావననామధేయం - సూరిజనభాగధేయం - ఇంద్రనీలమణిప్రతీకాశాతిస్ఫుటసుదరకాయం(ర) - మాకాంతాకుచకుట్మలతటిచర్చితపటీరకుంకుమసలకుమదమిళచ్చందన పంకముద్రిత శోభనవిశాలవక్షసం- హతఖరదూషణాదిరాక్షసం - రూక్మైక్షాశిక్షితవిపక్షం- ప్రపన్నావనదీక్షం- పరధనపరదారావిముఖమునిజనసేవ్యం-దుష్టజనదుర్విభావ్యం- ప్రణవైకసంస్తవ్యం.శ్రుతిశిరోవీథి కాశాశ్రివ్యం-విలాసదంభాభిమానవానాభువన సంస్తూయమానమానవవపుర్నిర్మాణా సమానమానససరోవరమహాబర్హబురుద్గతసముత్తుంగాఖండానందవీచిపరం పరాలీలాడోలాందోళితచిన్మయరాజహంసంరాజకులావతంసం- రత్నప్రభాచకచ్చకితచామీకరచారుకిరీటకుండలం- పోషితాఖండలం - గుణత్రయశక్తిత్రయమూర్తిత్రయానువృతం- కరుణామయచిత్తం - పనసామ్రకదళీక్రముకఖర్జూరజంబునింబజంబీరపున్నాగచంపకమధూవకుళాశోకతమాలసాలరసాలాదికోరకిత పుష్పితఫలితలలిత మహామహీరుహరాజివిరాజితరత్నచ్ఛవిచ్ఛటాలంకృతసామప్రదేశసంతత సముత్పతన్నిర్ఝరాకళిత ప్రశస్తసమస్తవిలాసోల్లసిత శేషాచలశిఖరమన్యసువర్ణప్రాసాదవిహారణశీలం - తోషితాశేషభూపాలం - సురాసురయక్షరక్షోరగగరుడగంధర్వసిద్ధసాధ్యకిన్నరకింపురుష విద్యాధరచరణాప్సరోబృందరచితబహువందనం-భక్తజనచందనం-రఘునందనం- త్వాంభజామి. ... ... ※

౧౦ -- శహనఆటతాళము.

పల్లవి. కోరికూరిమిమీరకామాంఘ్రి-రాతిచరితమువినవే

అనుపల్లవి- శ్రీరాముడుజటాయువుభక్తికిమెచ్చి

మీరఁగఁ గైవల్యమిచ్చి యావలని మెచ్చి ... ... కోరి॥
సాంజాఁ జెసితనరయుచు రాముఁడు-జని ఘోరాకారుఁడైనరక్కసుని జూచి
శూనధనుఁడౌ లక్ష్మణునితోఁ బలికెను-వీని బాహువులలోన నిప్పుడు మనము
వ్యానిచిక్కి యిసుక-న్నులుఁ గాళ్ళుఁ దల లేదు వీనికిదసి తెగువలోన రాఘవులిరువురు
జానియోజనదీర్ఘబాహు-ద్వయముఁ దెగనరికినఁ గబంధుఁడు
దానికచ్ఛిన్నమందిమి గెవ-రే జెయుఁగ ననఁ జక్రిపలికెను ... ... కోరి॥౧
దశరథసూనులము-రామలక్ష్మణులము-తండ్రియాజ్ఞ వనమునను సీతతోడ
వసియించియుండుము-వంచించియొవఁడో నా-వామాక్షిఁ గొనిచనెను వెదకుచువచ్చి
తెసలినిన్ను గంటిని నెవండని నగంధర్వ-విభుండశానివరమునను జిరజీవినై
కొసరియష్టా-వక్రమునిగనుఁ-గొనినగివననురకగుమనిత
పనిశపించెవిమోచనమురగు-పతిసేయున నెను దైత్యుఁడు కోరి॥౨
దనుజతనువు గాల్చ-మెతఁగంతునీ-తావృత్తాంతమునసీట్లు జేయరుగరుదిది
యనననురాకృతివిడిచి దివ్యగంధర్వుడై-వినుతించె హరిని మాయమానవకా
యమునఘునుపుష్పవిగ్రహ-రథముబూనియివిపర-మాత్ముడవు దైవరా-య సంమని గే
యమనో వాగగోచరుఁడవ నా-దినిధమ దవఖిలసాక్షివి చి
ద్ఘనానందమయుఁడవు శకునం-దనవందనములు నేఁనానునుకుఁ కోరి॥౩
రూపరహితుఁడవయ్యు రెండు-రూపములుంగల-వోపరమపురుష నీ-కుస్థూల సూక్ష్మముల
ప్రావునజగములుం-గలుగు వెలయునదఁగు-నీనాదమానవరా-కుహిరణ్యగర్భ
రేపున సూక్ష్మమయి-విరాటస్వరూపమయి-దీపించెన దిమాకు-దెలుసు మునులలమటు
కోపిధ్యానము సేయఁగ విరా-ట్పురుషుఁడన ధారణాశ్రయుఁడై
చేపట్టి రాముని తను వినుఁ మఖిల-జగములున నెఁగబంధుండు కోరి॥౪
నాజ్ఞానము మెచ్చి-వరముఁడు బలికెను-వరమాయీ పావన స్తవమును డివినవినిన
గానివాతికి సిరులుఁ-గలు దురితముదొలఁగు-గలుగ దెన్నడు భయమని సెలవియ్యఁ
గా నెరావణుఁడనుతా-యసుండు సీతను లంక-లోనుంచి నాడీదిన-ము శబరి వద్దికిఁ జనుఁ
డా నెలఁత చేసకలమును విన-గానగునను చుఁ గిన్నరుఁడుఁ జనె
ఘానుకులమౌళి శేషాచల-పతి మతంగాశ్రమముఁ జేరెను కోరి॥౫

౧౧-మాంజి-రా-అటతాళము.

పల్లవి- హితమతి సతీపా-ర్వతీ-యీచరితము వినవే

అనుపల్లవి. రతిపతిశతాధిపరుచి-రాంగులో రామలక్ష్మణుల
నతిపేద్కఁజని యూనఁ-డాబ్ధి దేలిశబరి యెదు-ర్కొనెను॥ హిత॥

పదయుగళికి మ్రొక్కి - పాద్యమొసంగి
తదంబుకణార్ఘ్య - సదమలసర్వాంగి-మైహరివర్ణన
ముదితవిలోచనజితసారంగి-మై రాఘవులనుస
మృదుఫలగంధమాల్యములఁ-దృప్తులఁ జేసి హృదయముల
ముదమొదవఁ బలికెను రాములతో శబరిక ఘటితాంజలియగుచు హిత॥౧
వినుగనధన్యనై-తన్నరికీఖిలల-దినుమగ ముని మనవగదశర

ఘనిసుతుఁడైనా రా-యణుఁడ జనియించు
ననినా గురుఁడును వ్రతు-డై దెల్పెనుమతంగ
మునిగణదినేఁడునిజమాం-యశరణుశరణు దైవరాయా
వనితనుహీనకులజను-నినుదెలియ జాలనన రాముఁడు పలికె హిత॥ ౩
కులనామాశ్రమా-దులు హేతువులుగావ
బలనను దెలియగ-భక్తి యొకటివినాయిజన దానతపోమంత్ర
ములుభక్తిహీనములైనవి ఘనములుగనుక
దెలిపెదభక్తిమార్గము - సుభమగునఘవర్గము
తొలుతసత్సంగతియా - వలమిత్క-థాలాపగుణరతులనేను హిత॥ ౪
ననుగొనుయాడుటయు ఘనగురుసేవయు
మనియమాదులను - ననుబూజించుట
ననుభజించినవారలను - గనిసంభావించుటసకలభూతముల
వను గనిశమదమములు-నౌనయుటవిడలచిత్తముల
ననువివరించుటమునిపినవవిధభక్తి - యనిరుగా హరిబలికె హిత॥ ౫
భావముసజ్జన-సేవనుఁడలమెనదినీకు
గావుననుజూడ-గాగలిగానికజానకి తెరగునే వేగమెజూడగా
జలుపుమనసబరి రావణుడెత్తుకొనిపేక - లంకకుజనెనమహాభాగా
దేవాదిసేవనీకుదెలిసెనని - దిగులనేయుమనుజపలికె హిత॥ ౬
పంపానామసరో - వరతటిబుశ్యమూకాద్రిపై
బెంపునసుగ్రీవుడున్నా - డతని సఖ్యముచేయు
డింపుసవతడుదోడ్ప - డునని తెలిపిశబరి
తెంపునసటజిలిపేర్చి - దేహముచిచ్చుతోగూర్చి
సొంపునశ్రీవిభునిదల- చుమదనునివాసిరముపదమునకరిగె హిత॥ ౭
ఈరఘువరస్తవము-నెవరుపఠించినవినిన
వారుకోరినకోర్కె-లనిచ్చుశేషాద్రిలేశుఁడు కృపను
ఘోరదురితములనుబు-చ్చునిదిజయాకరము
మారిజనానందకరమి-దారిద్య్రసంకటవరము
ఆరణ్యకాండము శ్రీ-మీకసుబ్రహ్మణ్యకవి నొసగించె హిత॥ ౮

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు అరణ్యకాండము-
సంపూర్ణము.

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు - కిష్కింధాకాండము.

మారువ - రాగము- ఝంపతాళము.

పల్లవి- శ్రీహిమాచలవరసుతా యీకతన-మోహితమతివై వినవే

అనుపల్లవి- మోహనాబ్జోత్పలామోదయుతమై విమల
మై హంసచక్రవాకాదివిహగకులకో
లాహలమై పనసామ్రవకుళకదళీతరులసితక్షీర
మై తగు పంపాతటినిడాసి
సాహసక్రమకీలాకుశలులగు రాఘవులు- స్నాన
పానములు జేసి-శ్రమము బాసియుండిరి శ్రీహి॥

వరఋశ్యమూకాద్రి-సరణిం దప్పకనడచు-వారిశరచాపధరుల-నృపవరుల
మనుజటావల్కలాం-బరులం జూచి- వేగొందిసుగ్రీవుం-డరులనితలంచి మంత్రి
వరుండైనహనుమంతు-వారినెఱుంగంగంబనుప-నారవటువై చనిమారుతి
శిరము సోంకనతుండై జగదుదయ-స్థితిలయ- (రాము- నియంఘ్రు)లు
కారణులై పురాణ-పురుషులై తనరు
నరనారాయణులో గాకమీరె-వరసియడిగెను శ్రీహి॥ ౧

వినులక్ష్మణాయితని-వినుకవాక్పటిమంబు- ఘనశబ్దశాస్త్రమతమై శ్రుతిహితమై
తనరెననిహరివటువు-నతిమైత్రితోంగని నే - దాశరథిని నను రాముండందురు నా
యనుజుండితండు లక్ష్మణాఖ్యుండు సీతయను నా-వనితయు నేను నితండు
నడవులచరించమ-జ్జనకుశాసన-మానవచ్చి పంచవటిసుండ
దనుజుండెవండో కన్నారిగిసీతనెత్తుకజనె-దాని వెదకెదము నీ వెవరో
తెలుపున రా-ముడు ... ... శ్రీహి॥ ౨

వానరేంద్రుండు సుగ్రీ-వాఖ్యుండీగిరిని మాత్యులం
దానున్నాండు వాలి- కిభయపడిమ హానుభావా సమమీ- పాలికిం బంపె
నేను సుగ్రీవు మంత్రిని- వాయుసుతుండ హను
మానాహ్వయుండ సూర్య-సూనునకు మీకుం జెలిమిం
మానితముంగ జేసెద ననుటకు రాఘవులకును - సతింపవారిం దనమూపు పైనిస
తెచ్చి భానుజు కెఱుంగ సేయం జెలంగి రాముని పాద - పద్మముల కెఱంగితరుశా
ఖపీఠమిడి యొసంగడు ... ... శ్రీహి॥ ౩

రామాభిగమనంబు-సౌమిత్రి చేంబ్లవగ- రాజు విని రిపువిషాలావగహీలఘూమి

సుతజాడ మేలిప్రల్వైనం జెత్తు - స్వామి యొకదనుజుఁడొక సతినెత్తుకొనిపోవ
భావమైతోడవులిటు - పాలవ్వై చెననియుర్వ్యా రాముఁడుఁగని హాసీ
తా - యనివిలాపింపఁ
బామరునిరీతి దైన్య - పడఁదగదని కవిజుఁ - డావహాఁమహుని జెలిపియగ్నిసాక్షిక
ముగ ప్రామాణికములు చేసుకొనిరి సఖ్యమునకై ... ... శ్రీహి॥ ౪
మయసుతుఁడు మాయావి - వాలితోనెఁ బెనఁగి
వ్రయిలోడియసురతోలఁగి - గుహఁజొర - నిచ్ఛయుఁ దైవాలితోలి - చెలఁగియచట
దయ చేనన్ను చిబోయిమా నెల రాకవకు
లయమాయె నన్నయనిద - లఁచి గుహను శిలఁద్రోఁచి
భయమునఁబనీయది చెల్లు సచివుల్ నుకపి = పతిని జేసిరఁట
బూరికొనిమాయన్నవచ్చి - ప్రియను రాజ్యమునుగొననను
దరమిన శేషగి - రీశనే దిమొదల్ ఇచటనునికియునైనిసఁబుండు శ్రీహి॥ ౫

౨. కళ్యాణి - రాగము - ఆట తాళము.

పల్లవి - తగవిన జేయాచరిత్ర దళత్కంజదళమంజునేత్రా
నగవిభేదనమణినిచయ కాంతిస్ఫుట సుగాత్రనుతిపాత్రా
అనుపల్లవి - వగలాగలురవిజుఁగనిహారిణీ - పగతుఁడు చెంగననబలాధికుఁ
డగువాలి గెలుచనెట్లగునని - యతఁడన్న బలమెన్నఁగడఁగెను ॥తగవిన॥
దుందుభియనెడి దనుజుఁడాహవ - దోహాతమహిషరూపు
డెందివానిని దొడరంగ గోమ్ములు - సందెడలఁ జీల్చియతఁడేపు
ద్రమందించి కాలఁదన్నివత - ద్రక్తమీఁగిరి నెఱయవాలిని
ఇందురాఁదలపగుట నసిశపి - యించెను మతంగుఁడనేఁగపిపతి తగవిన॥ ౧
ఆదిమొదలిచటనుండునభయత - ననఘుఁడుండి భీశిరంబు
అదే యోజనము జిమ్మనవాలి - సనిగెలుతువ నవినిముదంబు
గందురపదియోజనాత్ జిమ్మిఁగనిస ప్తతాళపత్రములత
గదమియొకమరిగోయునటులవి - చిదుమూమరిఁగివిలుగొని మొ తగవిన॥ ౨
శరమొకటి శ్రీరాముఁడేసిన - సప్తసాలముఁద్రెంచి
గిరిధరాతలరసాతలముల - నరిగపోదిశ రెనవిగాంచి
తగుదరాధిశుఁడు రాముని పా - దములకెలరుచు మ్రొక్కి శరణని
చరాచరమూలమైన పరా - త్పరవస్తువని పొగడఁదొడఁగెను ... తగవిన॥ ౩
నాపూర్వపుణ్యఫలము జగ - న్నాథ నుగనుట నేరు
ప్రాపసితంత్రమునిన సంసా - రనివృత్తికై గనులుజూడు

శ్రీపతిసతిసుతధనముకాం - క్షించిబుద్బుదసమంబడినీ
ప్రాపుచెన్నిధిపేదకబ్బిన - వగిదినేఁగంటిననినిఁజూఁడు ... తగవిన॥ ౪
క్షణమెవఁడునీపొందుమదిని -శ్చలముగానుందువాని
గన మోహాలతసమూలముఁదెగు-నినురామరామయనువాని
వినుతించిబ్రహ్మహత్యాశత-ముఁగుఃఖిలముబ్రహ్మమునితో
చెనటందుఁగాఁగలించెనుశ్రీ- శేషగిరిపతిసుగ్రీవుఁడు ... తగవిన॥ ౫

3. రేగుప్తి. రాగము. ఆదితాళము.

పల్లవి. గరుకగమనుసచ్చరిత్రమువినవె-గౌరీసుకుమారి
అనుపల్లవి. సురుచిరాలింగనముఁబరిహృత-గురుకల్మషుఁడైతనరుసుగ్రీవుని
వరదయాదృష్టిగనిచిఱునగవున-వదనశశిశృంగారశ్రీమేఱ
బరతత్వమెఱిగివలికెనిపౌనను-ప్రాకృతులెఱుగకంఘూకులుడంబ్రపు
కరటులనుయమపాశేత మోహితులు. గాజేతునవిపల్కె-శ్రీపతి గరుడ॥
తేలెన్మికవాలితోనసికిజను-కీలుగురుతెఱిగిరిపుద్రుంతునని
మేలుగవారిపల్కి-నకిష్కింధకు-మీహి తనయుడ-రిగికేరలుచు
చాలిసింహనాదముజేసినరిపు-శబ్దమువినిరోషారుణనేత్రుడై
వాలి గానతనియుమినజుడరిచె-కేలబొడిచెవాలియుమునిబోని
వ్రాలుచుసోలుచునొకరినొకరేచి. జాలబ్రొద్దుబోరాడివాలిచే
దూలిరుధిరములుగ్రుక్కుచుఁజనిహరి-తోననియెఁగపిరాజుతోడిబడి గరు॥ ౧
రాఘవ నన్నుజంపింపగదలచితి-వోమాయన్నచేనటులైనానీవె
సామీనను పారిగొనుమనిపొగలిన - రాముఁడుకదువగచినేనుసఖా
మేమిసేతుమీరిద్దఱొకరూప- మైనారయుటనేయకతడసితినని
సౌమిత్రిగనియితనికొకగురుతిడి యీమాటుబంపుమాయనతడునుపమ
హేమపుష్పమాలికయొసగిపనుప- ధామనిధిసుతుడరిగివాలిబిలువ
నేమిచోద్యమనీయాజికతడుబో- గామగనితో దారవలికెను గరు॥ ౨
పోవలదుమహాత్మ్యాత్రిలేవుకితడు-పోరికితిరిగివచ్చినాయనినగివాలి
నేవీరుఁడనైపోకునికితగడు- వేవేలువచ్చినానేవెలప
వేగగనప్రాపనునీతోడ. జాడనడచివత్తుసనిలనంగదు
చేటిరాముడడవులకువచ్చి-సీతగోల్పడినేడరవిజునితోడ
తానవహ్నిసాక్షిగామైత్రిచేసి-నేవాలినిజంపుదుననీనాడట
దేవదేవుడతనికిశరణమనిసు-గ్రీవునిసచివుడయ్యెనుతానే సతి ... ... గరు॥ ౩
రామునకుసాంత్వన్నారాయణుడై-బ్రహ్మాదిసురులుబ్రార్థించరఘుకుల

సోముడై జనించె రావణవధకు-నామహితునకొరులుర్వజనులు
ఏమి లేరబలహీనమ్మనినమ్మని-నెదిరిపోడు వదరుభ్రమము పునఁడి
రాముడైంద్రబాణమేయబడెను-శ్రీరామసుతుడు సోలి గిరిబోలి
నేమమున పుకొంతవడికి తెలిసిగుణ-ధాముడు ధృతజటాస్తోమ కువలయ
శ్యాముడు లక్ష్మణకపీంద్రాభిరాము-రాముని బొచి వాలి పలికెను॥ గరు॥౪
నాచేనీకపకారమేమి చిన-నాథసుతు వివలననుపకారమేమి
రాదనడక తెలియక చేసితివి-నీచేత జంపవచ్చునా బోయవై
కాచి పొంచి యేసినకీర్తియేమి-క్షత్రియుడవై తేనిన స్నెదిర్చి
చూచి నయము శమన సీతకో అకురవి-సుతుశరణను యేమి రామస్వామి
నాచతురత యెట్లు పురావణుసా-న్వయముతో సీతతో నిటకు దెత్తు
దోచ దాన దోసమాయ కన-దుందుభివైరితో ... గరు॥౫
సకలధర్మపాలుడవై చరింతు-శాసితువిలుకాడవై ఖిలులవా
రక గూరుగోడలు కోడబుట్టువు-భ్రాతృభార్యబలుకు సరిజగు
సకటానీవెట్లుగా నమ్మునిసర-నతిబలాత్కారము నబట్టిన పా
తకు నిన్ను జంపినబాపమేల్-దనివావాలి సుకిరాహారికి ప్రేమకిర
యుక నవ్వులు పెదు శ్రీపంకజ-దీశుడనని తెలిసెనన శేషగిరి
నికేతనుడు శరము బెరు వాలియు నింద్యముగు వల్యమొందెను ... గరు॥౬

౩ ఘంటా. రా. ఆదితాళము.

పల్లవి- కోమలారుణ-పల్లవపాణి-కోరివినవె కల్యాణి
అనుపల్లవి. భీమసంగ్రామ-హతుడైన వాలి. బేరోరగనిభాస్యాన. రుల్ శోకించిరి కోమ॥
తారము గాసో-గకనుల బాష్ప-ధారలు భోరు-రునసాలుక
తారహారము-లు రాలకిష్కింధాపురి వెడలి-నడుమ శుక
తారవదనవిజితరాకా-తారాపతి-నిజపతిని జేరి
వీరాధివీరా-ననుబాసిపోయి-తే మణహా-హా యనియడలె ... కోమ॥౧
రామా మేబాణమున నేసితో-నామనగనియూ-బాణమున
దామసింపక-ననుజంపుమనుచు-వరణిసుతునిగని-కోపమున
స్వామిదయన ఖిలమునకైనని-కేమిసుఖమనుభవించుమని
భామామణి-విలపింపరాము-డాముగుపనూ-రార్చగడగెను ... కోమ॥౨
ఊరక నేలబో-గలశోకమునకు-పైపోయిన శతికి
నారీనీపతి-జీవుడోయి యాశ-నీర మానీమదికి

కోరి గుణభూతేంద్రియములు-చేరి కడి-మెనది తనువు శ
రీరి నిత్యుడచలు దీశ్వరీ-కీరితివాగ్బదవనెను హరి ... ... కో॥ ౩
అంఘుతనువు దా-రువువలెనడ ముచి-తాత్మ జీవుడు-నిత్యుడని
మొనసి పల్కితివీ సుఖదుఃఖము-లనుభవించువా-రెవ్వరని
వనితామణీయుడు ర రాగవుడు-వినియహంకారాద్యనుబంధమె
ఘనసంసారము జీవునకు సుఖాసుఖముల జ్ఞానముల నె కో॥ ౪
బలుకోర్కెలుగల-వానికి రానివి కలలో దోచనె-టులటుల నె
చెలియ నాత్మవి-ద్యాసంబంధము-జీకహంకృతి-యందునను
తలచె సంసారమది యొబంధము శుద్ధస్ఫటికమున గెంపు
నిలుపనెలు పైనట్లు మతీంద్రియా-కదన నాత్మకు సంసృతి యనె కో॥ ౫
జీవుడు మహాయుతుండై యడిబోవు-త్రోవబోవుదు జన్మమృతి
భావ మొందుచు బుధ్యాశతనా-భక్తుల సంగతి సుగతి
త్రోవదెలిసి మహాదాదులకు నే విల్బ్రహ్మమని దలచు
నీవు పూర్వసుకృతమున ను-సేవించి ధన్యవైతివనె హరి కో॥ ౬
నా చే బలుకబడిన యీవిధము-తోచన చేసి సన్మతివై
యేచి సుఖింపుము రామునినుతి-యించె దారకదిహితవె
ఆదక్రికను హిసుగ్రీవుని కానందప్రదమయ్యె నతనిం
జూచి వాలికిక్రియల్ సేయ-సూచి పంచె శ్రీరామచంద్రుడు కో॥ ౭
తరణిజుడంగదవుస్స హైద-ప్పరమున వాలితనువుంచి
పరేతోర్వికేగిద హావాద్యప-కగణీయములో నరికచెక్
పరమాహ్లాదమున రామపద-సరోజాతములు గాంచి మ్రొక్కిన
హరివీరుల కెల్ల దొరదినక-రాత్మజు మంత్రియుగదుండనె. కో॥ ౮
సిరికర రాజ్యము నీ దెనిను సేవిం-పిదవను సుగ్రీవుగని హరి
యరయని వేసేను రాజవగుమని-యానతి గొలక్ష్మణుడు పురి
త్వరతో జెరి సుగ్రీవునకు-అరిపట్టము గట్టి వరషరుతు
పరుగంమ్మనిచని యా శేషగిరీశుం-డగు శ్రీరాముని యొద్దికి కో॥ ౯

౮.—యమున-రాగము-రూపకచాపు.

పల్లవి. ఫణిశయనుని చతరిమువిన-దాత్మా-యణీభక్త జనపరాయణి
అనుపల్ల. గుణనిధులౌ దాశరథులు ప్రవ. ర్షణౌ చలశిఖరస్థలి విలస్ఫుతలమును తరు
గుణావృతమె బహువర్ణమృగవిహాగసేవితమై మణి
ఘణితతమై- వర్షాతపహామగునాగ గుహాసుందిరి

శ్రీనివాసుఁడు నరాకృతిఁ జేకొనినాఁడని-మౌనివరులు సురలు- కరమనురాగమున
మానితఖగమృగశరీరులై సేవింతురు-పూనియనుదినము రాముని-యహోరాత్రుల
ధ్యానమానసికులైరి లక్ష్మణుఁడే కాం-తమున వికసితముఖుఁడై-తగు రఘుపతిని జేరి
ఘనుని భానీ చేమునువిన్న బోధనేమ అని- గానసులభ మాక్రియాసం
యోగము సెలవిమ్మనియను॥ ... ... ఫణి॥

జనుజుఁడనను బూజింవగ- నంతము లేదనిన- విను సంక్షేపముగా - వినుపింతు గురుదయ
ననుపమమంత్రోపదేశ-మైకీమంతుఁడు మొనసీ గురుని చే బూజావిధి తెలిసితగ
ననుసభక్తికముగా నారాధించి ప్రాత-స్స్నానాదికమగు వాహ్నికము
లొనర్చి శిలాస్థాపనము జేసి- కృతసంకల్పుడై గంధకుసుమామల
ననుప్రతిమాదిపూజ సేయగవలెన సెల్లాముడు॥ ... ఫణి॥ ౧

నా సన్నిధిభక్తి నేమియొసగిన నే సెంపు-న నైయలరుదు చాలా భక్ష్యభోజ్యాపంచన
వాసోముఖపూజాద్రవ్యములు దెచ్చి-సిద్ధాసనమున దేవుని యెదుట గూర్చుండి వేలా
ఘానుర బహిరంతరమాత్మకా-న్యాసంబులు గేశవాదికము మూర్తిపంజర
న్యాసంబులు జేసి హృదబ్జరవివిమలజీవకళా-ధ్యాశయైశిలాదుల
కుకలాసిద్ధి జేయవలెనన॥ ... ... ఫణి॥ ౨

హృదయాపరణాదిపూజలాగమవిధినొన-రించియర్ఘ్యపాద్యాచమనమధుపర్క-
సమలదధూపదీపనైవేద్యనీరాజనాది-విధితోపచారములనర్పించవలెనన్న నద్య
పొదలుచునగ్నిప్రతిష్ఠాపనం-బుచేసియుగస్త్రోక్తహోమమున హోమమువే
ల్చిదహానుఁడ త్తసువర్ణ సనుగ-మణిభూషణునిగ విష్ణు
పదస్థితుని గా బుధుల్ సదా భావింతుర సెసుహరి॥ ... ఫణి॥ ౩

బలిహరణములకుని డినమంత్రజ-పము జేసి చెలఁగి విజో మనృత్యగీతవాద్యము
లలరగ నాముందర స్వస్తివచనాదులు-నలివి నా ప్రసాదము శిరసావహించి వోచ్చి
లలి దండమర్పించికరయుగళి నాసాద- జలజంబులు స్పృశించి తలఁచుం డివహాసంసృతి
వలన బ్రోవుమని యు ధ్యానము జేయు సతతిహాపర
ములొందుసని శేషగిరినిలయుఁడనుజ-మ్మనకు దెలిపె॥ ... ఫణి॥ ౪

---

౫౮. పంతువరాళి - అటతాళము.

పల్లవి॥ కలికిరియలనముఖికిఁ బిలుకల-కొలికి పీనులసుధ-జిలికిక థనము సే

అనుపల్లవి॥ చెలగిలక్ష్మణ దేవుని దెలిపి ప్రాకృతినివ లెమాయ
యులవహాసీతా- యనినిద్ర జెందడాయనుహరి॥ ... కలికి॥

అచటకిష్కింధాపురిలో హాసు పంతు- డపనీకపంతుడగ చరేంద్రు
డగు సుగ్రీవు చేర రాజా
ప్రచురతనసరాజ్యములుగొని- రామచంద్రుమహానుభావుని మొఱచినాఁ

ఖచరపతిసుతుడు తెగినగతి చెడక రా-ఘవుని జేరుము
విచికిత్సనలదసన- విభుడు విలపింపుమనగపులను॥ ... కలికి॥ ౧
అంజనాసుతుడధిపునీయాజ్ఞ వానరులకా బనిచిన-నఖిలదిక్కు-లు
బిక్కటిల్లగనివీరులు
పంజతరగిరినిభరిపులు-మహీయా నాకసము భేదిల్ల వచ్చిరంత
గంజదళనేత్రుడైతగు- కాకుత్థ్స్నకులుపచలమునమణి
పుంజసానుస్థితుడై పారవెసీతావిరహాతిఽచే॥ ... ... కలికి॥ ౨
జానకిహాచంద్రముఖీ-ప్రాణములునీమేననిలిచిన
తేనన్నుబాసియుండాకచల్లనైమా- మానవతినంటినీకరములమటేనన్ను
డాకుమీరాకాసుధాకర
భానుసముడా రొజంద్రుడు- పరికింపులత్మ్మగాయిదివర
కేకాక్షివనుజుచేబడి- యేటులొంటయెఱుగనైరాముడు॥ ... కలికి॥
శ్రీసకుడై పానపువదమ్మనిచేరాడూసు-గ్రీవునిద్రుంతుననిరాఘు
డుకుడాడరసనుబంపులీ
ద్రానికిహామునిగ జేతునినసుతుసనియనుజు- డలుగవారికదురాయిడి సేయదగ
డాసౌమిత్రినీవు చనివాలిపలె జెడకుమదుమికదడ
జేసీన జెడునని నదవ-శిఖికరణిపురికినతదరిగెను॥ ... కలికి॥
లుగుణాధ్వనిచేయగవినియంగదుడుబ్బి ద్రొమ్మెక్కిన- వేగమీవా
రకుమూరాక దెల్పుమనజని
కలగిపురివాకిటునిరి బోత్మ్మణుడు- కపిరాజాపరాకాయనసుగ్రీవుడు
తెలిసిమారుతినీవలుక- దీర్చియాఘుసున దెన్మ్మనజని
పలగొనికినుకనతవత్సలాను- వావలదనితోడితుచ్చెను॥ ... కలికి॥
పతిపనుపదారాంగనచని- భయభక్తివినయసంభ్రమముల
నతిజేసికుశలమేబావా- కోపమేమి
అతిభీతుడైహరివిభుడున- న్నలిచెమినుచేరరాదేవాయని చెయిబట్టి
సతియంతిపురికితోడై- నతనిగనుగొనికపి
పతిరుహాయుతుడై పొన్నుననుండియులికి-పదిలేచె వెలఁపతిపలె॥ ... కలికి॥
మదలోలలోచనుడై- మలయురవినుతుగనియలిగిరా- మానుజుడు
వలికెసుగ్రీవాచేసినమేలు
పదటగలిపికనూపఘూరతి- పరవశతమరచియున్నావా కానివాలిని
పదరిప్రాణముగొన్నసితప్రదరమె మనరెసురుజూచుచుచు
న్నదసినరామకార్యము- నఘుగుతంపమయుపదసెజావసి॥ ... కలికి॥
వానరులనిదెచూడుదెబ్బనరె దుమెవ్వా- లనుగూడంక
భానుజుండు రావలజూడుడుఅని- బల్కలికినపన

మానసుతుపతురోక్తులగతా- మసజాతగిరాశామరు జేడుకొని
భానుజుఁడు పూని వందనము జేసిన- వానిఁ గౌఁగిటనిడియామిటా
జానియాసీనుఁడై సరసపూ- జలు గొనె రఘునిచే॥ ... కలికి॥ ౭
రామదర్శనలాలసుఁడై రథమెక్కి- లక్ష్మణకపీంద్రులు రణభే
రీమృదంగిముఖలు పొదలఁగాఁగ వలిహ- నూమన్నీలాంగదనలాది
భూమిరుహచరణపతులుగు- ములుగొని గొల్వఁగా
చామరసితాతపత్ర- సద్విభవయుతులై శేషగిరి
ధాముఁడయి రఘుకులాబ్ధిసోముఁడగు- రామవిభుఁ జేరిరి॥ ... కలికి॥ ౮

౯. కాంభోజిరాగము - అటతాళము.

పల్లవి॥ రామాభిరామగుణధామ- రాముకథాసుధామా- భరిసామాన్యమా
అనుపల్లవి॥ రామునకనతిదూరమే తేరుడిగివచ్చి సౌమిత్రిరవి- సుతులు జేసీరినదులు
స్వామి కౌఁగిటనిడియహర్పూ- జామాన్యుఁజేయ- హరిపతిహరి
వామభాగాసీనుఁడై రఘు- రామనృపయిటు జూడువచ్చిన
కామరూపులనగణితులఁ- గపులజితరిపులనవెంనిను॥ ... రామా॥
మేరువందరహిమవత్పారియాత్రాదిగిరుల- జేరియుండెడివీరులు- దేవాంశభవులు
భూరిశైలాకారులు రణోద్ధారులు- సారాకరిబలులుబదశశతసహస్రియులువి
స్తారవారణసత్త్వులునిస్తులులు- చారుసావణజాతనులమంశ
రీరులణింగులువిపీలా- కారులిడెగర్జిలిడిపరువిడి
కణగినిపనికిప్రాణమువ- గోరినారిఁకవీరుయాజ్ఞావశులభిజ్ఞాయను॥ రామా॥ ౧
గోనికౌనిభల్లూక- కోట్లుగొల్వఁడగఁ
గుణనిధిజాంబవంతుఁ- డునితఁడు పవన
తనయుఁడు హనుమంతుఁడు వలనీలతార
తనసగజగవయగ- వాక్షగంధమా
దనసుషేణవధిముఖులు కేసరిప్రముఖులువినుమితఁడూ శతబలిదాశరథుఁడితఁ
డనఘ వాలికొడుకంగదుఁడితఁ- డసుపమానబలాఢ్యు
లనుపనిగొనుమనిన- నినతనయునాలిం
గనము చేసిమిదాత్రులో- చనుఁడై హరిబలికేఘనుఁడై॥ ... రామా॥ ౨
ధరణిజవెదకవానరులంబంపుము నీ- వెరుఁగవా కార్యసరణియని బలికెన దా
శరథియానతిఁ దరణిసుతుఁడగ- చరులహరిదంతములకనిచెనవనిజ- సదినలలో
నెరిఁగింపకున్న వారిద్రుంతుననిభేరి- మొరయించియంగదజాంబవ
ద్వతహనుమన్నలసుషేణుల- శరభమైందద్వివిదులననిచె
శరసదక్షిణదిశకనిలజుని- హరివిలిమిముద్రికసీతకొసఁగుమని
మొసగెంబొసగ॥ ... ... రామా॥ ౩

శ్రీరాముని చే నాశీర్వాదములు గాంచి- మారుతిముఖ్యులరిగిరిసరిత్కుంజ
ఘూ...గణముల్దిరిగి వింధ్యాటవి- నిరువట్టు నడస్సి నీరపక్షులు గుహా
ద్వారమున వెడలి రాగా-గని బిలములోఁ గా
ఢారగ సింహాసనవలి-వరనియతి నున్న యోగినిఁ గని
కోరి ప్రొక్కనమీ రెవరనుచుఁ దెలియడుగ- గా రామదూతలమన
వారిఫలములుఁ గొనఁగ సెలవిచ్చె పతిమదిని మెచ్చె॥ ... రామా॥ ౪
జలఫలతృప్తులై-లలనని వెవరనిన
నలవిశ్వకర్మ తన- యను హేమ యందురునను
తొలుత నాట్యమునంద్రి- సయను మెప్పించిన
లలితసద్వృత్తిని- స్తులమానీపురమిచ్చె
నలినాక్షుఁడది మొదలీగతిసుందరి పొదలి
యలఘుమతులార యనివారలు- పనిచితాఁ బోయి శేషాచల
నిలయుఁడగు రఘువరు పదాంబుజ-ముల కెరిగి స్తుతిసూక్తిన దనుతి
ఫలిపి చెలి బదరి- కాశ్రమమునను గైవల్యమొందెను॥ ... రామా॥ ౫

---

౭. గౌరీరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి॥ ఇంది దాశరథుని చరితము వినవే- సుందరీమణి
అనుపల్లవి॥ మందయానమునఁ జనికపులు స్రూని- క్రింద నాసీనులై యెటుబోదము
ఎందరయ్యరము సీతవనిన వాలి-నందనుఁడనుజన కాత్మజనుగ న్గొనక
నందరిగిరి మేనిననుజంపు-ముఁదు గారుమాజాని వే
నిందుమృతి నొందుదాఁడనన నిసందు- కొందతిం చెయుండ
మొందుకు మృతియనిరి॥ ... ... ఇంది॥
రామబాణము జనభేద్యము జగ- త్త్రియమునందు-గలదాచితుతయిట్లను
చేమి తెలివి వలదా గుహానుందమను
సామిత్రికన్న నీమీఁద ప్రేమ- చాలగలదింకొక రహస్యము
రాముఁడనఁగ నారాయణుఁడు సీత- శ్రీమహాలక్ష్మి ఋఁడాదిశేషుఁడు
స్వామిపాషదులము మనము ము ను- వైకుంఠనివాసులము హరి
భూమిభారముమాన్ప దాశరథియై-పుట్టెనని దెలిపెనంగదునకుఁ బావని॥ నింది॥ ౧
మనము రామ కా- ర్యనిర్వాహకులము
యినశుభము గలుగు- ననిపనందరీ
ఘనుని బుద్ధి మెలఁగు మేలనిచని- చనిమహేంద్రాచలమెక్కి తరుచరుల్
ఘనమకరకమఠ- కర్కటజటాక
ఫణితిమితిమింగిలాదిజలచరా- భంగమైతరంగాలింగితస్వరంగా
మనోజ్ఞాంగవల్లిగ్గొచితనరు- వనధిఁ జూచి భీతిల్లియది
మనసును దాటు చేడరావణుఁ జేడ-నను చుఁ బ్రాతోపదేశపరులై రప్పుడు॥ ఇంది॥ ౨

గిరిగుహ వెలువడి సంపాతియనుఖ- గేంద్రుఁడువానరులగని పొరిగొందు
నిరతముఁదిండుకరులవెలెరున్నారని- పరువడిరాదుర్మృతిభీతిఁల్లి నగుల్ హరి
హరిజటాయువెంతసుకృతియై- మరణమొందెనవారిసంపాతిసహో
దరునిమృతిదెలియవినిహరి-వరులప్పటికివచ్చుటయు
నెరిగివారునుజలధికిరా- నరిగితమ్మునకుఁదిలోదకములిడి
మరలునతనిసీత- నడియడిగిరగచరు॥ ... ... లింది॥ ౩
నగశిఖరమెక్కినిక్కిలంకలో- నశోకవననవనిసుతఁగంటినిది
మొగమాటముగాదనిపల్కిసంపాతి- తగనిట్లనునాతమ్మునిజంపిన
పగదీరరావణునిద్రుంతు- పక్షయుగములేకునికి
నెగరలేనుచిన్ననాఁడోమహాత్ము- లారపంతముమీఱఁగ
నాగిజటాయువేమరవిమండ- లోన్నతంబెగరగానుఅరు
ణగభస్తిదీప్తిరెక్కలవిసిల- పొగరడఁగిపడితినతఁడువడుపెలుఁగనసె॥ లింది॥ ౪
ప్రాణములుమూఁడుదినములకువచ్చి- పరగశేషశైలవాసునిదయ
నేనుదెలివొందిచాలాపగనోముడున్- మానిఁజెంఁజనిమ్రొక్కినగనిసంపా
తినీకీవిరూపమెటువచ్చె-మేనుగృశించుటేమనినజగతిలోమీరెఱుఁగనిదేమి
సంయమిస్వామి
యైనవినుమనిమదీయచేష్టిత- మంతయుఁజెలుపవినికడ
లేనియడబూనియున్ననన్నూర-డించమునిదలఁచెననఁగవులకుఖగపతి॥ లింది॥ ౫

౮. పూరిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినవెరామచరిత్రము- దాక్షాయణి॥ ... ... వినవె॥

అనుపల్లవి॥ మునిచంద్రుఁడౌచంద్రముఁడు- తనుదెల్పురీతిసంపాతి
యనియేఁగవులతోశోకమూలమీ- తనువుతనుకారణముకథామనుచు॥

నేనుదేహినసేబుద్ధి- చేనుపురుషునికర్మమునుఆహమవిద్యవల్ల
నానుకాఁగినయినుమువలెఁ- బానుమాయాయుతుఁడైవెలి
లోనుగుణమయమైయీ- మేనుమేననిభ్రమసి
తేనుతెలివిమట్టౌను- దారసంసారమాయా
తానాఅవికారిదురభిమానమునఁగర్మములుజేసిఫలా- ధీనుఁడగుచుఁజెడితిరు
గుజీవుఁడనె॥ ... ... వినవె॥ ౧
యాగాములుజేసిస్వర్గ- భోగమొందియాఫలము
బోగాచువిపైఁబడిదరుఁడు- బాగాచతుర్విధభోజనస
రాగస్త్రీపురుషసం- యోగమునచేతోమయుఁడై
వేగమెస్త్రీగర్భము- లోగాఁజొచ్చిసెత్తుట
దోగియొకసటకలల-పైగట్టినైయైబునా
ళెగబుగ్గవతెనైపడియవదినము- రాగమాంసపేశియానని తెలిపె॥ వినవె॥ ౨

మదియేనహముఁగాదనుచుంసప్త- పావిసౌత్తుటజో త్రిల్లసం
పడపై యంకురమిదియు పైకై- దదినమ్ములకుప్పరిల్లుపెల
వ పెడదలుతల మొదమూపు పీపు- నుదరమికయ్యెను బాదముకర
పదపార్శ్వకటిజానూరుల- బడుకైయొసగ శిశ్నాలా
ముదితగర్భిణికి కోర్కె- విదితమౌమూడవనెలను
పాదతలసంగసంఘులంఖిలాంగుళము- లుదయమౌ నాల్గునెలలకనిపలికె॥ వినవె॥ ౩
తెలిగన్నులు ముక్కుఁజెవులుబలు- దిన్నెలచాలు నఖముల్లైదవ
నెలగల్గునా అవనెలను గణణ- బిలగుహ గుదములుపొ
క్కిలి మొదవు రోమ- ములును బెన్నిదులందముగను
మొలుచునారు నుసాక్కబో- నెలనువనిమిదవనెలను
లలితావయవోజ్జ్వలకదాన- స్ఖలితజ్ఞానియైజీవుఁ
డలరిమాతృభుక్తసారమైదవ- నెలమొదల్ సచేతనుఁడైకొను సా॥ ... విన॥ ౪
నానాదేహాలుల జన్మించి- నేనాలుబద్ధులకై
హీనవృత్తిఁజొచ్చి- యైనాకుటుంబభరణమం
దే నామదినిచ్చెఁగలతో- నైనాహరినిదలఁచనైతి
గానననుభవించెద- నీనారిగర్భనరకము
నేను తొలఁగినమఱి- పోనుహరిసన్నిధికన్
మేనుకదలివెడలు మాతృగర్భము- లోనుండిపడిపోనెలహరిదయనవె॥ విన॥ ౫
నుతాబ్రహ్మసందాప్వయ- ఘనతత్త్వబోధాత్ముఁగా
వినుతానెఱిగిన సజ్ఞాన- జనితమగు మోహమడఁగును
పతాపౌత్రాదినిదిచే- కొనితాళిమింజెందుదువెవరాని
యునిత భగవతిపానరులఁ- గనితద్దయుఁబ్రొక్కి రెక్క
అనువారవచ్చెశేషా- ద్రినివాసునిదలఁచినగ్ర
క్కనభవాబ్ధిఖలుఁడైనదాటుభ- క్తులగుమీకేవసథియెంతనిచనె॥ వినవె॥ ౬

౯. ముఖారిరాగము - అటతాళము.

పల్లవి॥ కోరి శ్రీగౌరిభవ్యచరిత్రము వినవె
అనుపల్లవి॥ వారినిధివానరముఖ్యులు- చేరిదాటు దారిగానక
తారి యొకరొకర మొకములు- సారెకుఁజూచుకొనుచుదైన్యము
చేరనున్నవనౌకసులగని- తారకాముడుఁడుఁబలికెనల వేర్పడఁగ॥ కోరి॥
కపటియించెవ్వఁడు-గడచిసీతనుగనిరా- గలవాఁడుమాడేల్లఁకె
గడుప్రాణబంధుఁడా- ఘనుఁడెవక్షకుఁడు రాఘవసుగ్రీవులకెలమి జెల్ల
తడవు వలదు మీబలములు- నుడువుఁడనవుడు మోద్దమునఁగప్రు

లుడుగకనుపది మొదలుదొంబది- యోజనములదనుకా నేమి
జలధి దాటఁగఁగలమనినవిని- జాంబవంతుఁడుయువరాజుతోఁ బలికె॥ కోరి॥ ౧
మును త్రివిక్రమదే- వునకుముయ్యేడుమా-ర్లొనరఁ బ్రదక్షిణము
నొనరించినానిప్పు- డొడవైవార్ధికాకము దాటఁజాలశతయోజనము
అనిన వాలితనయుఁ- డంబుధి దాటి- చనిన రాగలనో రాలేనోయనెను
అనఘుని సుజాన్మసఁదగునేను- న్మంపఁదగుదీవ్రరాశ
వనిరుక్షపతిబలికె నంగదుఁ- డనిరొఁబ్రాయోపవేశముసుఖమనెను॥ కోరి॥ ౨
బలవంతుహనుమంతుఁ- బ్రశంసింతామితుఁడు గలుగఁజింపిలసేటికి
జలధిదాటియాజానకిని జూచిరా- గలఁడనితానీమువ్మాటికి
చెలిసిసిన్నెనఁవరమేమముగా- వలసిపోమ్మనిలతనయుపవనుఁడే
చెలఁగిలోడకునీకనుచునా- శీర్వాదముతెనసిజేసి
యలరించి బ్రహ్మపుత్రుని గని- యాంజనేయుఁడు త్రివిక్రమువలెఁబ్రబలె॥ కోరి॥ ౩
మారుతి బ్రహ్మాండమగలనార్చిబలికె- సీతఖియా త్తరించి
ఆరావణుని భ్రమించి- యపనిజదెత్తుపో- ధీరులార మేలెంచి
ఆరాక్షసపతిగట్టిలంకతో- సేరామునిసన్నిధికి జెత్తునోత్వరఁగా
జేరి త్రిజగన్మాతయైన- సీతనుజూ నిరానోయనపుడు
పౌరుషము మీఁదనగునవనిజఁ- బరికించిరమ్మనిరికపులందఱును॥ కోరి॥ ౪
తుహినాద్రిసమఁడత్య- ద్భుతస్వర్ణవర్ణుఁడు- మహితారుణాననుఁడు
అహికులసార్వభౌ- మాభవిశాలవాలు- డనుపమసుయశోవిశాలుఁడు
అహితాంతకుఁడౌ- హనుమంతుఁడొప్పునా- మహేంద్రాచలమస్తకమునఁజాత
రహిమీఱ శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణమున కిష్కింధాకాండము
బహుళాఘకామది తెనుగించెను- బ్రహ్మణ్యకవిశేషగిరిపతి పేర॥ కోరి॥ ౫

శ్రీమదధ్యాత్మ రామాయణకీర్తనలు.

కిష్కింధాకాండము.

సంపూర్ణము.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

సుందరకాండము.

సౌరాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి॥ శ్రీరజతాద్రిసదనా వేడుకా శే- షాద్రీశచరితము వినవిన

అనుపల్లవి॥ మారుతి సాగరము శతయోజన- దూరమొకనిబ్బరమున దాటఁగఁ
గోరియానందకందళితుఁడయి- శ్రీరాముని భజియించి కపులఁ గాంచి
కూరిమి వనచరులారా కనుఁ- గొనుఁడీ నన్నులంకఁ జేర
భూరివేగమున జనిజానకిఁ గని- పొసఁగవత్తు యశము
జెత్తుమీకని యెను॥ ... ... శ్రీరజ॥

నేను ధన్యుఁడను ధన్యుఁడ హరిపద- నీరజములమరలగంటి నెవ్వఁ
డైనా మృతికాలమందు- రాముని- శ్రీనామస్మరణనొందు భవాం
భోనిధిఁ బుడసిటియందు- నడఁచి- మానితముగఁ బరమపదమొందును
తానొందు శ్రీజానకినోతనతని ముద్రిక చేఁ- బూనితి రఘుపతిని నెమ్మదిలో
ధ్యానించుచు ననువారాయీజలధి- దాటెదనని హనుమంతుఁడతి కృతాంతుఁడు
పూని బాహువులు జోడ్చి మెడ- పొడవుగ నిక్కించి మిన్నుఁ జూచి
మేనువంచి తోకచాచి పాదము- లూని యెగసె వానిపొగడ రేమి జెప్పుడు॥ శ్రీ॥ ౧

పోవుచున్న పవనాత్మజునలవమ- రావళి జూడఁదలంచి సురసా
దేవికి నుపదేశించి పంచిన- పావనిన దియెదిరించి పెరిగిన నానీరుఁడు రెట్టించి ప్రబలె
నాహాలదివమతి యుబలిముసూక్ష్మతనుఁ- మైపొంచియా
దేవికడుపు జొచ్చి వెడలిననగ- ధీరునిగని మెచ్చి జయము గనని
తావచ్చుటసతి దెచ్చి జనెనత- డావల బోవ మైనాకగిరి దగ్గరి
రావయ్యా హనుమంతా నీ- రధిపని చెనాయందు సూత
నీవు విశ్రమించి పొమ్మననిలజ- నేస్పృశించి నేర్పుమించి పోవఁదొడగెను॥ శ్రీ॥ ౨

ఎదుటను సింహికయని రాక్షసి ప్లవ- గేంద్రుమైనీడ ద్రుంగి తోఁప
గువిరియించ నతడెతింగి తనఘన- పదమున దన్ని నద్రుంగి గెడసె
నదిగని గరుడుని భంగిని భమున- బోదలుచు హరిపతియు వధి దాటెను బంగిక డు
ముదమున నసువేలాచలమెక్కియ- ద్భుతమతియై శ్రీలదనరిమణి
సదనగోపుర ప్రాకార సౌధో- జ్జ్వలమా దానిలంకారాజధాని
కెదురుగని మెచ్చు సుందరరవి- గ్రుంకె వన్నారు లెఱుగకుండా
కడపి వాయుజుఁ డణుమాత్రుఁడయి లం- కాపురంబు గోపురంబు జేరి నిలిచె॥ శ్రీరజ॥ ౩

లంకిణియను రాక్షసియని లజ్జాగని- లావుమెఱసి పోనీక మోని

కొంకుకొసరు ఇంత లేకపోయెదు- లంకిణినుగ్గి కోకవానరా! యింకనైనజె
డిపోకయేవదవు- మంకుతనము మానికలరూపు చెప్పుమనిఝంకనరచేతనదియా
డచిన- సామీరియు భూతతతి బెదరగా బొంకవుపిడికిట దానిబొడిచిన- భువిబ
డిరక్తము గ్రక్కుచు ముకుళించు రామకింకరనతనీ పాదములకి దెచెదు. లంకయిం
కమీఁదను బంకజాసనుని వాక్యము దెయనుచుఁ-బడతి రామకథవిగామమిడక దె
నిసె॥ శ్రీగజ॥ రావణునంతఃపురముఁ గ్రీడా- రణ్యమువనున్నదిసీతారాము
ని। పావనస్మృతిసంజాతమాయె నా-కీపరకు సుకృతము చేతనిను గంటి। శ్రీవర
భక్తవ్రాతాగ్రణిసి- సేవగల్గె నే ధన్యునోజయ శ్రీసమేతరామ! భూవిభుఁడు నా
మదిరంజిల్లగా- కేవేళననిమదినిదవికదిజనె। నావారిధియంజనీసుతుఁడు దా
టి-నప్పుడు రాసుతకునా దశగ్రీవునకు। శ్రీవిలయకారణములై యవరె- వామభు
జాక్షులుధ్రువములై। వేవిధములశుభసూచకమైరఘు- వీరుదక్షిణోరువాత్తు
మెయదరును॥ శ్రీరజ॥

౨—కేదారగౌళ రాగము=అట తాళము.

పల్లవి॥ నలిననయనాంకధానుధనప- ద్మాక్షిద్దాంజలులగ్రోలవే॥ అను॥
బలియుఁడగునినిలతనయుఁడా- వలలంకలోఁజొచ్చి। యిలాసుతవిలాసతనువ
ల్లి- జెల్లచోనరయుచుఁదిరిగెఁబురి॥ నలి॥ రావణునంతిపురమున కేగి జనక- భూ
వరాత్మజనందు శోధించివిసువక। దేవికిన్నరమరున్నాగ- స్త్రీలు చెరనున్నకడ
నారసిగానందు। బావనత్రిలోకపావనిన్నృప-దేవిగానకలంకిణివాక్యదలంచిజ
నెరమ- ణీయ్యంబుగునశోకవనమునకు॥ నలి॥ రతనంపుమెట్టికలరలగైనబావు
లు- రాజిల్లునిరితావులు దేవతాశాఖ। ఈతులనతులముగ- జతలగుఖగరు- తము
లకలరు లేడిపిల్లలత్రిప్రలు। అతిమృదులమధురఫలభరన- మ్రావనిజశాఖాలం
కృతస్తులుగనిమారుతితా- ద్భుతమతివెదకె శ్రీతిసుతనచట॥నలిన॥ అందమై
హృదయా-నందమైవనలక్ష్మి। చందమైఘనమై శ్రీగలసుకృతిగతిమి- న్నందిశ
తశాతకుంభస్తం- భాన్వితంబగుమేడగని భూపుత్రి। అందులేకున్నఁబోయిమ
రు- న్నందను మతిలకించె। ముందరనుశింశుపావృక్షము- మొదటసీతనులోకమా
తను॥నలిన॥ దనుజాంగనల మధ్యమునసున్నదాని శ్రీ- తరుణిననొప్పుదానిదీన
తయుజడగట్టినకురులనుపవాసములగు ఋ- స్సినమేనుమాసినచీరెగలదాని। త
నుగావవిధుఁడు రామికినేం- తయుఁ వగఁగన్గవనుజడిగొనుబాష్పకణములదాని
రాముని నుడువు-పడఁతిగనెఁగపిపతి। అవనిజగంటిఁగృతార్థుఁడనైతిరా-ఘవు
పనివాచేతను సాధింపఁబడెనని। భువికిదిగుతతీనగరివెలపలఁ- బట్టెనొకకల
కలముదియగుఁగని నేను। రవికులునిసతినలరింతునని- పవమానసుతుఁడుండె।బవ

ళించి రావణుఁడు కలరఘు- పతిభటునివానరుఁగని లేచె॥ నలిన॥ ఇదిదుస్స్వప్న మని క్రీడావనీక్షితిశ- వదనుఁడు రాకాంతాళతి। పదకటకముల రోర్వలుపినిశిచర- పతిగనిబలుదిగులునదిగితలవంచుకచింతా। పదమైనమది శ్శంకి- సదనుఁడారా మునిగదియించిచి త్తరుప్రతిమవలెఁ-గదలకిట్లుంచెనల్లికికటక॥నలిన॥

౩.—బేగడ రాగము=ఝంపాతాళము-

పల్లవి॥ వింటివానీ రేజ-పాణివాణీ-వినుతవాణీభవానీ॥ అను॥ తుంటవి ల్తునిబారి-తారిసురవైరి-తుదిదైవమాడింపవై దేహిజారివా। ల్గంటిరో యింక మీఁదదయ రా। దా। అలితమగునీకటాక్షవీక్షణమునననన్ను। గంటివాపట్టంపురా ణిఁజేతువరింపు-దంటతనమేలనేచాల-తాళజాలననేను॥ వింటి॥ పేదమానవుని రాఘవునినమ్మియితఁ-డేదికర్-నిదలంచెదవుని। బోదకేచుండునేమందువిభుఁ డెందు - రాదలచినావేమో గాకవులగుములందు। సాదైన్యవృత్తుఁడున్నాఁడనివి న్నా- నస్వహీనునభిమానహీనునిగుణహీను। నాదరింపకునీవుమెనుపలెనెంచి రావు- లేపతనికలవబలనుబొందుమనె రావణుఁడు॥ వింటి॥ దశముఖునిపలు కువిని- సీతబలికెఁద్బణము-తరువుగాఁగొనికినుకచేతదశరథసుతునకళికి-కా దావకబీదత-పసిమైకణ మొలఁగి-ననుదెచ్చుటక్రవ్వాదపసహాపిస్సుకక్-గా నులెక్ - వెసననుభవింతువాఫలంబు రామబాణ। విశకలాంగుడనైలయమొం దుతరిస్ప్రపాల-శశీనెఱఁగెవవుదధిదాఁటివచ్చిపొగరడఁచునని॥ వింటి॥ పిడు గులకన్నకడిది-గాను-మాటలను-పడతిననీగొనిప్రవేయఁబూను। దుడుకురక్క సులదారం-నెపిరినుందోదరీ-తాగలేనిచెలులుపదు-వేపురున్నారుమాతి। గడుస రియిదినునజాంగనదనుజా- గ్రణదీసపైప్రబేనుమానిపోదమురమ్మ। నుడుద్విమా సములనాపొందొల్లననెలలన-దొబుడలుకావలివారుతినుఁడనిచనియె రావణుఁ డు॥ వింటి॥ అవనిజనుస్వకర్జనములబెదరించి-రనురాంగనలుబహువి-ధములన వినయమబల్కెఁడీ-సతికిరఘుపతికి-జయముమైరావతమునెక్కి- రామలక్ష్మణు లిచ్చటికివచ్చి। తవిలిలంకగాల్చి-యరికాల్చి-ధరణిజనుగొనియయో-ధ్యఁజేరఁ గఁగలగంటి। వివసనుండైతైలమంటుకగుంటఁగూల-వింశతిభుజుఁగంటినదితప్ప దనిత్రిజటపలికె॥ వింటి॥ లంకవిభీషణుఁడేలఁ-గంటిజానకి రా- మాంకమునను డఁగల-గంటినింకభూసుతకువలగొనుఁడీమేలనెడి- యింతినుడవిన మొక్కి- చె లులునిద్రించిరలజడి। పంకజాక్షిసీతశ్రమచేత- వడివెలుంగ త్రియేడ్చెపం టూరపంబునఁ। గొంకకితడి శేషగిరి రాముఁడభిలాష - గొనిరానిదేమితెనువని త్యజించనాహించెను॥ వింటి॥

౪.—నాటకురంజిరాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినురఘువరచరి_తము పార్వతీ- వినుతమేచకా-కృతి॥ అను॥ హనుమంతుఁడు జానకితో భాషింపంగ- ననవౌతతియుదిఁయుని తా బలికెను। మనవంతుఁడు దశ-రథుఁడను నృపుఁడుండెఁ-దనరునా దొర-కునల్వురు। తనయులు రామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్ను-లను వారలు రాముఁడగ్రజుఁడు। జనకాజ్ఞ నడవి కేగి సీతాలక్ష్మణులతోఁ బంచవటినుండ రావణుఁడు సీత । వినకులులను వంచించి గొని- చనె వెదకి జటాయువుఁ గాంచి। జనపతి చూడనెను సుగ్రీవుఁ జెలిమి- గని వాలిని గీటడంచెను సమారుతి॥ విను॥ వైదేహి నరయ- నాల్గుదిక్కు-లకు-వానరులను బంపఁగొందరము। ఈ దెస వెదకఁగ-వచ్చితిమందు నే. నీవారిధి దాఁటి లంకఁ జొచ్చితి ల-కింపనాదు భాగ్యరమ-యున నశోకవని-నవ్వ కింశుపా-తరువు క్రింద నాతల్లిని దేవతామతల్లిఁ దను- నిందిత స్వైరిణ్మా యువల్లి। వేదర్శించితి సీతనను మాట- మేదినీసుత వినిమహాద్భుతమొందె-నెద॥ విను॥ మిన్ను మ్రోతయో- పవనుని వలుకో-కన్న కలయో నేను రామకథ। వెన్నాళ్లకు వింటిఁగర్ణామృతముగ-నెన్నఁడు నిద్ర లే-దు కలగాదు-సత్యమై తేను। కన్నుల యెదుట ప్రసన్నుఁడౌ గాక సిన మ్రానుదిగి వచ్చి సీతకు మ్రొక్కి- పిన్నపిచ్చుకంతటివాఁడై-విన తారుణముఖుఁడైయు చటివా। రెన్న నంజనీసుతుఁడు శేషాచ- లేశుఁడైన రామునిదూత నేన-నెను॥ విను॥

౫,—శహానరాగము=త్రిపుటతాళము.

పల్లవి॥ వినవే యాననజిత చంద్రబింబ హేరంబ-జననివరసరసగుణ-మణికురంబ॥ అను॥ జనకసుత చిఱుత తను వొందిన- హనుమంతునిగని రావణుని మాయలని బలుకక యుండె॥ వినవే॥ తల్లి నేమాయికుఁడఁగానానంద- వల్లిగుణముల పాల। నాయందర ముర లు మాను మికఁ కనువింత సేయు। జెల్లు నా కోసల పురి ధాముఁడైతగు। శ్రీరామ దా వెళ్లి నుఁడ నమారుతసుతుఁడ। నల్లసుగ్రీవుని మంత్రిని నేను। కల్ల గాదంగునంజలియొనరించు। కపి జూచి నర వానరుల కెట్లుంపొందదగు ననె సీత॥ వినవే॥ మాయం మా రావణుఁడు నిగ్గొనిచనిన- చాయ వెదకుచున్నపుడు। బోయి చెలిచేసి తెలుగు వినపంపకడ స్వసింప। రాయభారమంపెనను సుగ్రీవుడ చటి కి। బ్రహ్మచారినైచని వారలయభిప్రాయ మెఱిగి రాకొమరుల దెచ్చితి। అయ్యు నర వానరేంద్రులకు చెలిమి ఖలు। డౌ వాలిని రాఘవుఁడు జంపెనెనంజనీసుతుఁడు॥ వినవే॥ మాతని న్నారయగ వుల బంచినిల చేతనన్ని యునగును। వాతాత్మజమనలక్ష్మణుల। మేలు నా సేమము దెల్పి। సీతా సతికిం ముద్దుటుంగరమని హరి యొసగె- జేకొను ప్రత్యయమ్ముగ దెచ్చితి నృపతి। చేతి ముద్రికయల సీతకతఁ

డిచ్చెను-ప్రీతిచేగాని శేషాద్రీశుడౌ రామవిభునామాంగుళీయకమౌదలదా
ల్చెను సీత॥ విన వే॥

౮.—యదుకులకాంభోజిరాగము=అటతాళము.

పల్లవి॥ రామదాసుడవౌనీవు హనుమంతా-రావయ్యా గుణకాంతా॥
అనుపల్లవి॥ క్షేమమా సూర్యవంశాంబుధిపూర్ణ- సోముడైన శ్రీరాముడు-ఆ
లక్ష్మణుడు॥ రామ॥ ప్రాణదాత వుజగ-త్ప్రాణకుమారా-భూనుతవివాంస
పుణ్యావిచారమానితకల్యాణక్షోణీధరాకార-మహితానందసారా- కంటివా
నాయుడుములు- భూనాధునిదయ-రానామనవి పవమానాత్మజ తెలుపు। మా
నాడు నేనాడినమాట- కలుగవలదటనామ అదితో। భానుసన్నిభునితో తెలుపు
ము। పరమధార్మికత ధారుణీవి-లసిల్లుము॥ రామ॥ గడువు రెన్నెలలదా-కావహ
రి రాకున్న- చెడుగురాక్షసులు భక్షింతురనవ్నా, రడిసేయు రావణుని- మడి
యించిజయముగొన్న- కడుకీర్తియునవన్న- పతితోదడవు పదలని- నుడువుకరి
తుంగ-మడువుజొచ్చిన-పడువున నులంక। వడిజొచ్చి దానవుల ద్రవ్వియు। వార్య
తఖగేంద్రుడమృతము గొను। కడక రాముడు నన్ను గొనిచన-గా ప్రయత్నము సు
యత్నము గ జేయు॥ రామ॥ నా చేనీయునికి విన్న-వు డె సానుజుడై-రాచూలి వచ్చి
రావణు ద్రుంచి ఘనుడై। యేచియయోధ్యకుని జెనిన్ను గొని చను- నింద్రాదిసు
రనుతుడై అనవాచాలక తసిట్లా దా టెదవబ్ధి- కీచాయ వారలెట్లా దాటుదురనిన।
ఓచంద్రముఖీ రాఘవుల నా-మూపున వహించి దెత్తునిటకు। నా చేతి కానవాలి
మ్మన-ననునమ్మి నెమ్మి జూడామణియొసంగె॥ రామ॥ శ్రీరాముండొకనాడు-
చిత్రకూటగిరికిం గోరి నాతోడలమైం। గూర్కి-యున్నతటి మీరియొక కాకియా। మి
షమని నా కాలిబొటనవ్రేలు జింపెను దగ్గరి స ద్రదీకి మారీచవైరి కాకిపై పూరి మం
త్రించి కేరి యేయ శరమై। గారింప ముజ్జగములు దిరిగి-కావుమని రాముని వేడంగ।
న్నిరుసీరసముగాఁదనక-న్నిచ్చి చనెనది యొంటి కంటిక సేయుము పతికి॥ రామ॥ చిరు
తవీరకర-సుల-చిక్కులబడక- జరుగనెట్లగుననిన- జననినానడక యెరుగవమి
న్నంది- పెరిగెదభయముపడక-వీక్షింపుమనికడక తెలియు। హరివీరుండు దాల్చె-
నరివీరభయంకరవిగ్రహము శ్రీహరివిష్ణుండు త్రివిక్రమ। శరీరము ధరించు తెఱంగు
న- ధరణీధరాభ మగు సీతను। వరయ నాతరమె శేషాద్రీశ్వరుని రఘువని జేరగం
జనుమింకను॥ రామ॥

౯.—సారంగరాగము= ఆదితాళము.

పల్లవి॥ రఘుప్రవరుచరితము-రాజముఖి సఖి విన వే॥ అనుపల్లవి॥ అఘ
ప్రహారి యాహనుమంతు-డవనిజాతకు నమస్కరించి వన। విఘట్టనమునకు గాని

కాదుసుర-విపక్షునిసమక్షమునుచూడదలంచె॥ ర॥ ఫలములుడుల్చి విరుల్ దా
ల్చి శరు-పంక్తులుబడఁగూల్చి యుళి కులముఁ జోపి పెరలు రేపివాపి-కూపజలముల
యుడుసు పైకిఁ దేల్చి। అలచిత్తరువు మేడమరుత్తనయుఁడు। డా గ్రహమునఁదన్ని వే
లగలిపిన। కెలమివారు రావణునికెఱుఁగింపఁ। గెరలిలక్ష రాక్షసభటులఁ బనిచె॥
ర॥ దండిమగలు గండుమిగిలి రాఁగని-గుండెలగల నార్చి గదా। దండముగొని ఖం
డించె నగచరా-ఖండలుఁడదివినియు మరారి పేర్చి। మండిపడి పంచసేనాధిపతు
లఁ-జండకోపకాండచాపధరులై। దండనాథులేరురు రాఁగపిజము- దండకని
చెవారి రావణుఁడులికె॥ ర॥ దశముఖుఁడు సప్తమంత్రికుమారులఁ- దగువీరులఁ
బంపవార సమశూలభిండివాలకరవా-లాదిసాధమున నిలజున్నొంప। నసమాన
బలాఢ్యుఁడై మేద్వారను గసిమసంగి తోరణస్తంభమున। వెసనుం డెవాత శేష
లవలనవిని। యుసురేంద్రుడక్షకుమారునని చె॥ ర॥ కరులు హరులు నరదములు భ
టులసం। ఖ్యాతములే తేర బంధురకృపాణతను త్రాణసబాణ। తూణధనుర్ధ
రుఁడై యేపుమీఱ నరిది వీరుడ నేగియక్షుడు-శరములనొంప మారుతియులిగము
ద్గరముచే వ్రేసియతని జంపి సైన్యమును ద్రుంచె రావణుఁడదియు విని॥ ర॥ కను
లన్ క్రుశకణములు నెలుకున। గద్దదికయడరగానురా। వణుఁడింద్రజిత్తుగని గబిబి
జిగా। వానరుడొకడింత జేసితేను। కనిసహించు టెట్లు వానిజం పెద। ననిన దేవని
వృబోవనేటికి। వనచరుఁబట్టి దెత్తునిచటికని। చనియె మేఘనాదుడు సేనలతో॥ ర॥
వాలుబలుశగదవిల్ తూపువ। జాలితోడు దాల్చగ। తాన్నెలసారు జెరుతేరుధీ
రో। న్నతినెక్కి-చని శ్రీ మీరగ। వాలంములె డెలిమి దాయినొకటి। ఘాలహృద
యుపదవాలమునసురగీలింపగనలిగరుడుడని జగసి। కీశవిభుడు గూల్చె రథర
థ్యకుల॥ ర॥ ఎంత చూడువీనిని వేఱొక తె రెచ్చి బ్రహ్మాస్త్రమునసుజ। కాంతు
డేసె ఉంత దాసి యతిధీ। మంతు హనుమంతు బంధించె క్షణము। సంతతమెవని బే
ర్కొనిసజనుల। జ్ఞానకర్మబంధములూడి ముక్తి। గాంతురట్టి శేషగిరీశుడగు
రాఘవ దాసునికితరబంధములెంత॥ ర॥

౧౦.—గుమ్మకాంభోజిరాగము=అటతాళము.

పల్లవి॥ నారింజె విన వేయొక ధ్యాసరణి॥ నారి॥ అనుపల్లవి॥ ఆరాక్షసే
శ్వరుపట్టి పట్టితేర కట్టుబడివచ్చువానిని। ధీరాత్ముని వెలబురముగను వానివీర
హనుమంతుఁ గ్రుద్ధులు। వారలు చేరి రా బ్రహ్మాస్త్రమొక్క క్షణముతను నా్లోటి
చపట। వీరు డఱిగియా గ్రహ్యగాంఢము చే, నాంక జంఘ బేరెలగమున। సు
స్నదనుజవిభుం డెదుట రావణయెచెనతని॥ నారి॥ పూని బ్రహ్మాస్త్రమునకట్టుబ
డివిడు। మునులువిటిచె। వీనిచేదన జల్ కారాకుగాలి। చేనొలఁగబడిర నేకు

లుకాస్తి। వీనికెయ్యదియోవివేకులుజెప్పిర। దాఁజేయుంపుముల్లోకులుమెచ్చ।
గానీవనినసుతుమాటలంకా। జానివిని ప్రహస్తుడునుమంత్రులు। ఆనీజూచిపలికె
వీఁడెవ్వఁడో। తానిచ్చటికేలవచ్చెనో మోక్రీడా। కాననముఁ జెఱుకులేమో సుభటు
లఁజంపులేమో వానరుఁడ। యుడుగుమనవతేడటులనె నాఁడిగివనచర। నేనువిడిపిం
తునిన్నుభయముమాని। నిజమాడుసభలోనన్నా॥ నారీ॥ రావణాలోకత్రయవి।
ద్రావణవిన। కోరిసకలజీవహృదయస్థుఁడై। మీరిదేవ। దేవుఁడౌ శ్రీరామశౌరిపా
ద। సేవకుఁడనురాసురారిమూరా। మానవేంద్రునినారీమణిని। సీవుశునకము। హ
విస్సుగొనుగతిదెచ్చి। నావుఇట్లా। యేలరాచెడుహా। య్యేవుజాంక నాబుద్ధివిం
టేప్రత। కేవురముపతి। ఋశ్యమూకమునను సుగ్రీవుఁడనుకపిరాజుతోఁ గిజే। లిమిజే
సికొంటుకతూపున। నేవాలిజంపికపులకుబతినిజేసిరవిజునికపి। దేవుఁడననిజనుజూడ
నంప। గావచ్చితినిబవనజుఁడనని। కంటిరాతెంమికంటిసీతనుసైనితోటగుల్చితి
కొంటెచేష్టలకోతినాటచంపెద। మంటవచ్చిచసైనే। పూటాఅన్నిటి। కంటెపై
ప్రియముమమాటవినవే। వింటిసీకొడుకువన్నుసాధించె। నంటపొంగి। నావుబ
హ్మస్త్రము। యొంటనంటివనెనీకుప్రియముజెప్పె। నంటబంధునివతెదయచేవ
చ్చితి। కంటకవుమతిత్యజింపుముజ। గనుగతివిచారింపుము। బంటకొనుమెఱుక
నదిముక్తిదము। పౌలస్త్యకులనీ। వంటివానికిసురత్వముతను। వాత్మగావెన్న
టనెనతడు॥ నారీ॥ మేనుకంటెను నేననన్యుడనని యెంచి। తేనిపరాపరమైనవ
స్తువౌదువు। గానీవగయుప్రాణముద్దీంద్రియదుఃఖ। శ్రేణిలేదజ్ఞానమెమూలమ
ని। దీనిదెలిసితేనిను మేలుకడ। లేనిదీవిగతిగానుతనువు। లోనీవున్నావంట। కేనుత
నసంసృతిబంధమగునది। మానుచిన్మాత్రుఁడజుఁడనఘుఁడ। నేనుఆనందస్వభా
వుఁడనరా। మేనుప్రాణముమనసుమతిమొద। లౌనవిభూమిమరుద। హంకప్ర
కృతివికారజాతము। నలొంటెనయెఁనిరభి। మానినిరూపాధికుఁడీశ్వరుఁడు। తా
ననినెయుంగఘనుఁడగునె॥ నారీ॥ దశముఖనావ। నానమతినైదొకటి। వినరా
ముక్తి। వెసనబ్బుహరిభక్తి। గనరాదాన। నిశితజ్ఞానముగల్గిమనరాజానా। భ్య
సనముననుసోహమునరాదాన। ననమానభవముచే। కొనరావారిదశరథా
త్మజుఁడుప్రకృతికంటెనుపరుఁడు। బిసరుహాక్షుఁడువిష్ణుఁడు శ్రీదేవి। వసుధాపుత్రి
యాచెలిమున్నిదుకొనిర। త్మసమూహాహముతోవచ్చియిచ్చిశరణను। దెసనీవెయు
పరాధిననుమత। డుశరణాగతప్రియుఁ। డౌసగనభయముశేషగిరివిభుం। డు
అనిపవనసుతుఁడన్న। తసమానముగబల్కుపల్కుల। కసురేంద్రుఁడలిగినల
రెగెను॥ నారీ॥

౧౧.—కర్ణాటకసారంగ=రాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ తరుణీయీచరిత్రము। సరణిసుజనాదరణీయము॥ అనుపల్లవి॥
ఇరువదికన్నుల। నుఱోషానల। మిరవై ప్రజ్వరిల్ల। సురావణుడు। హరిదాసులవా
సు। మంతుగనివనచ। రాధమునినుప్రుంతుసీతనుపథింతు। తరిమిరామాత్మ్యణు
లవరి। మారిజంపికపీకులాగ్రణుల। తెరిణిసుతాంగదాదులబోరిగెందు। ధరణి
యందుయశముగందునని మొనం॥ తరుణీ॥ సారుకోట్లరావణకీటములునా। తో
సమానకాసురారినేను। శ్రీరామదూతనైమిరినానునా। పేరుహనుమంతు
డాకసారిగ్రుద్దితే। ఓరినీపనిదీరుసీతోసి। వారునాకెంతమాత్రము రాదోసకారి
యుసి। మారుతిపోనాడవినికిన్కచే। నారాత్సుసచూడామణియీతికరా। దారికో
తికండలుతెగవ్రేసిభూ। తములకుబలిసేయుడనిసెలవియ్య। జేరిజంపగడగాడు
భటులని। వారించితమయున్నసుగని। సారభాషణుడైనవిభీషణుడు। చారుశాం
దులవధ్యులంచురనెను॥ తరుణీ॥ వానరుజంపుట। పాపమదిగాక। వారలెవరు
దెలుపు। వారువీనిచేసింతరయువనిరాగోరు శ్రీరామ। భూనాథునితోబోరువేవే
గ। మేనీకుజేకూడమనో। దానవేంద్రవీనికిడగినశాస్తిసేయు సేయు। గానియమింత
వనదంపునినుండి। తానెదనిషిరావణసుతుకవ్వల। పాలిణపదముతోకయది
కాల్చివీని। బోనిడనిబల్కెదనుజభటులల్క। మానకననిలజాగట్టిబహు। వస్త్ర
చయముతోకనుజుట్టి। నూనెలోనదివహ్నిదరికొల్పి। యానగరమంతద్రిప్పి
రేమందు॥ తరు॥ పావనిచిరుతమే। నోండెనంతెసెవదతే। బంధముల్ఘనసు
డైతనవెంటవచ్చి। కావరులగ్రుంచియింటింటనిజవాల- దావాగ్నిబెట్టిబూడి
దపెంటజేసెబురి। మావిభీషణునిలువినా। మంటతోకంటక। పావనుడుచల్లనా
యెగరు। వలిచెలిసీతాస్తుతిగంటగపిపతి। యావనధిలోలాంగూలముముంచి
చల్లార్చె। నేవిభునామముమహాలము దెలిసినజనులు। పావనులైతాపత్రయా
నలము। బాయుదురారమువరుపకాడీనైత్యానదని। చేనెగుసీతక్షణముజని।
సీతాసతిప్రదక్షిణము। గావించిమ్రొక్కిరామసన్నిధికి। దేవినెలవిమ్మనిసబద
కెగెందు॥ తరు॥నినుచూచియూరడియొంటిసి। నేనెల్లనిచటనిర్వహింతునని।
కన్నతల్లిమరాపునధరింతురాముతో। నిన్నుగూర్చివినుతిగాంతుననినమ। రు
న్నందనునిభక్తినంతుగనివిను। మాన్నేనేవేగనైనాప్రాణముల్ధరింతునీవా।
రాన్నిధియిందంచిమ్రోంబంధించిపైనెన। రాముడువచ్చియనిలోనదశకంఠుజం
పి। నన్నుజేకొనినగీర్తియందాకమిన్నకుండుబొంకుమాహరిదోడితెంమా। య
న్నానాంజనేయుడుచనిసుపే। లాచలమెక్కియార్చెనువిని। వాన్నిరంగదజాం
బవత్ప్రముఖులు। ఇదివారియుసంతసునివిజయనాపని॥ తరు॥ తరువరపతిచరణ

మంలూనినతరి। గిరిధరి త్రికిసరిగాఁ గ్రుంగె। యెగురుతరి మున్నూరి యోజనముల్ నింగి। కెగరెసా। గరము దాటిఖగరాజుభంగి। మహేంద్రధరణీధర మెక్కెనం బొంగి। సామీరి। యరసి కాంగలించిరి యంగదాదులు। చెలి సోయినపని। నెరవేరెనాయనినమీకృపచేఁగంటి। ధరణిజననినఁచిన తెరఁగంతఁ దెల్ప। హరివీరుల నిజునికోనియాడి। నానందమున నాడిరి తోకముద్దాడిరి। పరచి మధువనమున కుఁజనిమధు। ఫలములడుగ శేషాద్రిగనిశరుణగలుగఫలంబులకేమీయని। మరుత్సుతుఁడిచ్చె సెలవెలమి హెచ్చి॥ తెరు॥

౧౭.—యదుకులకాంభోజిరాగము = అటతాళము.

పల్లవి॥ సరిగాదీసచ్చరిత్రము వినువారి। కరయనెవ్వారిలను. గౌరీ॥

అనుపల్లవి॥ తరువరులమధువనపాలకుల నెన్నక తేనెలాని। ఫలములుగొనికాపరుల। చరణతల తాడితుల జేసిన। వెరచరి దధిముఖాదులుజని। తరుణిసంతున కెరగివనభంగ। సరణి దెలిపిననతఁడెదఁబొందలె॥ సరిగా॥ చూచివచ్చెహను। మంతుఁడుసీతా। సుందరీమణి। నీనామమున। నాచెల్వమునజొచ్చి రసురవిజుని। మాటహరివీరులలరవిన। నాచెవికవనిజఁబేరొకనినట్లున్న! దనినవానో మహాత్మా రాచకార్యముల మెఱపిహనుమ। స్వామిముఖులెదవచ్చినిపిలువవ। నేచరులనంపఁజనిమిముఁగంటి। నేతలేదయిన రమ్మనెననిరి॥ సరిగా॥ మిన్నుముట్టియాడుచు వానరులుమ। రన్నందనాంగదులప్రావునరాము। సన్నిధిఁజెన్నెధి। గన్నట్లుగని మ్రొక్కి। యున్నతిమది బొందల। చెన్నలరగంటి సీ। తనులోకమాతమీ। సేమము నైరాము। చంద్రరాశేంద్ర। విన్నవించుసోకవనిజానకి। యున్నదిక్కృశించిజడగట్టిన। నెన్నెరులతో రామా రామా। యున్నవండితో దనసేమారుతి॥ సరిగా॥ నేనుశింశుపా। తరుశాఖలనుండి। వీకథవివరించినవినిభూపుత్రి। వీనులకమృతసమానముగాఁబల్క। వీఁడెవ్వఁడనియెంచిన। మానవతీమణి యెదుటవానరశిశువు। నైనిలిచిమ్రొక్కినమ్మికబుట్టునట్లుగా। పూనియాద్యంతములుతేట। ముగా నెఱుఁగఁజెప్పి ముద్రికవిభుఁ। డానవాలంపిరనియొసగిన। నందిమిన్నందెననెఁబావని॥ సరిగా॥ ననునమ్మి నెమ్మిఁవరాయమునపల్కరా। మునికట్లునామీఁద దయారసము। జనియించునట్లువిన్నవించునాయుడుములు। గనినవాఁడవుగావా। అనిన రాఘవుఁడునిన్నేఁడబాసినమొదలు। హా సీతాయనిశోకించుచున్నాడునే। జననియునికి దెల్పనెవ్వఁడన్। జారకసుంతయుతుఁదైకవులఁదో। డొకనివచ్చియరింద్రవచ్చినినుజే। కొనునంటిన నేనంజనిసుతుఁడు॥ సరిగా॥ ఆనతీవమరామునివద్దికననభిజ్ఞానార్థముగజూడారత్నమొసఁగి। ఆనాడుకాకముమదముడఁచుటఁదెల్పు। మనెసామిసీతతోడ। నేనునామఱంది లక్ష్మణునిదుర్భా

వల-జ్ఞానము నంటిన దిశమింపుమని। ఆనెలతకన్నీరు మున్నీ-రననించనూరడిం
చిఘనో। ధ్యానము గలించి యాతుధాను-దనుజులవధించితిన నేనతండు॥సరి గా॥౬॥
కొంతక రావణుండు గాంచి భాషించి - లంకాపురి గాల్చి సీతాజ్ఞ చే। బొంక
ముగా వచ్చితి రామునిపాదాం - బుజములౌదలదాల్చి। కింకరుండ దయజూడు
మని వాయుజుండు బ-ల్కిన రాఘవేంద్రుండానంద సాంద్రుండై। పంకజభవాదు
లకశక్యము। పవనసుతసికేతగునీపని। కింకొంటి పాటి గాదని యది। యుంచెంగొ
గిటరాముండనిలజు॥సరి గా॥౬॥ పరమాత్ముడనౌనా- పరిరంభణముదుర్ల-భ
మువినుపామీరి-యనెనెవ్వని। చరణాబ్జయుగళతులసీదళమ్ముల బూజ సలిపిన
శ్రీమీరి। పరమపదమందు-దు రారాముని చేనాలింగి-తుండ య్యోహనుమంతుండే
మందు। గరిమెనధ్యాత్మ రామాయణ- కావ్యమున సుందరకాండమిది। యరసి
తెనుగించెను బ్రహ్మ-ణ్యకవిశేషగిరిశుపేర॥సరి గా॥౭॥

శ్రీ మ ద ధ్యా త్మ రా మా య ణ కీ ర్త న లు.

సుందరకాండము - సంపూర్ణము.

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు-యుద్ధకాండము.

భైరవి రాగము—ఆది తాళము.

పల్లవి॥ శ్రీరాజరాజేశ్వరీయాచ-రిత్రమాఖ్యానిని పాత్రము॥ అనుపల్లవి॥
చేరి దాశరథీ మోదమున ది-మీరి దయాశరధ్యైయె పలికె। మారుతి చేసినపని దేవ
తలచే-దీర దొరుంతర మెసాగరమె। వ్వారు దాటువారుల కమె- వ్వరికిగాల్చి
రాదీపురి। మీరివలన నేను రఘుకులమునసొ- మిత్రియురవిసుతుండును బ్రతుకగలి
గెనవె॥శ్రీరా॥ ఈసుగ్రీవునిభాగ్యమహిమనుతి- యింపదరముగాదు- కడలిన
క్రాహివై పారిణములతు పాడు-ఇది దాట-నేసరణి నానిక మీదు-రావణాసు
రు గెల్చి మట్లా సీతం జేకొన-నగు నిదేటివాదు, మోసమాయబలామునిన రా-
మునిం గనిప్లవగకులాగ్రణి బలికె। యీపమద్రమెంత రావణుడెంత- యేమిటికి
చింతగలుపువింత। సీసరి లేరవనీ ల్లుంగొని-నిల్పు నిన్నెదురనెవరిపశము। వేసం
ద్రము దాటనూహింపు రఘు- వీర రావణునిమృతునిగదలంపుమనె॥ శ్రీరా॥౧॥
వానరవిరులు కామరూపులన-వార్యబలులు చూ-డు నీపనికైయన్ని। లో నైనజోర
సు వాన్నా నేడనిభక్తి- మానుషములేత్పవనాదు భాను। సూనువాక్యముల-కల
రియంజనీ-సుతుగని పుడమి తాడు, నేనీ చేలంకారూపమువిని- దానిపొంగి మీక శే
తునన। ధూమకేతదివ్య తేజోధికమైలంకా- పురిత్రికూటగిరిపైనున్న దిరామెరపై।
దానిచుట్టు నారాన్నిధియగ- త్తయగుకోటమణిహైరణ్మయము। పూనిసర్వార్త

కామమోహములు- నానలరుచదుర్ద్వారములనెనసిడు॥ శ్రీరా॥౨॥ శరణశశ
శాంకులపైవిరోధమున-దమవారలకన్నమున్నానెనన్న। కరణిగోపురములు
మిన్నావరించెను-పరగెలుగృహములనన్నమేల్చి। త్తరుపకూటములు-మణిక
వాటములు-దనరుసుప్రసన్న। సరసోద్యానములనడబావుల- చలువచప్పరము
లనరవిపణి। సరణుల దేవాలయములనుత్క్షపు-సరులదోంగాలవనరిశ్రేణి। కిరవ
ప్పురికికూడ లే-దింద్రుడైనలు చక్కని రులు। హయగజరథసహస్రములనెక్కి-
సక-లాస్త్రకుశలులసుభటులరయుడుని సేనతనరు। శ్రీరా॥ ౩॥ రాజసింహమిట్లున్న
రావణుబల- రాజినాల్గవపాలుహతమయ్యెనాచే। జేజేరాముపదివేలుప్రణ
తుల్। నేజేసెడనన్నేలుబంట నోజయశ్రీరమణయునినహరిహా- నుమంతునిసు
లు। పూజివాక్సునములజేసితపన. పుత్రుగనిసైన్యములనడపింపుమి। దేజయాము
హూర్తమునిరాముడాన-తిర్యగ్బలమునభేరివేయించెసౌరి। ఆజతనయుడని
లాత్మజునెక్కి-- సంగదుడుపహించెలక్ష్మణుని। ఆజిఖగచరేంద్రపాలిత పి
బ-లాళియులయానుగపినదచేదకీణము॥ శ్రీరా॥౪॥ తరుచరుత్రగరుచుబరువుల
డుదుముచి-కరములయినపండ్లుదినిదేనెలాని। గిరులెత్తుచుబుట్టచెండ్లునానే-గ
ర్వైచుచుగొప్పగుండ్లుదాటుచు। హరిమేమేదశౌర్యసంతుమేగెన। నిరతని
సూరేండ్లు। మరిరేబగలనకవింధ్యసహ్యమలయాద్రులుఘనకాననములును ఉ
రువడిదాటికర్కాటకకమరవ। కరఝుషోగ్రాభంగరంగత్తరంగా। కరమైభీ
కరమైనరత్నా-కరముచేరియదోరమైత్రిగని। మురువుగనిటసేనవిడియనియ
మం-పుమునివస్వామిమహాప్రసాదమనె॥ శ్రీరా॥౫॥ ఆవేళసీతనుదలంచిరా
ముండా హరిమునివిరహార్తినొందెనేమందు। నావిభుండుసత్యజ్ఞానమూర్తిప్ర
జ్ఞానఘన-కేవలానందమూర్తియౌంగ। కోవిదభావనవర్తిసుకీర్తి- దేవతాచ
క్రవర్తి। శ్రీవిభునేజేంగినదుఃఖాదులు- కొందనేందోగినఘనుసెనయానే। జీవాభి
మానికేదుఃఖజాలము- చిద్రూపమాపరమాత్మకులేదుమా। భావమునకేశో
కాదులనిదెర-వోవంగలవెసులు కొకానిలిచెం। గావునశేషాద్రిపతిరాముం
డుస-కలసాక్షియనితలపవయ్యాబుధులచే॥ శ్రీరా॥౬॥

శంకరాభరణము-ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినవేమదపతీసతీ- వినదయాదాక్షిణ్యలసన్మతీ॥ అనుపల్లవి॥
హనుమంతుచేసైనసాహసము-గనిసిగ్గునందలవంచిరావణుండు। చనదుసురుల
చేనేనిటుసేయుమని మంత్రులంబిలువనంపబలికె॥ హితులారాకదనవిజితవిమ
తులారా ప్రభంజన। సుతుండుజేసినపనిగంటిరే-శూరతమీఅల। కౌతుకకలం
క్రందబవేశించిభూ। సుతుగాంచియక్షాదులంబొలియించి। వితతనుగులంకంగా

ప్పిగెప్పిచనె- వెరవేమి చెప్పుడ దనుజపతి॥ విన॥ ౧॥ ఓ దేవా గానముచితమ-
హాదేవావలకుసీ। తా దైత్యావలసిభయము జగ-త్త్రయజయప్రభావా. ఆ దేవేం
ద్రుడౌలని దేనిఁ గొడు-కలకాపతి యుళికిపువ్వక మొనగా। నాదరింపవు వరుణుని యు
మునికిభ-యమునొందవి జెంతనిరిపిహితులు॥ విన॥ ౨॥ మయుఁడు బాలామణిని
గొనగి-నయముచావా గాంచెనీ। దయహనుమంతుడిటు చేసెనని- దనుజలోక
పాలా। మయమునబడ నేలకోటనియా-మ ఆటయొంటిమునదండున బ్రతికిచనె। ని
యమింపు ముసర్తుమిలనమర్త్యగ-నిర్వ్యవర గానసిరసురులు॥ విన॥ ౩॥ నిదుర
దేరికుంభకర్ణుడు- చదురజెప్పియా మాట। యెదుట గాంచి రావణుఁడిలకించి-
యొందొసకారి। పవరియేపనిజేసి విధిన-ఫలమేమినీకి జచేటు కాలము। విడచి
దాన్మకుడు రాముడు శ్రీహరి-సీతాసతి శ్రీ దేవియానెన॥ విన॥ ౪॥ రామసామి
ద్రుల గపులసం-గ్రామభూమి బోరిగొందు। సామినెగ్గని మడికివి-చార మేమి।
శేముషీజీ బ్జజయనియింద్ర-జిత్తువలల్ల-వత్తణిని భాగవత। గ్రామణివిభీషణు
డు శేషావల-కాంతాంఘ్రి లేదని కీసభకుజనె॥ విన॥ ౫॥

కల్యాణి రాగము-ఝంపె తాళము.

పల్లవి॥ కాళివిను సుజ్ఞా జ మానస-కాసార కేళీవిరాహంసరా॥ అ
నుపల్లవి॥ మేలుగోరిసురారి కోమలాంగ్రులకు- సేయుకదియించి విభీషణుఁడన్ని
వన్నన। జాలకెంపిసభికులడిలకించినను జే- శ్వరుని కామాతురుని గాంచిబలికె
॥ కాళి॥ రావణా యీకుంభకర్ణుఁడుని యిం-ద్రజిత్తుమహోదరమహాపార్శ్వు
లు। దేవా యీకుంభనికుంభాతికాయులి- దేవాంతకనరాంతకులు మొదలౌవీ
రులునిను। గావలే రాఘవుని లేశ్వయుని బారి- నీవుబడు వేళనిను సీతయుగబల్
గాము। గావుగొ ప్పదివెరవెన్నా అతి లేదు సీత-నివలెక్కజొంగాలెక్కహారికం
బానె॥ కాళి॥ ౧॥ ఇనకులాగ్రజణిబాణముల్ లంకాపురి- ఘనంబుగనుండి రాక్షసుల
ప్రాణముల్। గొనకమున్నె జానకి రాఘవునకొసఁగఁదగు-కులగోత్రకారులు
నఖదంష్ట్రాయుధులు వనచరులని మహబలుల్ లంకజొచ్చి-వారికగలంచకము
నా రాముకుసతిని। మ్మనఘునీవు బదుకలేవ్రహ సురేంద్రాదు-లాదరించినని
నుహరించు రాముఁడనె॥ కాళి॥ ౨॥ రాముఁడెనీ పాలిమృత్యువుపాతా-ళలో
కమున కేగినబోవచ్చునా। యేమందునిన్నని గంమునిహితోక్తుల- హితమా
యానన్నకొవధముల్ రోగిమెచ్చునా। యామునిచరగ్రామణివిభీషణుఁడె. యా
మెయూవిభీషణుని గనివారిసేనానగు। కామితార్థముల సమర్థతనొందిపోగ
రున- గారులాడుచు వైదులబొగడదగునె॥ కాళి॥ ౩॥ కలిగినాథ విభీషణుండనా
శ్రీరంగఁడు-ఖలుఁడుకృతఘ్నుఁడితనితో జెలిమి। దలఁపఁగూడు నా దాయాది చెడ

గోరుచను-పలుకునిజమాయనోరుడిటుబలికినఁబలిమి। దలతెగ వ్రేతునుబగదీర
నసుర-కులాధమానిఁకఁగాల్పనేనునిదశముఖుండు। బలునిరోషమునవిభీషణుఁ
డునలుగురుమం-త్రులునుదానెగసెనుగదాయుతభుజుఁడై॥ కాళి॥ ౪॥ గగనమా
ర్గమునందునిల్చివిభీషణుడు- గంభీరముగఁబల్కెనురావణా। అగడుఁ జెందిచె
డిపోకు ప్రియవాదినైహిత-మాచరించుననుదిరస్క-రించితివ ట్టైనా। తగినమన్నన
కెన్నంబన్నత్రుసముండవు- దశరథతనూజుఁడై రుపతరించెఁ గాలుఁడు। జగతి
రామరూపమైమహిజాతసీతయనఁగజనించెనుజనకునింటననేనతఁడు। కాళి॥
౫॥ ధరణీభారముమాన్పసీతారాములు- దలచిరివిధిప్రేరితుఁడవైనేఁ। గరచిన
హితవాక్యములువినవైతి ప్రకృతి- పరయసాక్షిభూతములవెలిలోనుతానె।
బెరయునానారూపనామభేదముల- భిన్నునివలెఁదరువుఁలందనలు- దోకడైన
శరణిరాగవస్తుయోగముపర త్తస్ఫటికమనిసల్లాహారిగుణాకరుఁడగునని॥ కా
ళి॥ ౬॥ కాలమవ్యక్తముప్రధానపురుషులనఁ- గనాల్గుప్రధానపురుషులచే
జగము। లీలననరుభగవంతుడురాముఁడైసంహ- రించునిన్నునీవారితోనిదినిజం
ము। బాళినేఁజనిహరికినేమమునప్రొక్కిర- శ్రీలరసుందునః విభీషణుండువాఁ ల।
జోతిమాలి భ్రమఁదోలిశేషాద్రిపతిప- శోకకాలునినేఁజెనవుడెచనె॥
కాళి॥ ౭॥

౪ — సావేరిరాగం-ఆటతాళం.

పల్లవి॥ కామలిలాకార్మ్య-కవిజయధూళిలతా- ఖలపావనసుప్రవా
హిమశైలసుతావినవే॥ అనుపల్లవి॥ ధీమతుడగువిభీషణుండునలుగురుమంత్రు
లంతోవచ్చిదివినినిల్చి రామాని। శ్రీమహితనాముసిపాదని- రేజాతములుజూచిన
తుఁడై। రామారాజీవలోచనా- సామీవినుమనిబలికెఘనముగను జెవులపం
డువుగను॥ కామలీ॥ నేవిభీషణుండనిసతిని ప్రముచ్చిలినట్టి- రావణునితమ్ముఁడను-
రామాఅన్న చేవిడువబడి గుణ-ధామాయింక-నివేగతఘన. శ్యామాసీతాదే
విరాముసికింమనిదశముఖునితో- దెలిపినజంపవచ్చెనురణభీమా- అదేవారికివె
లచి- నేవచ్చితినేనీ-సేవాధముదేవ- దేవదీనులకునీవేదిక్క-నినునివినిసు- శ్రీ
వృడితనినంమకుముమా। యాపిపగతునియనుజుడుబలియు- డనఘనెలవిప్రుం
డుసవిభులతోనియెరనుపతితో॥ కామలీ॥౧॥ ఇనకులమణిరవిజునిమాటవినిన
న్వి- యనెనేఁదలఁచినమాత్రమునజగము। లనుజగత్పతులనిమిషమునద్రుంతు-
జననమొందింతువేఁమునఁ దెమ్మాదనుజునిసకలభూతభయ- దానశరణముగ
ట్టితినేలోకమున। వినినజనులయుక్తుఁబోగడి-దినవాశాత్ముఁడో। యనవావిభీ
షణుని -మునిడెచ్చికనపింపఁ। గనిప్రొక్కిరరామునిఘనశౌర్యమునివిశాలాక్షుని।

మనోజముఖాబ్జుని ధన్యశ్శర- మహితకరుని ప్రశాంతుని లక్ష్మణాన్వితుఁ బొగ
డఁ-దొడంగెవిను॥ కామలీ॥ ౨॥ శ్రీరామరాజసలామ మ్రొక్కెదనికు- సీతా
హృదయాభిరామాధను। ధారిపూరితభక్తకామా శాంతా- కారా యనంతశ్రీ
ధామా నమ। సారరహుసుగ్రీవమిత్ర జేజే వీరం- జలరుహవర సాంబ్వభామాజగ
ము గోరిపుట్టింపఁజేరిరక్షింప మోరిశిక్షింపనీరీతుల కాది। కారణంబగు నీకునతి
ప్రియ-గద్గదుండనై నీకుసికు జో, హరనాదిగృహస్థవగుచు-కమితసాష్టాంగములు
జేతుహరిసుతవాగ్ఝరీయునై విను॥ కామలీ॥ ౩॥ చరాచరభూతములు వెలితో
వ్యాపక-స్వరూపమున వశించియుండు। చెఁగరజ్జులు మాయనుంచి మోఱు
క-మరచిజన్మమృతులు గాంచి మెప్పుడు। తిరుగుచుందురు శోణాగతుల ప్రోవ నే-
దేవదయారసమున నింపి సుజనా- దరణీయముగాదుధా గిధర లోక-సరణిశక్తి
రజతముకరణిభ్రమగాని। యరయ తజ్ఞులు పుత్రదారాగృహాదులం బాససేయు
చువిమ। యుక్తులగుదురు తుదననిపిశోక - కరముల గుసుజనుడీవిగనుఁ వరదా
పాలితద్విరదాయనైన। కామ॥ ౪॥ నీవేయుఁ బ్రండీశానుఁడా వ్యంతమైనది- గ్రా
వతులుసినణువుకన్నణువు। నీవు గొప్పవు గొప్పకన్నఁ ద్రిభువ-నావళిలిలితం
ద్రివన్న నీవె నీవాదిమధ్యాంతరహితుఁడవు పూర్ణుడవు నీవవ్యయుఁడవు సుప్ర
సన్నశిరో। గ్రీవశ్రోత్రవక్త్రవాక్ఛైత్ర-శ్రేణివర్జితుఁడవు మా। యావాసవసా
క్షినినీవుప్రద్రష్టవు శ్రోతవు గుణా-న్వితపంచకోశాతీతుఁడవు। నీవనాశ్రయుఁడవవి
కారివి-భారరహితుఁడవాదిపురుషుఁడవు ప్రకృతికవ్వలివాడవనె॥ కామ॥ ౫॥
మాయచేనిజరూపమరుపడినరుని వలె- మహిఁబ్రాపట్టితినగుణిచుంచు- నను ని
ర్మాయకుని గానుదలంచు-మహితధీయుతుఁడు మోక్షముగాంచుఁ। గానసీయం
ఘ్రిభక్తియునిచ్చనేచేగందు- నేనిత్యసుఖముడసంచు। యోగిధ్యేయసుజనవి
ధేయశుభనామ- ధేయప్రణత గాధేయవనుప్రోవు। శ్రీయుతాంగ్రులకునతి
యసిన్నవి. జేసినవిభీషణునిగనిరఁగు। నాయకుడు హితము గోరుముఁ వు- దే
హముసంగుడుఁన జకుల శిల। కాయనిబలుకనకండుప్పొంగె॥ కామ॥ ౬॥ నేనుద
న్యుఁడగ్రుతకృత్యుఁడనై-తినినుగంటిసదయాగంటి బ్ర- హ్మానందముచేకొంటి జగ
తి-లోనె వ్రడూసనుకొంటిఘనుడు నేనొల్లసతీసుతసంపదలహరి- నీయందేభక్తి
యుండవలెనంటినట్లగానింమననసుర-జానికి వడిమెచ్చి- నేనెంమడిలోని-స్నే
హమ్మిళితననినవానిమది సీతాసమేతుడ-నై నిల్తునని కటిలుడవైనను। ధ్యానించు భవజ
లధిదాటుమ-నన్యమీంతవముదిసబరించు నెడుకోర్కెలు గాంచుననె॥ కామ॥
౭॥ ననుగన్నఫలమిప్పుడే గాంచుమీడు- లక్ష్మణాలంకరమేలింతుబూడు। జల
ముగొని తెమ్ము విభీషణ. నేడు శిరులను దీనింతుసీతోడ। యంశదసుకాచం

దారియు-లెందాక యిలతాకథ యిం-దాకనుండుసందాకవిడు రాజ్య|మును జే
యుచుటంచును నరేంద్రుడు బలికె--దను జేతు పట్టభద్రుని జేసి మంత్రులతో|వన
రులరినజూడాలిం-గనము చేసి విభీషణా రా|వణవధకుతోడుగఁ మనిబ- లికెన
కీర్తిసాంద్రుడగు శేషగిరీంద్రుని సేవయొనరింతమనా| కాష||౮||

౫,—కాఫిరాగం-ఆదితాళం.

పల్లవి|| అళీనీలకుటిలాలకాని-స్తులకస్తూరికాలంకృతఫాలఫలకాపక్షీజ
నతిలకావినవె||అనుపల్లవి|| అలపంక్తికంఠుకంపశసుడసు-నసురుడటువచ్చివి
నుపీథనిచ్చి|పలికె సుగ్రీవమహారాజ రా-వణుడునిక్కగరవుచు|నీమాటలనెను||
అ|| మంచికులమునజనించి వాపుకపి-మండలాధిపతివై తావు| మెంచి వానను
జనమునిగానిక-నేపుడుధనముతోడగుడువకబోవు మో| పెంచినదులులశ
జోరతేరెంత-మీరసిదశముఖుడు దెల్పెవనెశుకు||నళి||౧|| వారులాగడిపినిపట్టి
కట్టి-వానిగొట్టిననొచ్చి రాఘు|భానువంశాబ్ధిసోమదూతను-వధ్యులనక జంపె
దరిఘువిరామాదయు| చేసివారింపుమనినభక్తమి-చ్ఛితివెలుపవలదనెచు రామ|
జ్ఞానాధుడుపిసోనశుకుడరసి- వాదోటతో నేమందునినజయూనె|| నళి||౨|| వా
నిమాయన్నయెటులుట్లనీవు-వధర్మ్యుడవసు రాధామా| యానిలీలనాదిత్యసుతు
లుబకవా-జేగిరావణునితో నుపమ| వాలిమోయుదంతయును దెల్పెనహ- పాద
హృదయుడైయుండెదనుజపతి|| నళి|| ౩|| అటమీదటరాముడబ్ధియూపొం-గు
టగనికని లెక్కగజేసి| కుటిలభ్రుకుటిన్నెబలికెకను- గోనులక్ష్మణననుగనక
వారాశి| క్రొత్తబములాక్రమింపగడగెనిను-దమడంతుగవ్రలుశ్రమముచూసి|చ
టులగతిపడచిపోదురుగాకని-చాపమెక్కిడిఘనాశుగముదొడిగె||నళి|| ౪|| గడ
గడవడకెనుబుడమిదిశలవిసె- గడలిదివ్యతనువుధరించి|వడిగావచ్చిసన్మణుసు
గగు-వరుముందరనుంచినమస్కరించినే|జడుడనశ్రీరామశుభనామనా-యొడ
దప్పవనుమన్నించి|కడుదయగావ్రకావుధూతపంచ- కముతఁడజడిమస్వధర్మమ
నిపలికె||నళి||౫|| నీవునిర్గుడవనికారివిమా- యావినోదరివిరామా|ప్రభూవు|నీవంగీక
రించిజగముల-నేర్పునస్పజింతువారనీవై పులో| జీవనీసత్వమునసుహర్తరి వి-
ధిప్రముఖులనీవేప్రావు| భావజాదినికిసుకచేబోడమె-భవ్యగుణసాంద్రరాఘ
వేంద్రపునా||నళి|| ౬|| పుండరీకాక్ష మాయామనుజత-నుండవనినిను దెలియగల
నే|దండవే మూర్ఖులకునన్మాగ-దముపశువుకువుసకోలవలెనేని|దండచేరి
తిదండమయాకో| దండధారియభయమిమ్మిం నే|సందభక్తిలంకకుదోసె
యుత్తు-నికనుచుసరిత్పతిపిన్నవించె||నళి|| ౭|| రిత్రవోదిమహాశరముదీని- కిత్తఱి
సురిజూవుమనిహరి| రొయుత్తిబలికె-నసన్నుబాధించుచు-నున్నారుఖలులుద్రుమ

శల్యమునుదరినా। మొత్తముపై వేయుమనిబలెరానుస. ముగ్రుండురఘువీరుండు నలరి।సత్తుగ శరముసేయనా బీరుల-రిత్తజేసియవ్వ జపోదికేరెవది॥నళీ॥౮॥ చెలంగివిశ్వకర్మసుతుండౌనలుని- చేసేతువానరింపుమంతండు। తొలుత నేవరముగోనైనిందుకని. బలికిపారిక్రుంగిచనేరాగుండుండు। నలరెలత్మాణకవింద్రములతో శే-షాచలే శుండగుణగుపిథుండు।నలుసిజలధికి సేతువుగట్టువని- నెలవానంగె నగచరులుహర్షించి॥నళీ॥౯॥

౬.——సురటరాగం—ఆదితాళం.

పల్లవి॥ రామలింగాప్రవభశంకరంగా రాజీతాంగా-రామ॥ అనుపల్లవి॥ కామితప్రదన-తక్షరుద్రాపాంగా।కామగర్వభంగా- గంగోత్తమాంగా॥ రామ॥అమరాచలచాప-అజ్ఞానాంధదీప। మహాంతకరూప-సుగుణకలాప। అమితప్రతాప-శమితనమజ్జనజన్మసంచితపాప।విమతాంతకరూప-విశ్వనిర్లేప॥ రామ॥ బాలేందుకిరీట-భవ్యజటాజూట। శ్రీలసల్లలాట-కృతిచమత్ఘోట।త్రిపురదానవకృపీటలీలాహాస- నిర్మూలితనిశాట। శూలాయుధ ఖేటసుజనహేమకూట॥ రామ॥౨॥ సోమారూనలనేత్ర- సుందరీజనస్తోత్ర హైమవతీకళత్ర-సన్నుతపాత్ర. కోమలతాలవిత్ర-సాధుజనకృతనైత్ర।సకలలోకసూత్ర।శ్రీమచ్చరిత్ర-శేషాద్రీశమిత్ర॥ రామ॥౩॥ తాంతకిటరిమరిస- రీతహాత- ఝ్ఝంనుపధతకుంలఝుంతారిగథకుథమప- తాహతకిటతకిఝుంతారిస్సరిగరీసనిసగీసనిధప- తాంతకిటకతకమపసధపమథ ఝాంగుధిమితకదధింగిణతో॥ రామ॥౪॥

౭.——బిలహరిరాగము—ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినుసర్వమంగళానయనకళా- విజితాంబుదళశంఖసుందరగళ॥అనుపల్లవి॥ ఇనకులమణిసేతువుమొదటనురా- మేశ్వరున్నానరించిపూజించిమేమనుజుండుసేతుస్నానమురా- మలింగదర్శనస్నానము।గనుసతండుపంచమహాపాతకము- లనుజయించుహరయాటంచుంబలికెను॥విను॥ నరుడాకాశకిబోయుగంగాజలముగొని- రుదెంచిరామేశ్వరునభిషేకించి। బరువుజలధిలోంబడవైవబ్రహ్మా-హత్యుడౌననియాకరుణ। తరిణకులాబ్ధిసోముండుశ్రీరాముండుబల్కెం-దరుచరులుత్సహించిచలమురెట్టించి। గురుగులగతిదొంతరలుగాబలు-గరులురుతరగతింగొనితరలంగా।అరుమగనలుడండినాండు సేతువానరిచెనోంబదువల్లుయోజనములిక॥ విను॥ ౧॥ ఇరువైయిరువైయొకటి-రువైరెండిరువయిమూండు। మరునాడుమూండవనాండుచతుర్థపంచవా- సరములసతయోజనములుశపులు సేతువు। పరువడిగట్టిరిబూడుమారి-వరపరివృత్తులయిదా।శరథులుహనుమంతాం-గదులనెక్కిమైబొందల। మెరసిసువేలాద్రికిం

జనిగాంచిరి పరిఘధ్వజతోరణవీథి। హిరణ్మయప్రాకారసౌధగృహ- పరవి
టంకమైతనరులంకఁజూడుము॥ విను॥ ౨॥ పదిశిరములను మణికిరీటములుంచి చె
వుల-స్వర్ణకుండలములు బెట్టి చేతులఁ। గదియరత్నాలకడేలు గీలుకొల్పి। కలి
తాంగుళములనుంగరములు। పదిలపఱిచి త్రొమ్మున నేర్పు తేనుఁగుకొంచము- ప
తకమైతన రాఘవరు చి జేరఁ। త్రిదశులగెలిచిన వీరముసకా- దమునఁదగఁగఁడ
పెంజేరము। చదువను త్తరగోపురముపైఁ-సదశానుఁడుకొలువుండెనిందు
మానము వ॥ విను॥ ౩॥

పాఠాంతరము.

చదువగోపురులనీశరావణుఁడును- శాలసౌధముపనుండె యోధవరు
లతో॥ అప్పుడు శుకుఁడను చారుఁ-డా రావణుఁ గని। విపులమానవనుజ సేవక-కపి
సేనను। నెప్పుడు సంధిగాదు దేవాసురులవలె-నీకనొకపనితడప్పు సేయకు। నృప
కుంజరునకు వైదేహినిచ్చుటొండె-జగడమిచ్చుటొండె- రాముఁడు సుగుణా
భిరాముడు। విపులాత్మజనేకులము గొని- వెలువక దెచ్చితివాబల। మిత్రుడు హా
వునీ సతులలంకరమి-ఋంపుమనినితోఁ దెల్పుమని పలికెనని॥ విను॥ ౪॥ శ్రీరామ
లక్ష్మణులు సుగ్రీవవిభీషణులు- చెలగి నల్వురొక్కచో నున్నారు చూడు। వీరె
లంకనశింపఁజేయఁజాలు దురితన- వీరుల నేకులున్నారెన్నఁబో। సారవానప్లవ
గసేనప ఖ్యాసేయనాతరమా- మేరుమందరతుల్యులు యోధాగ్రేసరులు। చేరి
వినులంకకేఁగుదురై-పలు-మారడల్చు చధృతిని గుందురై। మరియు యోధపుంగనూ ఉ
వేల్గోలుచు-మెఱఁగుచుండెఁడు దివాకరసుతుఁడనిబలికె విను॥ ౫॥ ఇతఁడగ్ని నంద
నుఁడు సేనాపతి నీలుఁడు- ఇతడు వాలికొడుకంగదుండు యువరాజు। జితకష్ట హం
తయా హనుమంతుడీతను డె సీతనీక్షించిన నెరామునికడ। ఇతఁడు శ్వేతుడు రం
భు-డితడు శరభుడు పనసు। డితడు శరభుడు పనసు। డితడు మైందుండ్వివిదు- డీ
యోధాగ్రేసరుడు ఇతఁడు విశ్వకర్మ సుతుడు నలు- డీబలమున తెన్నఁ జేడీశుడు।
అతులశౌర్యులతిబలాఢ్యులందరు- ఋతంరులసంపదకు కనుజకర మోనియొను॥
విను॥ యిరువదియొక వేలకోటు. యిరువదియొక వేలశంఖము। యిరువదియొక వే
ల, బృందములు సుగ్రీవనిమంత్రి పరిసేనలన్యూలబలములెక్క-బెట్టగా- వశము
గాదు శేయుటగలు। బరమాత్ముడాదినారాయణుండు రాముడు-పరాశక్తి
భూత్రిలోకజనయిత్రి। హరివారివలన జగము సం- భవమాయెవారితో వైరము।
కోరి గాద ఖిలమాత సీతనీవు- గోరి తెచ్చుకొనుట కార్చిచ్చు తెలుగనె॥ విను॥ ౬॥
జలబుద్బుదవంవ తెజంచలము సంసారవం - క్షణభంగురము కాయము పంచ
భూతముల। వలనై పంచవింశతితత్త్వాత్మకమై జడమై- పొలుపొందు బట్టి తెలి

యమాయము। యిలనెవడు దీనియందు మమత సేయు- మలమూత్రముల గంప రోతకొంప-హంకృతికి తెంప। సలుపు లేమిటికి కలుషముసుఖా- దుల జెందునే దియది దేహము। కలుగక ర్తననుట జీవునకుజ- న్మలయంబులటుగాన మమతలణ వుమనె॥విను॥ ౬॥ అతిశుద్ధమతి నిర్మల-మాత్మవిజ్ఞానరూప- మచలమవ్యయంబు స్వజ్ఞానమున వెతజెంది జీవుడు మో- హితుడౌగాన నీవు స। న్మతిచే నాత్మ ననిశం బు-నుతియింపు దారపుత్రా-దులయందు విరక్తి జెందు। సుతుడవు విశ్రవసునకు- సుఖముల్ సతమనకు। క్షితిసుత రామునకిచ్చి రాజీ- వాక్షుని మరుంగు జొచ్చి। బ్ర తుకుమిల శేషశైలపతి- భక్తి రావణాయనిబలికె-శుకుడా మొడనిక॥విను॥౭॥

౬.——అసావేరి రాగము ఆదితాళము.

పల్లవి॥ పౌలతియాచరితము- పౌలతీ తిలకింపవె॥ అనుపల్లవి॥ లలిత ములౌ శుకుని-పలుకులు విని పది-తలలవాడలిగి శిక్షవలునై వానితో బలికె బ్రియమా డి బ్రతికెడి నీవు సిగ్గులేక జగ-త్ప్రభుని నను బోధింపవచ్చేవు డెచంపుదు నిను। దల పవధకహుణడవుగావిక- దలగిపో మూఢుడా యనవి। హ్వాలత చేజనె శుకుడు మును బ్రాహ్మణుడు వానప్రస్థగతినుండె॥పౌల॥ సురులకు మేల్ కీడ- సురులకు జే యగ। సరణిశుకుడు సేయు- జన్నములు జెఱుపవజ్రదంష్ట్రుడర యగొక నాడా- ధరణిసురుని డాయనగస్త్యముని। యరుదెర బూజించి యతడారగించి పో- న్మ నముని యొప్పి పాయసాన్న సేయ। తరి వేచి వజ్రదంష్ట్రాసురుడగస్త్యుడై వచ్చి- త గమాంసాన్నము వేయుమని వేడిన। త్వరబాగా మాంసము వంటకము వండి గి- మునీశ్వరుడు భజింపన నెయ్యడవచ్చి కూర్చున్న। తరి శుకుని భార్యనా వేశిం-చి రకర- సుడు మానికి నరమాంసమిడ చని యెభ్రమియిం-చి కూడు కూరలు ముని॥ వరుడర సి మను జామిష యో-గ్యమిది బెట్టితివని శపించెన॥ సురవగుమనుచు నెఱుగనని శుకు-డ రువగా ధ్యానించి ముని బలికె॥పౌల॥౧॥ ఆవిచారము చేసి-ట్లయ్యె నానుడి దప్ప-దన ఘ త్రేతాయుగమున రావణు బంప। రవికులమున హరి-రాముడై పుట్టిని- రధిగ ట్టు సమయము- నదశముఖుడంపద విలిదూతకృ- త్యమునకు జని రాముని- దర్శిం చెదవు ముదమున నకళంకమా। నవనీసుగత్న ముని- కబ్బుననిచనెగుంభ- భవుడు శుకుడా విధమున సద్విజుడయ్యె। నవలమాతా మహు-డగు మాల్యవంతుడు- స వినయమున దానవ విభుని గని రాజా। అవనీసుత పురి జేరి- నది మొదలు దుర్నిమిత్త ములొదవ, వెవినాశకరములై మేళ్ళు ము- లుగురి సెనెత్తురుజడె। శివలింగములు హో దనము జే- సెడికరులకొంములు నల్లనై। నవియావృతీ సెఖరములగని- గవిసె నెలు కయుపిల్లి తోనని మె॥పౌల॥౨॥ ఒకవింత దనుజేంద్ర- యొకబోటి నగవాము। రకని ల్లిల్లు దిరుగుని-ర్భయము న। వికటదంష్ట్రానన- వివరము దెఱచుచు। నికాకులము

ను తె- రగునీనుసీతను। సకలేశుఁడగు రామ- చంద్రునకిచ్చిమ। చ్చికవచ్చినీమరు- గుజొచ్చితినను అకుటిలకరుణాధుర్యుఁడనియన్నగాచు శ్రీ శీహరిరాముఁడై పరగునను తత్త్వము। ప్రకటముగా మాల్యవంతుఁడు దెల్పరో- షకషాయితలోచనుఁడై రావణుఁడు మా। టికిదిక్పతుల గెలిచినానవనీ- దేవమునిరూపుని। ఒక పేదమానవుని రాఘ- వునిశరణొందు నామి। న్నకలంచములురిపులచేగొని- నావేమోగానవి గడదెవరి నీకబుద్ధి గాముడుగు తాతని- నెంచి నాపొమ్మనిననతడరిగె॥ పౌ॥ ౩॥

రావణాసురువైభవముజూచి- రాముఁడు లక్ష్మణునిఁ। చేవిలుగొనియుద్ధచంద్రాస్త్ర- మావింటదొడిగిసిందూరదీసి వేయ। నదియసురాధిపుపై జనియొక్క-టిపదినూ- రై వెయ్యైసంఖ్యలనుగడచి। పదితలలకిరీటములు బడగొని వెలిగొడుగుల। వేవేగద్రుంచియవజీలఁబొడిజెరెశర- మావేళదనుజాగ్రణిసిగ్గునగుంది। వేవేగనంతఃపురవాసమునకేగి ధీవరుల వెరవరుల రావించి। భావించిలావునిర్భయము సమరోత్సవము నెయఁజనుఁడుమదా। జ్ఞావిముఖులనురణభయులఁబిరమ- ణంతునఁగి శేషాచల। దేవుఁడగు రాఘవుని చేననిఁ - దెగిన మేలనితలఁచిరందఱు ను॥ పౌ॥ ౪॥

౯.—నాటరాగము=ఝంపె తాళము.

ప్రథమయుద్ధారంభము.

పల్లవి॥ గౌరీవచోవిజితశౌరీవినుశ్రీమిరి॥ అనుపల్లవి॥ శూరులైయనికిదివి- జారులేగుచోరణ। భేరీమృదంగముల్- పృథులశంఖారవముల్। వారకమ్రోయంచినుహీమఖిరహరికరి- వాహనముల రారోహించిఘన। వైరిభయదకరవాలగదాశూలభిండి- వాలచాపములు। ధరియించియాయతంబైరి॥ గౌరీ॥ అటకుమున్నే రాఘ- వాజ్ఞ గేవానరుల్। పటుఘోరభీషణ- స్ఫుటశౌర్యులైమహా। విటపముల్ బలుగిరుల్- పెకలించికొనివచ్చి। కుటిలరావణబలము- గూలు రాముఁడు గెల్చుఁ జటుల జయమొందు లక్ష్మణుఁడినజుఁడరినోర్చు। నిటుజూడుఁడటంచుఁదలపడిరతులతో- వృవుమీరికరణమొనరించునా। గ్భటులహనుమానంగదనీలతుముదశర. భనలజాంబవత్సుషేణాదియోధవరులు॥ గౌరీ॥ ౧॥ లంకవాకిళ్ళని- లావుమైకపులుని ప్కంకననసురులనఖాస్త్రములవిదళించగా। బింకముల్ దనుజులె- న్నొయిఁబలిగ్గొననారేగి। పొంకమాపురద్వార. ముల వెసవియిసితోమ। రాంకుశశరాళిచే- నగచయులగీలించి। రంకెలువైవఁగనిప్లవగులహేతులభీ- రంబడంచిరాజిస్థలిని బహు। పంకమైమేదోమాంసరాసినెత్తురు- పంకలైపఱచెమహాద్భుతముగనయ్యెడను॥ గౌ॥ ౨॥ సురలిదితిబాల్కెకల హంసుల దేగులనతి। త్వరగఁబురికొల్పి సంగర కేళిసల్పెక। త్రగిన నేచరులునట్లపబేర్చి నిజమేచ్చక। వెరవుబలమునుగల్గి వెలసిరమృత

ముంగొనిన సురులవలెరావణా - సురుఁ డలసీతాచోరుఁడైన పాపమువలన నీశిచరులు । వారలుదొరలి రిలఁజతుర్థాంశ శేషసైన్యముల్ బలిచె భయద్భుతంబులయి కలగి॥ గౌరి ॥ ౩॥ తనబలములిట్లొలఁ గనీకసతోఁ బ్రొద్దై। ఘనుడింద్రజిత్తుమే- ఘములలోడాగిక్రన్ననశితాసుగవితా - నములోలివర్షించెను। వనజసంభవునివర- మునఁగన్న బ్రహ్మాస్త్ర । మునమర్కటానీక- ములనెల్ల బడసేసె । నినకులమణికోదండదీక్షాగురుడ - య్యెనుబ్రహ్మాస్త్రము నుమన్నించిత। క్షణమాత్రకయుండిస్వబలముల్ గూలుటరసి - యనలసన్నిభ। జ్వలద్భయదనేత్రుఁడయ్యె॥ ధనువుఁ జేలక్ష్మణా- తనుజుభస్మీకరింతునుబ్రహ్మాస్త్రాయకం- బునఁజూడునాబలంబని శేషాద్రిపతిబ- లికెనవాఁడు జనేనంత। వనచరుల్ బడుటఁగనుఁను- గొనిరాముఁడడలియో।హనుమంతక్షీరాబ్ధి- కావల దివ్యౌషధి। జనకమగుద్రోణనామగిరిగలదది వే-గొనివచ్చికపులబ్రోవు।మనఁబావనిజవ- మునఁజని తెచ్చి। వనౌకసులసజీ-వనుల జేశినగముమున్నటిచోనిడివచ్చి॥ గౌరి॥౪॥

౧౦.—ఆరభిరాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥సారదయాధురీణసంగీతవిద్యాప్రవీణావినవే॥అను॥ధీరులైనవారుల్ చెలఁగిభీకర-రావములనురం కెలువైచి।మీరినదివిని రావణుఁడుమదిని-నాదసి వందురి రాముఁడు నాకెన్న దేవతానిర్మితుఁడైనవైరి।పోరనతనిఁజంపయాధవులెల్లఁ-బొండిటు సేయనివా।రిజంపుదున నేను॥ సార॥ రావణానతిసబలులై చనిధూ-మ్రాక్షుయూపాక్షశోణితాక్షమహోదరమహాకాయప్రహ-స్తాకంపనమహోదరమహాపార్శ్వులు॥ దేవాంతకనరాంతకాతికాయ- త్రిశిరప్రజంఘకుంభనికుంభులావనచరౌఘము-తోదలపడిరా। నావిజృంభితరౌద్రరసములే-మనందగుగదాముసలాంకుశతోమరవిశేషసాధనాళిచేవిద- ళించిరిదానవులుకపిసేనాపతుల॥ సార॥౧॥ మర్కటుల్ బలియులై కొండలఁ బెను-వ్రాకులఁ బండ్లఁ గోళ్ళఁబిడికిళ్లఁ। గరరు-శపదఘట్టనశిలోరు- కరకపోలోదరముఖాంగములగల।మారౌరు-నివైచి మోపికలచిజీవి - మర్దించితన్నినవెరనసురులె । దురారూనరైరిలం-కకై పాఱిరి । కురుకు-రశబ్దములాబలీముఖుల్ - కొలందికకబల్ తఱిమినప్రహస్తుఁ। డరరు-రుబచంద్రముఁ తాగచరబ- లాంబుధిఁ జెల్లలికట్టకై వడినిలిచె॥ సార॥౨॥ ఒకనిఁబదింటనూటవెయ్యింటవ-నౌకసులనొక్కొకశ్ల మాలికఁగూల్చినికపాత్మజనుం।త్రిజయప్రశస్తి-నెఱియనీలుఁడడలించిపేర్చికడిమినొకతరువుబూనివానితేరుపై దికి బోయిసూతుఁజంపిహాయములు।నుకురడించివిలుద్రుంచనిలనిలిచి తికమకనొందకనాగకేతనుండిభంబుగతిరోకటనమువనిలుడొకటనొలసితెలిసిపెం

విరిచి వైచి-యురువడి రావణుమాతులఁ బోరిగొనియె॥సార॥3॥ తలలువీడరకర-
సుల్ బర్వఁగని-తారాసూను పైనరాంతకుఁడు। చలమునహాయమునందోలిశక్తినే
యు-జలమునసనంగనుడువాజిఁపదనడచెఁ। తలకొండకవాఁడునస్థలింబడెకి-టఁ
బ్రేయసోలివాలికొడుకటఁ। దెళివొందిముష్టిఁబొడువఁగుంది। పోలిసెనరారి
యుదేవాంతకుఁడ- ప్పుడంగదునిదాఁకహనుమంతుఁడా। కలిగొనినబులో మ
నఁ ఎడఁజొచ్చి-ఘనుఁడగుదేవాంతకునిరూపమడంచె॥సార॥౪॥ అంతకాభీలుఁ
డగునీలుఁడు పె-ల్లార్చ మహోదరుఁడదప్పితన। దంతివిధేయనిడీకొల్పిరిఘు- తా
టించినఁగపి సేనాపతినొచ్చి। పంతంబుమీరనగంబుగొనిస-త్వరంబుగ నేయఁక
రితోనారలిగంతుగొనె. మహోదరుఁడంతనె। జంత్రమనఁద్రిశిరుండనిలసుతు
ని - శరావృతునజేయనతఁడరదమిం । తింతలుగఁజేసివారిమూఁడుతల-లిలగూ
ల్చెఁవజ్రిగిరింగూల్చులాగున॥సారద॥౫॥ ఆంజనీతనయునిగదఁగొనిదూ-మ్రూ
క్షు డేసినబిట్టలిగినపవ। కుంజరుమరుశైలముదెచ్చివైవ- గూలెవజ్రధారబడుబ
లునికరణి। ఝుంజాయకనుల్ ముడిబడినబొమల్-పెంజీకటనెలుమైతో డవుల। రం
జిలినకంప-నుడుతేరెకిర-వీకఁ।శింజనిమ్రోయించిపావనిమై - శితాస్త్రముల
జించగసకోపుడైప్ర । భంజనాత్మజుడుమ్రాని దేవాని - భంజించెఁ దేవతలు
జేజేయనఁ॥సారద ౬॥ గదబట్టుఁద్రిప్పిమహాపార్శ్వుడు-కాలాగ్నిసన్నిభురుష
భునేయ।జదికిలపడిమూర్ఛిలితేరిఱొంము-పృథులకీశవరుడుబొడువవాడీల్గెఁ
విమతుడైమహాకాయుడరదంబు। వెసఁబఱపిసజ్యకార్ముకుడై। జెదరకుడీకపు-
లారావినుడీ।కదనమువీరాగ్రేసరుడ ఘరా-ఘువేశుతోగాని సేయుతరమాతంద్రి
దివిజులగెలిచెకైలాసమెత్తె- నేనటుగావుననలతిగాననిబలక॥సార॥౭॥ అంగదు
డుమహాకాయునిగనియా- హారజ్జులేలమీయయ్యానునె। రుంగుదుదోకనుజుట్టిప
యోధి-లోముంచ డెమాతంద్రిమున్నెరుగవా। వెంగలీయనుచుబాదపము వైవ।
విశిఖంబునద్రుంచిబాణవృష్టి।నంగదుముంచిగదఁగొనసొలయఁగ। చాఁగదొ
రంగమడెఁగపులడలఁ-సురారిమైదింటబదిటనొకటజె। లంగిమూటనూటవల
ని-లగవయగజగవాక్షుసిలసుతాదులనే సె॥సార॥౮॥అంతనంగదుడు తెలివొం
దిఘన-దాయుతభుజుడైమహాకాయురి। థాంతమునకుజనిహరినూతకే- తన
చాపముల్నురుమాడెనిర్వురుగదల్। వింతగాగొసిపోరనవిహోడైయు- నియఁ
మ్మల్లయుద్ధమునదుందుభినంత మొనర్చినవాలియలావునకు । రంతఋనద్ధనుజుఁ
బొడిచివడెఁరణోర్విదలద్రెప్పెశ్రీరఘురాము। చెంతకేఁగిమ్రొకిర-నవాలిసుతు
శేషగిరింద్రుడుగౌగిలించె నుజెలగి॥సారద॥౯॥

౧౧.—శ్రీరాగము- త్రిపుటతాళము.

అతికాయయుద్ధము.

పల్లవి॥ ఆర్యసమ్మతమై హితంబగు- నార్య యీచరితము వినవే॥ అనుపల్లవి॥ శౌర్యఘనగాంభీర్యసమరచా-తుర్యాదిసహాయుఁడైయతికాయుఁడైశ్వర్యవిభవములనుసరింపన-వార్యమై కుంజరవము ప్రేమా యక్ సూర్యనిభమగురథమ్మునబఅపయు-సురావళినోడకుమనిపలికె॥ నార్య॥ బాణాసారమునవనచర-సేనానాయకుల త్రుళ్లడగించిదీనానాథులజంపకరామ - తమ్మునాథునెదిరిసుజానమూహించిరావణసూనుడదలించి- మానమేలేదుపనెళ్ళపుగాదు ఏనీతియురాదు మాతోవాదు-బూనిమానసివై నావృగుణఁహీనుడవుకులగోత్రమెఱుగనివానికిపుడొవవెనిన్నియును-సమానుడవెమాతోననిపలికె॥ నార్య॥౧॥ మీనై యంబుధిజొచ్చినా-గానిచట్టుమోసినా గానిక్రోణి క్రోడీకరించినా గాని-మానెకెంపంఙ్లిగిలించినా గానిభిక్షుడవైనటించిన-గానిగూనిబాపడవైనా గానిదొరతనముమాని-మౌనివై నాముసలివై నా గానిశాంతిగొనిపోరుడిగిన- గలికివై నాగానినినుబోనీనునీమీదనిడినతలపు- మాననెహరితోనసురవరు॥ నార్య॥౨॥ జ్వాలాభీలంబౌ దావాగ్ని-లీలలక్ష్మణదేవుడెదిరించి మేలరాపడుచరజ్జులుబాలా-ప్రేపెలెదపుచకర-గానిలువునీక్రొవ్వడంతు జేజేలలరసనినచాలుసౌమిత్రి- గొలువుపెకాలుములతెఱగువెలు-గపుజరుగుకాలభుజగాభశరజాలము. పాలుగావలదనుజునుడేల్వఫాలమునసెత్తురోలుక- వాలింమగిలించెలక్ష్మణు॥ నార్య॥౩॥ దానవబల్నొచ్చియూఘనుం-డేలనోర్వఁగజాలునని యంపవానచేముంచెరావణి-రామానుజునతఁడస్త్రానలముచేదానిమాన్పి పగవానిమైతూపుల-పేనవేల్నించగానిష్ఫలమవ్వ్యెహీనునకుఁజేసినమేల్ కరణినా-లోనపవనుఁడువచ్చియజుచేదానవుఁడువజ్రకవచముగొనిపూనెనని తెలిపెనరఘుకులు- డానిశాటునికవచమునునిమె॥ నార్య॥౪॥ ధీరుల్ దానవమానవరాజ - వీరుల్దివ్యాస్త్రముల్బలరగించి పేరలుర్ హరిహరికరికరినొరసినపరుసున- పిరుతిఁకగెలుపుసుబ్బునబోరిరరుదారక్ ఘోరశరక్షతశ-రీరులై గిరి-కారక్తశైలములఁ నొప్పిరికలననారినదిబోసిబ్రంహాస్త్రము_దారమంత్రాన్వితముగానిండారదీసిమనుకులుఁడేయను. రారిసుతుతలదునిమెదుదినది॥ అర్య॥౫॥ ఆలోదేవతలానందమునఁ-బూలవానలుగురియుంచిరిచాలాభక్తినతుల్ జేసినతంము- నాలింగనముజేసినైనిమిరెఁగరమునదయాలోలుఁడైనహరి-బాళిపులునిర్వేల హస్తాబ్ధిఁ దేలిరదిజూచి నైచక నేచికాలయములనఁగుంభనికుంభు-లోలిరణకేళి నగచరులందోలతరమినవారిఁజంపిరి_వాలితంముడునతనికొనరుఁడు॥ నార్య॥౬॥ యూపాక్షుండు ప్రజంఘుడుమైం

డు-తోఁబోరాడి రణోర్విఁ గూలిరి కోపోద్దీపితుడై శోణితాక్షుని యూపాక్ష-ద్వివిదుడు
బొడిచి పాదమున బ్రామ్మె బ్రతాపమును వొందఁ బాపురే యనిధూమ్రాక్షుని హను
మంతు-డేఘనుండెగటార్చి యార్చెను జేర్చి అపదలఁబడిస ఱచి హతశేషా సురులు
రావణునకెఱిఁగఁగ రూపించి నిరతికాయాదులఁ బిల్గొటయు _ ను శేషగిరివసి రా
మజయ॥ సూర్య॥ ౭॥

౧౨.—గౌళరాగము-ఆదితాళము.

రావణుని ప్రథమయుద్ధము.

పల్లవి॥ సూరిజనసౌఖ్యదాయినీయం - సుచరితము సుధీ సుప్రతమును కా
త్యాయనీ॥ అనుపల్లవి॥ ఘోరనతికాయాదిఘనుల్ బడుట- కారాటపడి రావణుఁ
డుకనుల్ సమీరసంయుతాగ్ని జెనయగాఁ ఖరారిపైఁ జనఁగ నామదినెంచి నగమీర
నింద్రజిత్తులంక కాపాడిస-మిద్ధుర్జితంబై బలంబునడువఁ ఘోరిసాయుధమగు
రథమెక్కి-పొగరునఁ గిక్కి-నడచెను ద్రోక్కి॥ సూరి॥ వింటఁగొనయమిడి కపులనద-
రంటఁ శరములనేసి చంపిదంటయగుచు నినసుతాదుల వెంటనంటి-మంటలడతునా
రాచముల చేమదమడంచి బెబ్బులిపేరాకటనొంటిఁ బడి వచ్చు పోల్కి-దశాస-నుం
డు హరిగడ సెనదిగని త్రిదశకంటకు నెదిరి విభీషణుఁడు గదా- కనద్బాహుఁడై
డాఁకనతని పైనంటెనపగమయద త్తశక్తిని-స్నసక్తినేసెను యుక్తి॥ సూరి॥ ౧॥ అ
య్యస్త్రము గనినా చేవర-మియ్యఁబఱనతఁడు వధకుఁదగఁడయ్యా యనిన సౌమి
త్రి న్నృపు-నెయ్యు నెఱింగి చయ్యనఁ బిరందికీ విభీషణు- నాయ్యెఁదిగిచి విల్గొనియనికి
గరియ్యంబై నిలశక్తివచ్చిన- రేంద్రసుతుఁజొచ్చి వెలిఁగెను హెచ్చి డయ్యెఁడ
య్యెసకలశక్త్యాశ్రయుం-డనంతుఁ డుహరికి తనగునువునతని కెయ్యది దుర్భరం
బెటులైన- యిలఁబడె దానవర భావన॥ సూరి॥ ౨॥ సోలఁబడియున్న లక్ష్మణుని-
చాపకరములనెత్తఁబోయి వ్రాలి రావణుఁడు సిగ్గుపడె- జాలిజగతి మూలమైతగు
విరాట్పురుషుఁడై-పాదలు విష్ణుగదలపఁగసురారి కేలీలనగు రావణుఁ గనియొ-కింత
లోఁనఁజనీపావనియశని బోలు పిడికెటను బొడువమో- కాళులు భువిఁ మోఁదఁబడి
యితడు ముకుల్లజాలరుధిరముగ్రకెక్కిలక్ష్మణుఁ-సౌమిరిఘనుండై కొనిచనె
ను॥ సూరి॥ ౩॥ రామత్మ్యా నాథుఁడనిలజుని- సామర్థ్యముఁబ్రియముఁగని పొగడి భీ
మాటోపమున ఘనుర్ధరుఁడై మారుతినెక్కి- కాము గెలుచు నాటివిరుద్రునివలెఁ-గది
య దెలిసీద సుజకిరీటి మహాహర్షమునఁ జేరెక్కి-రాగన- రాధిపుఁడు బాగా అద
ల్చిపోగాపాము రాథమూబతికెవి తేన- పరాథము సర్వసముఁడనైన నాకేమిటి
కిఁ జేసితివిని సుభళీ-యిలకిడుదు- బలియనెఁగడుఁ గెరలి॥ సూరి॥ ౪॥ శ్రీరాముసిను
డివిని వాహన-పై రాజిలు హనుమంతునేసెఁ గ్రూరాస్త్రముల రావణుఁడు కపి-వీ

రాగ్రణినొచ్చి ఘూరి తేజోబలంబున వృద్ధిఁ- బొందె ఘృతము చేనగ్నివలెఁ రఘు వీరుఁడప్పుడంజనికొమరుని వివిక్తసవ్రణునిగని రావణుని తేరుగుఱ్ఱములుగొడుగు విల్-సారధి కేతువులఁ ద్రుంచియర చందురులకోరియలబడల్చె కిరీటము-ల్గూల్చె- రవిసమల్ లసత్ప్రభముల్॥సూరి॥౫॥ బాణావళినొచ్చినావిభుఁడు- ప్రాణాల తోఁబోశ్రమదీఱగోణాధిపానాబలమరయ- జానపై రేపు రాకాసీయనినృహ రి పలుకవా-కాల్చండములనునొచ్చినిగ్గరికరేణు పతిన్మృగపతి చేఁబడియ. రిందివి దువఁబడిపటుమ్మకైవడి మాన మేది రావణుఁడు బారికడు-వడిఁ లంకఁజొచ్చి మది నెంచెనా శ్రీనివాసుఁడే రాముఁడు ధరణి- శేషగిరిధనీయనఁబరగెనని॥సూరి॥౬॥

౧౩.—తోడిరాగము అటతాళము.

పల్లవి॥ కామసంజీవనౌషధికల్పలతా- శ్రీమేన-కాసుతావినవే॥ అనుపల్లవి॥ ఆమీఁదవగచె రామచంద్రుఁడు- హాలక్ష్మణాహాయనివిలపించెను॥ కామ॥ తానువిష్ణుఁడైనను మాయ-చేసు జగమునెల్లను మోహింపఁగాను మది నెంచి నెనరుమించి తా కోణిపైఁబడిమూర్ఛ్రసుకిల-యున్నవానిఁజూచి కన్నీరు సించి-నానోము ఫలమానో పెన్నిధానమానానీడనాతోడ- నేనితోడబూపి రాదలఁచినిసు బలిచి నగానిపలకవ దేకోపమా- నేనన్యుఁడనే కరుణఁజూడఁగదే నన్నుగన్నలలరఁగన నెన్నృహారి॥ కామ॥ ౧॥ అంత రాముఁడు చింతాకులుఁడై ధీమంతా యోహాసు-మంతారానాసంతాపముఁదీర్చు-మా సంజీవనీసంతసముతోఁ దెచ్చి ప్రాణములిచ్చి యీ-పట్లాతంమునిజేచ్చమామంతు కెకుట-నీమహిమననికొం-డంపావని ప్రెుక్కి చనె నాచక్కి-అంతయును జారులవలనపని-యసురపతి కాల నేమిగృహాభ్యంతరముఁజేరవాఁడతనిస పర్యలఁదనిపి కార్యమేమనియడిగె॥ కామ॥ ౨॥ రామానుజ ప్రాణ-మీమారుతి దివ్యసామగ్రికిబోవె - నామార్గము విఘ్నమామాయలుబన్ని-యీరేయిగడుపునీ మెలుమటువన- నినదశాస్యుని కాలనేమిబోధించె నెన్ని- మామారీచుడే మాయనట్లనె నెననుమాన- మేమ రావణానీ జీవన మేము హాతసుతపౌత్రబాంధవు-లీగ్గిరవనిజచేసిరులచే నేమి తనువేలహారికిసీత-నీరాజ్యవిభీషణునికిమ్మనెను॥ కామ॥ ౩॥ మునివై యడవికిఁ-జనివై దికకర్మఖునివై విజనస్థ-లినివై తగునునికిగొనివై రాగ్యమునవిషయాసక్తి-జనుసంత్రయముల మెల్లనఁదిగిచిపరమాత్మ- నెనయుంచిచిత్తము పనిను ప్రకృతికివిలక్ష- ణునిగాఁదలపోయుసనఘుచరాచరజగ-ముబుద్ధ్యాదికముకనులఁబడెడదేదిచతురా-నరుఁడుమునుల్ణము తుదయానివినిను ప్రకృతిజన-జననలయకారణమది యెమాయ-యనాఁబడున నెనతఁడు॥ కామ॥ ౪॥ శ్యామారుణశుక్ల - ధామాకృతి బ్రజలనామాయ సృజియించి-కామక్రోధాదినామాడ్భుతసుతులను-సీంనేచాదిభామినులఁగనియ

దిబహు-బాళి జెందించఁబరమాత్మనిగతులను మేమియొల్లనియా. త్మేశునంటవి స్వగుణ స్తోమము నారోపించుదీపించుస్వామి నిర్మలుండైనను బ్రకృతి-సంగివై వెలిఁగనిగ్రమసితను దామసుచిగుణమోహితునిగా- దలఁచితను దెలియుక్రయవినుము నెనతఁడు॥ కామ॥౫॥ ఏకాలమునవివేకాధ్యుండయిన- శ్రీకారణగురునిచే కాయిక మోహశోకాదికము లేనివానిగా దెలియఁ - జేకురునత్తఱిమరల్చిచూడిక గను నాత్మ-జీవన్ముక్తుడయి ప్రాణి ప్రాకృతగుణముల చేఁబడక నీవునిన్ను- పరిశీలించుయుష్మానికశిక్షాకరుణకుఁడవై ప్రకృతి-కవలి వెలుఁగనియాత్మనుఁ దెలియునీకోందవ్వుకు క్తియదిబళువే - నిసగుణాత్మ ధ్యానమును జేయుమనె॥ కామ॥౬॥ ఉదయార్కోజ్జ్వల-హృదయాబ్జగర్భ కా-భ్యుదయాసనమున-సదయాంమతిసీతగదియనలరువాన-కన్నవయుదుశై- పొదలువాలి మెఱుపుబోలు చేలవానికదలునందెలవానివిదిత వనమాలాన్వితునిగ కౌస్తుభహారాం- గదకటకకిరీటునివిరాసనుని ముద మొదవవిల్ దోయి కేల్ల ం-ముల దాల్చికోల్చులక్ష్మణుతో సదరహసముగబలుక-రామ-చంద్రు ధ్యానింపు మధిపాయనెనతడు॥ కామ॥౭॥ ఈరీతిగ హరిచారిత్రమువినుము-చేరి శుభములవ్వారిజ ద్మానుసారిగావచ్చినదురితౌఘములు-తారిచెడుగాచ్చిచ్చు దారిలోదూఁకంట్లమునిల్చిహే చ్చినాసారాచారవికారపోల స్త్య-వీరవైరము మానిభక్తిబూని శ్రీరాముబరిపూర్ణునోకనిస-దారూఢబావభావితుని శరీరనామరహితుని శేషా - ద్రినివాసుదలఫుమనెమహాగీవజుడు॥ కామ॥౮॥

౧౪.—కన్నడరాగము-ఝంపాతాళము.

పల్లవి॥ శరణాగతసంభరణా-వరకులడలయుగళకృతతుహినకరచండకిరణా వినవే॥ అనుపల్లవి। పరతత్త్వాశ్రమునుహత్త్వాద్యసుధాత్వ- సరణిబలుక-కాలనేమిపయిక్ రావణుడు కెరలిత త్తఘ్న తంబునజలంబుబడిన క్రియ- మెరసినినునీచుద్రుంతునామాటమీరితివరులచే లంచములుగ్రహించి రామకిం-కరుడవై గురునిపోలిక బోధించెదవరు రేయనగినుకవల- దంచుగదిలెవాడు॥శరణా॥ హిమవన్నగపార్శ్వమునవనమురచి- యించికాలనేమియునవలెనుండెనుమించినుమిరసుతునిభ్రమించదలంచిఅమితజవంబునను గపివంశమణివై-హాయసాధ్వనెగుచోబుష్యాశ్రమముగని తెమలిత్రోవ తొలంగెననికలంగి యూసం యమునడిగిపోదమనుచుఁ బోయితత్పాదములకు మ్రొక్కి- దేవ రామభద్రుదూతను హనుమంతుఁడనఁదగువాఁడఁదృష్ణాతురుడనుద- కము జూపుత్రావిపోయెదనని పలికె శరణా॥౧॥ అమృతోపమమూకమండలముతో-గుఱ్ఱంబు ద్రాక్షఫలనిచయంబు దినుకొనుతంబునమంత్రముసిత్తువౌషధంబు- సమరతలంబునఁబడినలక్ష్మణుఁ

డెలమి। నమరసర్వకాలవే తమగాన డెలిసెను- శ్రమముదీర్చుక రేపుబొంమురే పకడంని। తమకముననమౌనిపలుకఁగుంభజలముల్పము-కొమరునిసరస్సునవటునిబం పిరూపింపు। సుమహితయనుభవమానసుఁతు వెంటశిష్యునం- పిమదుపుఁజూపిరమ్మ నెంగపటముని॥ శరణా ॥ ౨॥ కాలనాద్విజుచేననిలజుఁడుగాంచి-కోరికమించికను లనుకుళించిప్రవేశించి। జలంబుద్రావెనుసంభ్రమించి_ బలుమకరిభ్రమింగెనుహ రప్రవరుఁడుతడబడకతఁడుహస్త। ములసడువన్ వెసమొసలితలబ-గిలిన్పృతియై పదవతిన్మైచూపట్టె। బలియుఁడభవద్దయాపిశాండిల్యశాపము- బాలిసెనేధా న్యమాలియన్ సురాంగనను। వలదుమునియనుచునమ్మనిటమున్ గనిన-వానిజంపి విజయముజేయుమనియాదిచనె॥ శరణా॥ ౩॥ అతివేగమెయాంజనేయుడటుబోవ- మాయిదేమి యింతకు రామియుపదేశమి। త్రుతత్వదక్షిణయీ గురుస్వామి. కఁతు కమునందినమేదినన్ గొమ్మనుచుఁగుటి। లయతినీమష్టిఁబొడువసురాహితుఁడపు డు- మతకములుబన్నంగమరున్నందనుఁడన్ని। నితగానొసర్చి కాలనేమినివధించె వి తతమాయికునిభటుండునాయలన్ బడనె। శ్రితహితుఁడాక్షీరాబ్ధిదాటిద్రో ణగిరి-జెరియోషధములనుగానకగిరిఁదెచ్చె॥ శరణా॥ ౪॥ ధరమత్తజిమారుతిడిం చి రామ-ధరణీశుపాదసరోరుహములజోహరు। శిరంబొరయసల్పెనువేమారు- నరరహరియాదరణమెరయఁబ్లవగకే। సరికుమారుఁగౌగిలించెసుషేణుఁడౌష ధ_వరముగొనిసౌమిత్రికిశ్రీమిఱజికిత్స। నెరపెసటనిద్రవోయిలేచినటులనెంచి-ని లునిలుదశాననఃపొరి గొందునీవెచట। జొరగలవనుననుజన్ ముశేషాచలే శుఁడగు రఘుపతి శిరముమూరొ౯-నియదనుంచే॥ శరణా॥ ౫॥

౧౫. — ఉసేని రాగము = అటతాళము.

పల్లవి॥ మాంగల్యమూర్తిలస-మానకీర్తిహృతాంగజార్తిపినవె॥ అను॥ ఉప్పొంగిరామభూజానిప్లవంగ- పుంగవులతోడనప్పుడువిభీషణోపాయసంగ తుఁడైఖోరికింగ డంగెనంగనాడులు। తుంగగిరిశృంగతరుథరులై- సింగములభం గినిజెలంగిరి॥ మాంగ॥ రావణుఁడుకొలువ-లోవసించిరాఱ-సాక్షువళిన్ గాంచి యనెరాముఁడునరుఁడా। భావింపమదిననారాయణ. దేవుఁడువిధినిర్ణయమత సిచే। చావునాకెటినిశ్చయమింద- కైవగువఁగాదువిననరణ్యుఁడన్. భూవిభుఁ డునను విట్టె- మావంశజుఁడైహరినిను। నాకింజంపుననిపూనె- గావలయుపని గాకకుంభకర్ణుని। ద్రావశుఁదోడితెండనిపంపభటులేగి-వేవిధములబోధ-గా వింపమేలుకొనిసుర। దారివిభుజియించిచనిసభన- గ్రజుపదములకుమ్రొక్కెన నుజుఁడు॥ మాంగ॥ ౧॥ ఆదరించితొడమీఁదనిడుకొని_యాదశగ్రీవుఁడనిమోదం ముడా। పోదోయరానివెతవచ్చెనిం। కేదిగతిదీనికీయనిలోఁగ్ర। వ్యాదజనితాసి

ర్మాలసమాయె-నీదుక్పపాణిచేఁగానిరా। మాదిశత్రులగర్వముడుఁగ- దనిననప్వి యతఁడన్ననుగఙ్గాని మున్నే దెల్ప లేదా దీనచేటగుననిసీ- తాదైతసాక్షాన్మా రాయణుఁడుయీవాదు లేలనారదమౌనియొక నాటనిశిగిరి- మీద నేనున్నతఱి రా నస్రుఁడనై యుదంతమడిగితిననె॥ మాంగ॥ ౨॥ దేవతలుమీచేవఁ జెడిపోయి- రావణకుంభకర్ణాసురులచెట్టమీ। తోవిన్నవింపవచ్చితిమదశ్రీ- దేవుడనుకంప మతిపెఱమాన్పి వేవేనిలింపావసుఁడైపరమ। పావనరఘుకులో। ద్భవుఁడమ్యైన నిసురమునిపనివినెగణుతింపరా। మావతారసహస్రాంశసమమాహరిలీ-లావ తారములెవ్విమైనరాముడుశివుఁడు। నీవురామునిభక్తి- సేవింపుమెవ్వారావి ఘు। భావింతురనగుతై వార-వ్యయసుఖమునుఁగాంతురనైదైత్యుఁడు॥ మాంగ॥౩॥ కుంభకర్ణువాగ్దంభ మువినియార। క్తాంభోకముక్రియజ్ఞముఖమొప్పఁగ। జంభా హితారాతినిమరణవి-సంభ్రమముక్తైరారాఘవాస్త్ర। శుంభత్ప్రహారహతినేచి వి-జృంభించలేవునిద్రించఁగఁ లెంముతంద్రియనెనౌరారాదు। ర్లంభితశాలతా బంభరుఁడితడననీ- రాంభోధరమువలెమేనిమరఁగోటదాటెది। కుం-భికరదృ గ్ధో- స్తంభవిన్యస్తనిస్తుల।దంభోళిసమధికగదావ- ష్టంబుఁడైవెడలెఘటకర్ణుడు॥ మాంగ॥ ౪॥ పౌలస్త్యుఁడబ్ధియులోల్లముగనాచ్చి-యాలమునఁగపులకీలెడలిం చిజము। షోలికరాగానన్నకుమ్రొకిటి-లీలననురాగావహదృష్టినను- బాలింపు వేగావిభీషణుడ। మేలెంచిబాగాబోధించితి. నేలంకేంద్రునిజగన్నేతరాముఁడు సీతనింమతనికననా। యాలోగాఁగర-వాలమెత్తిచంపగణంగిననున్నబో। దోలె రామునిచరణతోయజముల్ జేరితి। నాలసటి-ముఖుఁడైయతం। డతనిగాగిలించె ను।శ్రీలనొందిచిరంజీవివయి। శేషగిరిపతిదయమనుమనెను॥మాంగ॥౫॥

౧౬.—మధ్యమావతిరాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ సారవచనరచనావిశారద - క్రూరదానవఖండనవిశారదా॥

అనుపల్లవి॥ ధీరుడైకుంభకర్ణుండనుజుని- నూరడించిమదించియుండుట। వైరుఁ డాప్తుడని తెలియదనిసమద-వారణమువలెనూరెగపులను॥ సార ॥ దండిమగల నగలించఁగసికో- దండమెకి-డియఖండాశుగములు। చండభానుకులుండుదనుజ వరు-గండడంచిమించి। నిండుకోపముననలాస్త్రమున-ఖండించెనువానివలకే ల్। మెండుగాదనిక్రిందనగచరులుబెండాబుడసరై. పడిరివిను॥ సార॥౧॥ పెరిగిన పగచేసాలవృక్షము. బెరికికొనిన్ప కేసరికెదురైవా। డరుదుగానరుచేరఁగసిరా మ. ధరణీపతిచెంగలువ।సరములాగొనరుతూపులఁజూపి పరవుబాహంవునఱి కైన్యైంద్రమున। బరువుతో రానసురకాళ్లుద్రుంచె- భల్లైయనసెలపిల్లతూపుల॥ సార॥ ౨॥ దోర్లిదోర్లిబడబాముఖముక్రియ. దొడరినోరుదెఱచిచంద్రునియం

గ। దర్లురాహులవుమాటిట-రామనె-దార్లుగనియుప్పొంగ। వీర్లువాయెల్లనిలిచిర
లయిల-దెళ్ళనేసెనురాముడైంద్రమున।బొర్లిగింతలిడిపడెశిరములంక- భోరన
దనువునీరధిబడెను॥సార॥ ౩ ॥ లంకగోపురముగూలెవలతోబొంకమేధిజలధితి
మింగిలాది।సకులంబయితనువుబడిచదిసె-జంతుకోటవెలది।జంకుడిఆనుతించివి
రులజడి-పొంకముగసురలుగురిసిరిఅహుణ। పంకజాతనేత్రునిధనుర్బాణ- పాణి
యగుకోదండరాముని॥సార॥౪॥ రామునిగనుగొనదేవమునివరు-లాముకొన్న
ప్రేమనేగుడెంచిరి। ధామచేదిశలువెలుఁగనుతించె- దైవతముః హరిని। రామ
చంద్రునిగురినికువలయ- శ్యామసుందరశరీరునీదయా।సామదృక్ఛమిరనిజాశ్రి
తార్తిని- సామినిశేషశైలాధిపుని॥సార॥౫॥

౧౭.——పూరీరాగము=త్రిపుటతాళము.

పల్లవి॥ శ్రీజగన్నాథహేరఘువరదయానిధే శ్రీజగ॥అనుపల్లవి॥ ఓజసా తేజసాంభాసిజసేత్వన్నమోహరే॥ శ్రీజగ॥ కారణకారణాపనివారణ- నారాయణధారణాశ్రయపరమాత్మన్॥శ్రీజగ॥ ౧॥ నిఖిలలోకాధారసాక్షిన్-విశ్వస్యబోధాకర-సుఖరూపమాయామనుజశరీర॥శ్రీజగ॥ ౨॥పూర్వోపిసర్వేషాం నవిభాసి-స్ఫురసిత్వమమరాత్మనాంకర్ణధారోభవాంబుధేః॥శ్రీజ ౩॥ ఉన్మీలయేన్నేత్రసృజసిజగదుపసంహరసి-విన్మాత్రేత్వయినన్మనోనిమీలనేన॥ శ్రీజగ॥ ౪॥ యస్మిన్భాతీదంచరాచరంయస్మాద్భవతీదం- తస్మైబ్రహ్మణేతేనమః॥ శ్రీజగ॥౫॥ ప్రకృతిపురుషకాలవ్యక్తావ్యక్త- బహురూపిణ జానంతియంసుకృతినోముష్మైరామాత్మనేనమః॥శ్రీజగ॥ ౬॥ త్వాంసర్వజగదాధారంమూర్తమితి- వదతిశ్రుతిరవికారంసాంశంసతిజ్ఞానరూపమూర్తం॥ శ్రీజగ॥౭॥ నాదిగచ్ఛంతిబుధాః శృతివాదినస్త్వత్ప్రసాదంవి- నావిరోధాద్వైతికాద్వైతనిశ్చయం॥ శ్రీజగ॥ ౮॥ విలసతోమాయయానక్వచిదపిభేదోర వేరివతేజలదర్పణాదిభిర్దృశ్యతే॥శ్రీజగ॥ ౯॥ రామత్వైభాసింత్యాకల్ప్యతేమనసావిషయంతవరూపం-దృశ్యంకథం కథయదృశ్యాభావేధ్యానంకథం॥శ్రీజగ॥ ౧౦॥ హేహరే తేనతారేషరూపాణి సుహృదోధ్యాయతియెతే- హితరుతిసంసారార్ణవం॥ శ్రీజగ॥౧౧॥ కామాదయశ్శత్రవోభీషయంతిమామరన్మార్గాలాః-యథామూషకాన్తథాధర్మసేతోః॥ శ్రీజగ॥ ౧౨ ॥ మానసవాక్కాయైస్సద్గురురూపధ్యానస్మరణార్చనేషు ధురీణానాంసంసృతిగోష్పదాయతే॥శ్రీజగ॥ ౧౩॥ మామవసేవేత్వాం శేషాచలస్వామిన్మణిరఘూణాం।సునామన్ శ్రేయః ధామన్భూమన్॥శ్రీజగ॥ ౧౪॥

౧౭.—పంతువరాళి రాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ భాషాపతినుతగుణ-భూషాపరితోషా_యోషామణిరోవినవే॥ అనుపల్లవి॥ దోషాచరాంతకుని- భూషించినారదుడుతు రాషాణ్ముఖ్యులగూడి-భాషింపుచుజనెభీషణాకృతినిగుంభకర్ణుడు-జేర్చిమృతుడౌటవినిదశాననుడు రోషశోకములుబెనగొనగొలువు_లోనేలపైబడిమూర్ఛిల్లెను॥ భాషా॥ ఘోరునగన్నుల-నీరుపరదత్రైపార।నోరుదెరిచియడలెను-అనుజుడాయని।సీరునుడివిబడలెను-వీరుడాయింద్రజిత్తు। కారుణ్యమునఁనెత్తి- శూరులేడ్తురెనేను।ఘోరునరాఘువులబీర- ముక్షబీరుదితంఁడనమాన్చ।నీరుణంబుదీర్చి-దననుబంపగ। దేరాత్రించరశేఖరయన- గౌరవమునసెల్వొసంగెను॥ భాషా॥౧॥ సన్నాహసేనలతో-విన్నాణినైమెరావణి।కన్నవారెల్లఁజెలఁ- గనికుంభిళలో।నున్నయనలుఁడువెలుగఁజెన్నాచెంగల్వలు సిగజుట్టిసూర్యపుటము।వన్నెపటముకటిగట్టి- మిన్నాకెంజాయపూత। సన్నగానలదిస్పృక్స్రువాదిక- శోన్నతాస్తరణుఁడైహవిస్సు।ఘ। సన్నమతియజ్ఞమేస్వాహ- యన్నిష్టతావదలకవేల్చె॥భాషా॥౨॥ ధూమసంతతిభూస,భోమండలమునిండ। రామావనీంద్రుఁడుగనివిభీషణునిచే-నామాగణముల్లెల్లవిని। యామాయావిద్రుంతునే- నాగ్నేయాస్త్రమునఁజూడు। మామిత్రాయనినాతో-సౌమిత్రినిబంపుమీ। యామినీచరునికిపదునాల్గేం_ఢ్లాహారనిద్రలులేనివాని। చేమృతిమితియనినవెచ్చెలిమెచ్చి- భూమీశుఁడుతంమునిఁజూచే॥భాషా॥౩॥ శాంతాకారాయఅ- నంతాత్మనేనమ।శ్చింతాలతాచ్ఛేది_నేరామాయసీతా। కాంతాయపరమాత్మ- నేయనలక్ష్మణుని। సంతోషించిమన్నించి-యింతింతన రానిప్రేమ।నెంతోదీవించియాన_తిచ్చెదాశరథిహను।మంతుపైనెక్కలక్ష్మణుఁడుకపి-సంతతుల్గొలువవిభీషణుంతో। మంతుగన్నపరాక్రమాలాపము- లంతంతబలుకుచుఁజనెను॥ భాషా॥ ౪॥ మితిమేరలేనిబల- ప్రతతిగొలువభల్లూక।పతిజాంబవంతుఁడుబరా। బరిసల్పవాలి। సుతుఁడుసురటివిసరఁ-చతురుఁడైనల్వురు-సచివులతోవిభీషణుఁడా। నఁతుడైగొలువనెరదొ_గతనమునరామానుజుఁడునణ,రతిమదిగ్మమప్పిరిన్నిగొనినికుంభి। ఖదువెసఁజనితదేకనిస్తా।న్వితునసురవరసుతునిగనిగొనెను_విలేశేషాద్రిహరినిదలఁచి॥ భాషా॥౫॥

౧౮.—శుద్ధసావేరి- అటతాళము.

పల్లవి॥ శచిసందర్శితమణిదర్పణామహరణనిపుణా- సమదాగిదమనావినవే॥ అ.పల్లవి॥ శుచిప్రమితాశుగమును నాజి_సుతుఁడాజిచిలుకతేజిదొర।రుచిందసయింద్రజిత్తుమేను_రువడంచిచెలియించగబంచి। సచరాచరమాజగంబునకు-ప్రచురకంటకుదనఁజనుని న్నిచటద్రుంచిప్రభూతబలి_యిదుదుచూడు

మసికడకఁ దోఁబలికె॥శచీ॥ ద్రోహినీమంత్రము నుపనిగొన- విహుతాశనునకీ దెని
నుబూ॥ర్ణాహుతిగఁ జేతునని నలేచి- యసురవరసుతుఁడతనిఁ జూచి। బాహుబల
ముః నిన్నుజం- పెదబ్రతికిపోలేవని రథమెక్కి- సాహసంబున చాపమెక్కిడి-శరము
లురువడిబర పెనరుడుగ వేహనుమంతున్నొగంబగల నేసి- పినతండ్రినింగసినీ। దే
హమేలగాల్చ నేననుచ- ధింపించంగడగితివని పలికె॥శచీ॥ ౧॥ ఓరినీవిటు జూడుమని
చల-పోరి గెలు పెదగోరిముంచెను। నారసపుబడి సౌమిత్రిసు- రారికోడుకడ చెనతి
బలులు। కేరితూరికటారి సూగిగు- రేరి పేరిడినలకోరీల। జీరి చేరి బలారివృత్రుల-
దారి నేరసడి వారి మెరవడి వ. రికినైనన జగంబులను- ఎఱుంగమా పోదలి కెకదలి
కె।మారుమారు మనునదల్పులను- తీరదోకనినొక నేరఁ బోఁగడ॥ శచీ॥ ౨॥ భానుని
భమగు చూడిర నారాచ- బాణములు లక్ష్మణునని లజుని। వినులముఖాబ్జముఁ బ
దింట_విభీషణునూటను నేసి। వానరులగ జవయగ వాతు-వాలిసుతముఖ్యులబల్చి
న దానవాగ్రణి విల్దునిమి రా- మానుజుడు వాఁ డేన్ని పింఛైత్తిన।మానక పోడి జేసి
సౌమ్మశిల-గా నేసినబడి మూర్చదేరి। పూని యన్నడనువునశరములు- పుంఖాను
పుంఖములుగనినిచె॥శచీ॥ ౩॥ మేడిమాయలవాఁడుఁ పీడ ఁడ పాటివాఁడనకఁ దె
గటార్పుమి దేటికిననువిభీషణునుడి-పాటించియా రాజమాత్మ। సాటలేక శ్రీరామ
చంద్రుఁడు-సత్యసంధుఁడు విజయశాలియ। నేటమాటనిజమేనివీని గీటడఁచునని
యైంద్రబాణము।నూటఁ మణికుండలములుసకి- రీటరుచిరతిలకంబగుతల।పాటి
దప్పియిలపై బడెసుర-కోటివాగడెనకిరీటి యనుచు॥శచీ॥ ఒత్తెశంఖముస్వర్ణశం
కము-హాతిధ్వనిజ ముసిండఁగరఘు॥ సత్తముఁడర సియిదితంమని- జయనాదమ
సిపొదలెమదిని।క్రొత్తగాయములతగుమైతోఁ- గువలయేశ్వరుపాదయుగళికి।
నొత్తమిల్లినఁ ద్రుచ్చి కౌగిట-నుని చెలక్ష్మణునాప్తైరమ్మని। చిత్తముకరుణాయత్త
మగుట- జేసి గెలుపుగొనివచ్చితిపురు। షోత్తమాఖ్య వానర శేషగిరి-నుఁడు హరివ
నుచుఁబలికెనతడు॥శచీ॥ ౪॥

౨౦.—శంకరాభరణరాగము- ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినవేర మాదత్తకర్పూరవీటి- వినుతాంచితగుణపేటి॥ అనుప
ల్లవి॥ వినవేర రావణుఁడింద్రజిత్తగచరులమేటి- పీరుల గూల్చి రూత సౌమిత్రిజ
యదాటి॥ వినవే॥ ఇలబడి మూర్ఛమునిగి లేచి పెంచు- వలెనోరుబగులఁ బలవించు-
దిశలు తిలకించుఁదలవంచుహా దైవమాయంచు- ధృతిడించుఁదను వేటికని। యెం
చుః సలచు॥వినవె॥ ౧॥ ఈతని గుణములెన్న నూరో వేయో- ఇక గెల్పు పాతరో
నుయ్యోతల। పోతల యమదిః నవ్వులాయకుయ్యో - మొత్తొరా యనునిలింపుల
సంప్రలక। య్యోయ నెను॥వినవె॥ ౨॥ బతుకేమిటికనియింతటికనీ తా-సతి హేతు

పనిలోకమాతయనక। కతరుండైక త్రిదూసి ప్రేయంగడంగె వ్రాత- మితియనవ లెనిది। రావణునకేటిసేత॥ విన॥ ౩ ॥ స్వాయింబ్రహ్మకులమునందుబుట్టి, చంపుదు రాస్త్రీలంబట్టి శ్రీ। రామావనీంద్రుని గెల్వుమనగిట్టి- రమ్మని తిరిగి చేనుసుపార్శ్వుండు చేపట్టి॥ వినవె॥ ౪॥ తిరుగావచ్చి కొలువుకూటముం జేరి- త్వరగామంత్రులంజీరికరి। తురగాదుల నెక్కి-రమ్మని శేషగిరి - హరిగాదలంచె రామచంద్రుని మాయదారి॥ వినవె॥ ౫॥

౨౧.—కన్నడగౌళరాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినవే కోదండధారిణి- వినుల యోగిమానససంచారిణి॥ అనుపల్లవి॥ ధణంధణమని భేరి మ్రోయ రా - వణుండులోకవిద్రావణుండు వెడలెం। దనయుండింద్రజిత్తరి చేంబడిన- ధావంతము దనసికి సేనలతో॥ వినవె॥ బాణతూణకృపాణధనురాదిబహుసాధనములననుతేరెక్కి- పెళపెళద్రొ। క్కి-పొగ రెక్కి- తానిక్కి-జూచె రాముని చక్కి-। నాణెయగు విలెక్కి-డినృపతియు- నూనమైననారాచతతి నొంచె। మేరు స్రుక్కి- నెత్తురుల్ గ్రక్కి- దల - మించె నొక్క-న్నినైనంజిక్కని క॥ వినవె॥ ౧॥ మిడతలగ్నిలోంబడి కాలిన- వడువైబలములున్న హరిచేంజచ్చినదిగని నొచ్చి వెన్నిచ్చి। కడువడి బలిబిలంకం జొచ్చి - ఒడల్ వడవడంకరఘుపతి। యడరి వెంబడించెనని దిగులుబడి। వృడమి లేండేడ నేలుడని- పొగడెంబడి నోళ్లహరిరావణుండు॥ వినవె॥ ౨॥ నేయ రావణుండని లంకయని- తానెటంగెను క్రుసన్ని. ధిజేరిమ్రొక్కి-కోరి। కెవిను వైగి నేనోర్వగ నెలవిమ్మని ననోరి। దానవాధిపయపిఘ్నముగంబా - తాళాహోమము మొనరించు నపరికర । మైనరధమగ్నియందొగిబుట్టి- నదెక్కి- శేషగిరీశుం గెల్వుమనె॥ వినవె॥ ౩॥

౨౨.—నాదనామక్రియరాగము- ఝంపాతాళము.

పల్లవి॥ వినవే ఘనవేదాంత _దానవానీకములు_ తనచుట్టు కావలుంచి హాళింపంచి। మొనసి పాతాళగుహ. ననలుని బ్రతిష్ఠించి- మనుచుగు । రునూక్తి హోమ- మను సేయగాదొడగె॥ వినవె॥ ధూమసంతతిభూమ- భోమండలము నిండ। శ్రీమన్నృపాలతిలక- ఆభిచార। హోమమిదియనుచుం బలుక- విభీషణు। ప్రేమంగొని యూడబం- పెనుహనుమదాదులను। శ్రీమీఱనంగదుని-తోత్వరతో। రామవిభునికి మ్రొక్కి-- లంకకోటలు దాటి। వేమారు వానరులు_ వెతకిరి దశాననుని॥ వినవె ౧॥ సరమయను చెలివిభీ- షణుని పత్నియతండున్న తెరగు చేసన్నంజూపగ హూవాతి - మరుగుశిల । మరుగు బాపనవులుపడి- జోరబడి మహామాస। ధరుబనున రావణుని- శిరములుగలకగు డియల మోపవల మరియు చలుడయియున్న- తరుణి మందోదరిని। కురులు బట్టి డ్చెప్ప- గొనివచ్చెనంగదుడు॥ వి

నవె॥ ౨॥ రైకముడివీడెజీరయు- బోకముడివీడె। శ్రీకరంబగు మొగంబు- చెలువెడలె। నాకుమారరత్నంబులేమినిటి - చేకూడెననె। కాకలీకలరవ- కోకిలకంఠమగనడలెను బడలెను। యీకష్టముకులేదు- యింతైనసిగ్గుయిక। రాకోమరుచేజావ- రాజేయనిపొగలె॥వినవె॥ ౩॥ వాలుగోని తేచిసతి- వదలుమనియసురపతి। బాలికొడుకును వేసెను- హెూహాయనిడీ। చాలించిమదిరోసెను- కపులుజని। రాలోలనయను- లాలనము జేసివగ। పేలదైవాధీనము, యీజగము రాలజ్ఞానాదలం- బనమొందుమజ్ఞాన। మరాలంబుదుఃఖమోహా- ములహంమతియునసెను॥ వినవె॥౪॥ దేహాద్యనాత్మలం- దీయహంబుద్ధివల। దీహాసంసృతిమరాలము- అజ్ఞాత - దోహాళము లింద్రజాలము- ఇదిబాలు- సోహమనవలెనాత్మశుద్ధుడజరుడుమమ। త్యాహంకృతివిరహితుడు - సాక్ష్యతడు। దేహేంద్రియ ప్రాణ- ధీకాలకర్మగుణ । న్మోహాదులకుద్వంద్వా - దులకునవెదశముఖుడు॥ వినవె॥ ౫॥ నేను రాఘవులనని- లోనణచివత్తునిటు। రానేరకన్నెజత్తు- ముక్తియనుని। దానంబుజూరబుత్తు- మెటులైన। గానిమ్మవలసీత- ఖడ్గమునదునిమిసి। మేనగ్నిబడవేయ- వేడాయవే। నానాతినాడజగ- న్నాయకుడతనిగెల్వ। గానీకుగాదన్య-గణదుర్జయుండనెను॥ వినవె॥౬॥ మునుమత్స్యకూర్మకిటి- మనుజమృగవామనధరణిదేవతాగూపమె- నాసామి। మనువంశభూపాల- కనిలింపరాజపిత్ృ। గణములసముద్ధరిం- చెనుఇపుడిలను। యినకులమున శ్రీరాము-డనబుట్టెనిను జంప। మునసిపరుడు ప్రధాన- పురుషేశ్వరుండనెను॥ వినవె॥ ౭॥ అరసినృహరికిసీతన- ర్పించితంమునికి । దారగనబిచ్చిమునివై- యడవిలో। దిరుగుమికసుగుణఖనివై- యనిబలుక । తరుణిలేదజ్ఞ- తన సీతలక్ష్మిశ్రీ। హరిరాముడగు - నతనిచేచచ్చి చె। చ్చెరనైక్య మొందనటు- చేసితిని శేషగిరి । వరుగురిగంటనని వచ్చెసభకలసురారి॥వినవె॥ ౮॥

౨౪.—కేదారగౌళరాగము- ఆదితాళము.

పల్లవి॥ రతిసంవిద్యమానసుచామ- రాలోలకావినవే॥ అనుపల్లవి॥ చతురఫణితినతావసుగుణ- జాలకా। అతిక్రోధనులుదివ్యసాధను- లగ్నివర్ణవృశ్చికసర్పరోములు। తులబలులుఖడ్గరోమాదినీ- ఘోటక్షుర- లస్వారులేతన। రతతముచుట్టిమాతేముబిట్టజూపుచు, రావణుడు॥ శ్రీరాజిలెను॥ మణికిరీటమకర కుండలముల- రుణకిరణరుచిమీరగా। ఘనచిరత్నరత్నఖచితమగుపతా- కముటముననందొరయగా। కరివెదస్వేల్పులేనుగుదంతము- తగులొడవయ్యెనుగెలుపునిశాంతము। లనుచాటునీటుదోపనస్యలుభ - లారెయుతొడుకలారి వైభవు

డనుచుబలుకగదశాసనుడా- హావకెళ్లీకడకెద్రిదశాపళ్ళి । దనుకడాకాలగండ
పెం వేరము- దాల్చిబిరుదైమెలిచిరాకుస॥ రతి॥ పధానఘనము నెడిభేరీరవము-
తవిపిభువిన్నిండా। నాణేమహావాహనములద్రిప్పవి-న్యాణముకోరిక-పండబాణ
తూణకృపాణాదులియు యాణిముత్యపుసరులయుతమె ఐయద్రబ-వీణతన్నికివేల్ప
డెసఖి। జాణయుగుటగాంచిహరివిభీ- షణున్నిమాటలాలించియు। బోణిమెచట
గానమనితలయూచి పొంగారుబంగారున్నిలోనె॥ రతి॥ ౨॥ వీణేమీటునసూటి
గామా- ర్పిటంకృతిపిసి । తూణయుగళివెడలిపొంలురాల్చి- మెరయగకేలదీసి।
పాణిలాఘవమురణపటిష్ఠతంబరులుమెచ్చంజేతుననుయిచ్చగపి। శ్రేణిలోనరల
రజుకలలలోకే- ఈలిపడువునశ్రీనివాసుఁడు। జాణతననుయూరెమళ్లచు- ఝూ
రెయన్నిజగతివారెల్లను। వాణీసుతించిరిశేషాద్రిపతిపు - రాణపురుషడెనయు
మెఱిఁగి॥ రతి॥ ౩॥

౨౧. —నాటరాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి॥ సుఖీభవయనవేసఖీమణివినవే॥ ప్రభేలనముగవిభాకరాత్మజ-
ముఖాగచవీరులనెంచి నిజ॥ అనుపల్లవి॥ సఖాళినలరించి- మెయిజెంచి। లి
ఖించినటులజరించివెరుల। ముఖాముఖగనెదిరించిచల- ముమించిదట్టించిదశ।
ముఖుండక్షిలాస్త్రములనుబరగించి- యఖండగతి। నలయించెగపిబలము। సు
ఖీ॥ రావణాయిటురమ్మనిహనుమ్మని- యావాయుజుడుపిడికిటిబోడువసోకిద్రా
వి। చావుదప్పెసాలికేళియాలననుబాళి। వెలేబోనెత్తురుకౌపదినోళ్ల- బావినీ
ల్క్రుడ్చుకబెలలోయన। గావెడలెదలలోమెదడదరె - దేవుడేఱుగుయీదెబ్బకి
బ్బయని। భావించియాంజనేయ - భళిభళిపరాజేయని। లావుమెచ్చవచ్చిన
నబ్రదికియు- న్నావిదేటిబలంబనెప్లవగమణి॥ సుఖీ॥ ౧॥ అయిననుతోటుగనిమా
టుకొని-నేనవలనినుద్రేతుబ్రతికెదవోనా। ఆనరాశనుండర- చేనడచెనంతలో
నా। కౌనువిర్వ్విరబోవనెంతలోహితవాదవె- హానిశాచరయన్నదరుస। దాస
వుడుమారొకానిపైజనియని - లేనిబలుపేసుతైయున్న। మానెబోరుహానుమం
తుడలవాలి- సూనుడునునలుడునీలుడునమరిరి॥ సుఖీ॥ ౨॥ వారియగ్నిపణకాయి
టురంపటుముష్టి- నొంతునన్నికృతాంతుడనడాశిరోశి। యోశి- వెబ్బరాసిచీ
కారాకాశి। మారుమాటాడనీకనిలజుండు- పేరడచెవానిసర్వరోముని। తార
కొడుకునెర్పగోయనంద్రుంకె। దీకెనలుకిచేఖడ్గగోముఁడు- సారాహీపవరభీ
ముఁడుఘోరారికాలుఁడసునీలుచేఁగొంత। హాయిజెందెనమురాముని చెంత॥
లంకానాథుఁడంట నొకటలాతిచేతహితుబుతెగటగ। యింకబోనరమార్పిమీటి
యుర్వి- వీడుగర్వియనుంనరకాశంకలేకరఘునాయకునెదిరిశలసారనునము

చేనుహరి। మంతుగొనియులంచేసుఅలంచెను- కంకపత్త్రాక్షిలాస్త్రములనహ।
శాంకరినే నేమందునే- జగములం జెరుగముందు।సకళంక ఘోర రామ రావణు
లు ఋటు-లాహవంబొనర్చిగికనులవిమందు॥సుఖీ॥ ౪॥ భూమిమైనిలచిహరిర
థముపై- యామినీచరుండుండ వేల్పుర। సామిమాతలిరథంబు రామునను- జప
తికీయ జేసి। నేమిదాసుడక్ గ్రహింపుమి- జెందుజయదమనిమనవిగా దెల్పి।
నేమేలనిత్వరగారథముతగ- వామిదెచ్చికౌసలేయయిదిసు। త్రాముడంపెం
దె రెకరాయీ- రావణుగొనుమని మొక్కిరథను। వీమహాస్త్రముల్ తురగముల్
జేని-వేల్ల శేషగిరివరానీవనెను॥ సుఖీ॥ ౫॥

౨౫.—రేగుప్తి రాగము=ఆదితాళము-

పల్లవి॥ కౌమారిరామరావణులసం-గ్రామనిపుణతలునినుశ్రీమీరి॥ అ
నుపల్లవి॥ సామజవరముల్ వశానిమిత్త-సామర్షనులై పరస్పరంబు। దీమసం
బునగెలక్ గలగుక్రియక్- భీమవిక్రమములందలపడిరి- హైమపుంఖకంకపత్త్రశి
తసా-యకసహస్రములుమ। హామహులై సాముజేసియెసి రెంచనుతించ-దా
మరసగర్భునకలవిగాదనగ॥ కౌమా॥ ఆగతపునరాగతాసమసమ-యోగప్ర
యోగకృతప్రతికృతులయి। యాగియొకరినొకరి హుంకరించిరి- వేగిమా
రొరనిరితొలుతస। ఖగనిమెధనుర్జ్యాలతాటం-కృతుల్ భూనభోంతరంబునిం
డ। గాగుణింపుచుగురుల్ దప్పకక- షాగురుత్వములబల్ బొదలికెల।బాగుగనుశి
లీముఖముకాలనయి- బరపిపరాక్రమములసింహములో। నాగంబోరిరనిని జేరి
యామా-నవదనుజనాథమణులుఘనాకృతులు॥ కౌమా॥౧॥ నింటసుదశవదనుం
డుపదిటసం- క్రెంటనిలువదింటగడువడి సేయు। నంటెవానినన్నింటెతూపులం
బో- గెంటినొనేసె రామవిభుండుసుర।వింటకునఫుణాజ్యాహుతిననలు। కైవడి
తం డాగ్రహించిరెంబ।దింటనొంటనూటక్ గనలిపవి-నంటెయంబువాటంబుగ
నుమి।న్నంటవాటంబనపరపగువాని- యురములక్షించియిలాధిపుండదరంటనే
యల్ల మాయలరావ- ణాసురుడుసోలితెలిసెనుసొకురనను॥కౌమా॥౨॥ మా
తలితెచ్చినహరిస్యందనము-నాతజెనెకిరిన్నృహరినకోదం। డాతతశరుండైజ్యా
రవమునబ్ర- హ్మాండమునిండ మోహరించెను। చాతురిననురాధీశుండుణ్ స-చే
తనుండై రామాధిపునెదిరి।జాతరూపపుంఖాంచితబాణ- జాతముంబ్రయత్నం
బుగనేసె। సీతాపతి మీరుస్థిరధృతియై-శ్రీమతియైసుకృతియైతనవి। ఖ్యాతిహె
చ్చనంత సెచ్చరించిన-నాటులలరయసురులదరంబేచేణ॥కౌమా॥౩॥ రావణుడ
నలాస్త్రము నేయశ్రీ- రాఘవుడునలాస్త్రమునసెమాన్చె। దైవమునవైదైనా
స్త్రముమరల్చె- దైవతనృపవతంసముఅస్త్ర।కోవిదుడై రాక్షసరాజుకా।కోడ

రక్రూరాస్త్రము బరగింప। దావశిఖాముఖముల్ భుజగములు- రావెడందనఖ
ముల్ గలగరుడ। ఖ్యాతపుంఖాస్త్రముపుంరత్నం- బరసి ప్రయోగించె జయోన్న
తిన్యై। యావిహంగమాస్త్రములింగాభం- గాంబకములయ్యాహిశరములద్రుంచె॥
కౌమా॥౨॥ నాగాస్త్రముప్రతిహతంబయినబా-ణములడరించెను శతంబుసహ
స్ర! మాగురుభుజుమైలం కేంద్రుడొకట-హరిసారథినొంచియతంద్రితు। డైగన
నయినాశక్ర కేతువు- నవనింబడగనాక్షణమున నేసి। శ్రీగరుచ్ఛరణములబూన్చి
ప్రహరించెవాహనములనైంద్రము। మూగివసురఖేచరవరాప్సరో-మునులువి
భీషణుడుభీతిలిరు। గాత్రిగచరులుయూథవరులుమైనా- కాద్రియనంగాదశముఖు
డుగర్వించె॥ కౌమా॥౩॥ నిటలతటభ్రుకుటి యొకన్గపగం-న్నేరు కెంజాయకుటిక
యోయన బటుతర క్రోధాగ్నివసురకాలి-పడునవగనిన్నృపకిరీటపిలు। దిటవుగగొ
నిటంకారముజేసి - చటులశరమునలంకాపతినేసియు- దూటునగండడంచికపుల
కుసం - తోషముగావించియాక్రమించి। కుటిలాత్మకునుడు కాపటగనుజగ-
ద్గురుకోపంబొదవప్రతాపంబున। బటిమనంతకుండనందగెనుహరి- పరుసునజ
రాచరములునెరాబెడశే॥ కౌమా॥౪॥ పుడమిగడగడవడకెరావణున- కెడద
భయంబుదొడగెగుపితుడగు। పుడమితెనికానిశాటేంద్రునికి- పోరసునుపమవ్యో
నికెట్లొకో। గడుసిదియనుచుసురల్ విమానా- గ్రములనుండికిన్నెరుల్ గనుంగొ
ని। కడక రెండురూపుల్ దాల్చెనన- గాధృతశరచాపుల్ దలపడి। యుడుగకసప్తా
హోరాత్రములుస- ముస్నతినొండొరువులనొంచుచువా। రడరిరందురగుమ
తేంద్రడగుశే- షాచలపతిప్రబలెసుకృతియగుచు॥ కౌమా॥ ౫॥

౨౬. —వసంతరాగము—ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినుచెలి॥ అనుపల్లవి॥ వినుచెలి రాముడుకడువడి కెరలి- తనువు
నదూపులునీనిచిచేసరళి। దనుజుని జేకెరమునటి కేందరిలి॥ విను॥ తెలిదామరల నే
లుక- నులహరి చెంగల్వవిరి। చెలువు దాల్చెనుతలబుపదిపదితూపులదినమణికులు
డిలగూల్చెను చేమొల్చెను॥ విను॥౧॥ మరియొక పరిపదిమార్గనూరు-మాల్లు నెఱ
యగదలల్ ద్రుంచు। కరములుగళ్లములు కరములుద్రుంచు- నుకరములొటగనిహరి
కోపించు॥ విను॥౨॥ [illegible]కిరీటములుమకరకుండలములు- ముంజుముక్తామణిహార
ముల్। మణివికచ్ఛ[illegible]కేల్- క[illegible]ములుగలతనువుల్ జెరెబల్॥ వి
ను॥ ౩॥ తల[illegible] - [illegible]పతకముల్ గలఖలరావణదేహము లె
వ్వటి। [illegible] విను॥౪॥ వేసి సేనలసిటినటికి వే
సారిత- వీసికిజాపులదాదొను। [illegible]వైరులబారిగొన- నివిపితాయ
ననిప[illegible]॥ విను॥౫॥ [illegible]వైననరునివలెగన్పట్టెదవుధరలోన

ను। గారడిమాయన్నకడుపులోపలిసుద- ఘటమగల్పుమనివిభీషణుడనెను॥విను॥
౬॥ పొట్టెలునెక్కినదిట్టంము శ్రీరాము- డట్టెమెయసుధాకుంభము। మెట్టుగా
ల్చిశాంతిబడ- గొట్టెసురతలల్ తొంమిదిపడ నెనిమిదిదో స్తంభముల్॥ విను॥౭॥
మోటుమానువలెజొన్నరిపగదశ- ముఖుడౌడుగఱచిగేదోయి। పాటవమున
బోరెను శేషాచల- పతితో నార్కొకపగలు రేయి॥విను॥౮॥

౨౭.—కాఫిరాగము—అటతాళము,

పల్లవి॥ రమణీమణియెయీచరితము॥ అనుపల్లవి॥ శ్రమజలబిందుప్ర
సక్తముఖుండై రామ-చంద్రుడు రావణుతోఁ బోరు టెంతో॥ రమ॥ ప్రదరములద
రంట నేసి వెటపెట-పండ్లుగొఱికిపగతుడాసి। కోదలేనికినుకచేఁ-గోదండోల్లాసి।
మెదిరెనాదము చే- మృగేంద్రముడాసి। కదిసెఁగాలమునీకటంచుయు-గాంతా
గ్నివలె రాముఁడడరెను॥రమ॥౧॥ అసురేంద్రుఁడట్టహాసమునమీస-మట్టెదీడియు
ల్లాసమున, వెసనిన్ను గెల్తునేనని సా-హసమున। ముసలకు రామార-ప్మోయనిరో
సమున। నసదుగానిచలంబుననునిఱురూ-పైనబాడ్పునఁ బోరిరిద్దఱు॥రమ॥౨॥ ఈ
విథమునసరిసరిగా రామరావణుల్ హరికెసరిగా। దేవరాఘవమనవిఁదెల్పఁగద
రిగా-భావింపవిన్నఁజెంపరలాడువిరిగా। దేవకంటకునిబ్రహ్మాస్త్రము-చేవ్రేయు
మనెనుసురసారథి॥రమణి॥ ౩॥ బ్రంహాస్త్రంబరిబోసి-రఘుపతిసమంత్రకము
గఁజేసి। సింహాసనుఁగుఁబట్టిసీల్చెనట్టెరాసి- బ్రహ్మారాకాశిప్రాల్గొనసేసి।
బ్రహ్మచేరావణునితలయులు-రాల్చిపొదిజేరెబ్రంహాస్త్రము॥రమణి॥౪॥ బ్రంహా
స్త్రమునమతిదీర-రావణ-బ్రంహాకజుఁడుబ్రహ్మానైనారాయని। బ్రంహాషిఁణసు స
ర- బ్రంహారుద్రాదుల। బ్రంహాస్తంబముగహాగ్య్రిమునసార। బ్రంహాసుబ్రంహా
ణ్యారా-బ్రంహామిలశేషగిరిహరియాసిరి। రమణీ॥౫॥

౨౮.—గౌళిపంతువరాగము—ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినవేకలకంఠలలితకంఠనుత వైకుంఠ॥ అనుపల్లవి॥ మనుజేంద్రు
ని గెల్చిరావణుచావుగనియుతకాంత। వనచరుల్ చెలంగి పూల్ మే లనిపదంతిజేసిరి
సదంతికములను॥ విన॥ క్రందుస్సురదుందుభులు మొరసె-రామునిపై దేవ మం
దారపుష్పవృష్టిగురిసె- జనవినుతి చెవులు। విందాయనచ్చరుల్ దిగ్గిగ్గాంధామని
యాడిరి। మంచు జేజేలరాయనితను-వందుజ్యోతివెడలి రాఘవునెనసె॥ విన॥ ౧॥
సురలచ్చెరువునొందిరీడు-పరదారరతుఁడు। గురుజనద్రోహియయ్యు నేడుము
క్తుండైనాడు। హరికిమనముసత్త్వదేహ- మట్టెనాహరినిగూడు। టూరులకెవ్వరికి
చెప్పరమన- సురముసీంద్రుడనిదెు దేవతులఁగని॥ విన॥ ౨॥ రావణుడలుకన్న
హరించుం దేమదినిల్పుటచే- రామునివైకుంఠముజెందె మోక్షమునొందె। శ్రీవ

ద్యునిపగ దైవానిం పొందెఁ గేవల బ్రహ్మమై। నిలచును నిక్కృష్టుఁడైన ఖలుఁడైనన నెనుమునివిన॥ ౩॥ అనిదశాస్యుదునిమి ద్రాపలి చెవిల్వ్యాలపలి చెందు రాపొనర నిలనా సీను దైనిలచె నింద్రసుతి జెన్నారరి క్రేఁగను లెలు దైపో ట్లణా షేనురకోటి ప్రభ చేఁ। దనర గాఢీర లక్ష్మి మణి నెనయు శేషగిరి రాముఁడరయునను॥ విన॥ ౪॥

౨౯.—ఆహిరి రాగము—ఆది తాళము.

పల్లవి॥ వినవె హేమదుర్గాస్వర్గాపవర్గ॥ అనుపల్లవి॥ ఇనవంశమౌళీ విభీషణుతో—నినజానిల బాదులతో మిత్రో! డునను సేజయము శ్రీయును గొంటి—న నుపమీకథ జగతి వాక్రువ్వఁడనె॥ విన॥ ౧॥ కురులు జీరాడఁ—గుంకుమ రేఖ—గరగ మోము వాఁడ—వగతో। మెరుగుకన్నులనీళ్ళు—నెరజడితో నీడాడ। నురువులయిన ద్వి గుబ్బల—బరువు చేఁగొనసియాడ। సరులు గాల మందోదరి మొదల్—సకియల్వచ్చి హాహారవంబునను॥ విన॥ ౨॥ హా నాథ హా రావణ హా రణశూరా—హా లోకవిద్రావణాజిత్రై రావణా। దీనుల మెవగువ దేర్పవ దేరమణ దానవేంద్రాగ్నిహోత్రుని ఘనానాయకవరేణ్యుఁడార్చెనా। నేను రామునికి సీతనిమ్మని—నిను దెల్పినవి న్నవైతివ నెనుమయసుత॥ విన॥ ౩॥ అన్నా యీపద్దు—రామునితో వల—దన్నా మెంత రద్దు చేసితి। వచ్చామి నన్నానంగము గాల—దన్ను బేటిహద్దు। పిన్న పెద్దల్వద్దుపద్దు అన్నా పని నేమి ఫలము కద్దు। నిన్నువంటి నెఱ సాహసికులిల। నున్నా రేయని విభీషణుఁడడలెను॥ విన॥ ౪॥ స్వామి లక్ష్మణుని గని యీ విభీ—షణు భోధింపుమనిపల్కి—నవిని తా మైత్రిఁ జేరి పరితాపించె. దవుసఖుఁడనీ। వీవైసి తండ్రనీ కెవ్వఁడు—ఇతనికీ నెవ్వఁడ వేమి పని। భూమిని సుకనది వేగమునఁ జను—పొలిక జని మృతులు జను దైవమాయనను॥ విన॥ ౪॥ నేను నీవను చెల్లభ్రాంతి—మేనుల మేనుల్ దేహివల్ల దేహియానెల్ల! మానాభిమానావమానములు కల్ల—తానుజ్ఞానానందబ్రహ్మ। మేననన్కున్నవారికి ముక్తియుల। యీనయంబుగ సౌఖ్య మొందిన। మిద్ధ తేజమున బయల్ సేయుమనె హరి॥ విన॥ ౫॥ కృప దెల్పు రామానుజుని నుడినడల్ దేరి—యిష్టుడుగా మెప్పునడుగుల్ వలగొనిన ప్రడే। సత్పురుషుయున్న యమహాపుడను రాముని—యమము మెచ్చి యంతఃపుర। చపలాక్షులనూరార్చి యగ్రజుని। అపరిమిత ముదనుజుల్ గూడి రా. నందలమున నిడుకొని చనె విభీషణుఁడు॥ వినవే॥ ౬॥ వేదవేత్తలతోన నాహితాగ్నిసం—విధానము గాను బరలోకవిధుల। వేదోక్తముగ సన్నకు విభీషణుండు సలిపెను—వేదవేద్యుఁడగు శేషగిరి శ్రీ। వేంకటరామేంద్రునికి మ్రొక్కెను। సాదరప్రియాలింగనము హరియొ। సఁగెజిరంజీవసుఖీభవ యటంచు॥ వినవే॥ ౭॥

౩౦.—బిలహరి రాగము—ఝంపె తాళము.

పల్లవి॥ దేవాదిదేవుని రాముని సత్యవాణి—పూవుబోణి వినవే॥ అనుప

ల్లవి॥ యావచ్చంద్రశ్చసూర్యశ్చ - యావత్తిష్ఠతిమేదిని। యావద్రామకథంలో
కే- తావద్రాజ్యంకరోత్యసౌ। శ్రీవిభీషణయనియాంచెబలికితి- తేలక్ష్మణా
పట్టాభిషేకమొనర్చుమనె॥ చె॥ రామేంద్రునియానతిశి- రమునందిడుకొని- సౌ
మిత్రివానరులందోటూర- నివేగమెచని। హేమప్రాకారసౌధము- క్షామణితోర
ణము। శ్రీమత్పరితిగృహాంగణము - శ్రీదములంకాపురీంద్రము। వేమరుంబొగ
డికల్యాణనిలయమనను - హేమసింహాసనమునన్వి। భీషణుని నిచె॥ చె॥౧॥ సా
ముద్రజలమ్ములు- స్వర్ణకుంభములనించి । శ్రీమించిమైత్రిదెప్పిం- చిథమణమె
ప్పించి। యామినిచరులంబాలించిలంకయేలు- మాయమంచి । సోమికపట్టము
బూన్చి- సామాదిశ్రుతుల్పఠించి। భూమిసురులుతానువిభీషణాభిషేక-మొన
రించెనురామానుజుడు। సంభ్రమున॥ చె॥౨॥ కానుకలతోసఖుండుల- తన్మణుడ
గ్రమునసేరా । దానవేంద్రశ్రీమీఱువిభీషణుండు। దీనావనుండువిరాదివీరుండు
ముందుగౌరవ- మానితుడై శ్రీరామప్రభుసన్నిధిచే । సా[illegible]భివా
దయుహాంనృప- చంద్రశేషాచలేంద్రాయలనతులోన[illegible]॥౩॥

౩౧.— కాంభోజిరాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వీణావాదనాభినయుతమస్తకా - విలసత్[illegible]రాంచితహస్తకా।
అనుపల్లవి॥ ప్రాణసమునిశ్రీమద్విభీషణునిరామ । క్షోణీపతికౌగిటలోమన్నిం
చిభువిలో। నాణేమవెయ్యంగితిఃకృతకృత్యుండ - నైతిదయాస్ఫూర్తిననిపలికి।జా
ణమైవిభీషణానుమతినాం- జనేయసీతకునాగెల్పుదెల్పుమనె॥వీ॥ మారుతిరా
మునియానతి లంకానగరిజేరిశింశుపాతరువుప్రాపునంజేరి- । మీరిననగబరువు
చెనెల్లపుడు- శ్రీరామశ్రీరామశ్రీరామ। తారకనామకోరిననుగావవెఅనియన
వే-మారుంబల్లుసీతాసతికినతిసాకకోనర్చహితాగ్రణీయనుచు- నారీమణిమలి
సిదీవనలిచ్చి। హారమణిగణములనంబ్రియోక్తులమనిచె॥వీ॥౧॥ అమ్మాసీతమ్మా
రాముండురావణునిసనిలోనబలముగాంబోరిగెలిచెనని। గొమ్మవీనులవిందు
గావినియేమిచ్చెంగె- యుమ్మహినినువంటిఘనులెవరునుకరుంటి । తమ్మిచూలిసి
రిదారమనుచునిన్నురా - ఁలమాదీవనచెకోంమాయని యంమయానిచెసెలవి
య్యనమ్మారుత్సుతుండున్నృపునిజేరిమా- యమ్మమిజయాములని విన్నంచెనని॥
వీణా॥౨॥ ఎవరికినైనేనింతజేసితినటి-యావనిజనభిషేకించి[illegible]సవర్ణ
ములమంచినెల్లకనుంచి- సవరణందోడితేజనాసిభీషణానాన। [illegible]యాన
తిశిరమునందిడికొని। పవనజాదిసఖులతోడంజనియా- భంగసంభ్రమముతోనిపు
ణులగ। యువిదలనుబనుపజ[illegible]లువిడిపించి - యువతికినిమంగళస్నానమొనర్చి
రి॥ వీణా॥౩॥ పట్టుచీరగట్టిబంగారురవికదొడగి - బొట్టుకస్తూరిదిద్దికాటుకక

నులఁ। బెట్టికురులుకూర్చి సరుః ర్చి। పట్టెడబన్నసరమబలిరెలుమురుపుతా ళి- పతకముకంఠసరులికెలకడెములు। దిట్టమగువడ్డాణముఅణిము- తైపుముం గర రాగముగలందెలు। మట్టెలుజిలిగజ్జెలును కైచేసి- మంజులాందోళికమునని డిరతివము॥ వినా॥ ౪॥ పల్లకిలోసీతాభామ శ్రీరామవతె- నుల్లసిల్లగ రాఁగనికపిద నుజసేన। తెల్లఁగన్గొనముసుకొని వేత్రహస్తులు। మళ్ళింపఁగోలాహలమైనపరి కించియిలా- పల్లభుఁడనుమతించి చూడఁగాబంచి। యల్లమాయసీతక విడిచి ము- న్నగ్నివడినసీతకదేఁదలఁచి। మెల్లగిబికెడిగిరమ్మనీసనడచి- వృగాక్షి శేష గిరీశుసన్నిధిఁజేరె॥ వినా॥ ౫॥

౩౨.—సౌరాష్ట్రరాగము—ఆటతాళము.

పల్లవి॥ శృంగారానంతకల్యాణవతీ- సంగీతభారతీవినవే॥ అనుపల్లవి॥ ఉప్పొంగుచుసీతా రాముని క్రొమ్ముకొ- చెంగటనిలువమ్మున్నటి నెనదుదక్కి- ।అంగనా మణి రావణుని నే- నఁజంపి చెఱవిడిపించితిని। సంగతిగనీమనసువచ్చిన జాడలను బొమ్మనేనురఘుపతి॥ శృంగా॥ అనినరాముని మదిభావించి లక్ష్మణుని గాంచి కన్నీ రునించి। కనికరముననున్నగనుఁగొనవన్నా- అనలునిజొచ్చివచ్చిన మేఁదనన్నా। ననుజేకొనునో కోపమియున్నా- అనినమాట వినికికనుసన్నా। జనపతియొనర్చ జ్వల- నువిప్రజ్వలనమొందిఁచెనగ చరతతి॥ శృంగా॥ ౧॥ తరణిప్రదక్షిణమువచ్చి విభు నికి- దండప్రణామము మొనర్చి। గురుపతిదైవమునియుంటినేని- పరమపవిత్ర యోపవ మానమిత్ర- సరసుఁడగువిభునిననుగూర్చి- యరసిరక్షింపుమనిజేర్చి। యురికెన గ్నినిజానకి సురా- సురమునుజకపి వరులుపొగడ॥ శృంగార॥ ౨॥ ఇంద్రుఁడుయ ముఁడువరుణుఁడుఁగుబేరుఁడు- వృషభవాహనుఁడునీశానుఁడుడు। చంద్రసూ ర్యసిద్ధచారణవసు- సాక్షివిజ్ఞానవిగ్రహుఁడజి। తింద్రియుఁడవుజిదానందమూ- ర్తివటంచు రాముని నుతించెను॥ శృంగా॥ ౩॥ వసువులలో విభావసుఁడవు రుద్రు లలో- వసమాక్షుఁడవు శంకరుఁడవు। వసఁజతుముఖబ్రంహనీవె ప్రాణేంద్రి యు- మనదుగాదళ్ళిములచంద్రసూర్యులు। పొసఁగఁగన్నులుజగతిర్డకు- మొ దలొకఁడవచలుఁడవ మేయుఁడ। వసద్వ శబ్దమాయునరాకృతి- నరినడఁచఁదగి తివనిరమరులు॥ శృంగా॥ ౪॥ ఈవహ్నినిసురలుగొనియాడ బ్రంహ- దేవుండుఁ బ్రహ్మమిళ్లవేడ। భావింపఁగాఁగోరిప్రణతార్తిహారి- దేవశేషాద్రివిహారిశౌరి। రావణాంతకరూపధారి- రాగరహితమనోనుసారి। భావజారిప్రముఖసూ రి- ప్రమదకారియనినుతించె॥ శృంగా॥ ౫॥

౩౩.—రేగుప్తిరాగము—రూపకతాళము.

పల్లవి॥ పంచవిష్ణుంవిష్ణుని శేషస్థితిహెంతుంతాన్న అధ్యాత్మజ్ఞానభి॥రం

రావణాదులీల్గినచోట నేను॥వింటి॥౪॥ ఇది సేతువుకడలికివలరా-మేశ్వరునొద వించినానబలామాతోనచె రావణానుజుఁడితఁడైనచోటల్ల దెకిష్కింధయుబలా వాలిన్విదళించినాను జేకొనుమువ- నేచరులసతులననికదలియిది పంచవటిచిత్ర కూటం-బిది భరద్వాజాశ్రమంబ నేను। వింటి॥౫॥ ధరవిమానమందఱితో డిగ్గి సో-దరసీతాసహితుఁడయి యేగి పరమతపోనిధి భరద్వాజుదివ్య-చరణములకునతులిడ మ్రొక్కు-చు భరతుఁడును శత్రుఘ్నుఁడును సుఖ - భరితులే కౌసల్యకుశలిమె గురువర్య యనిన శేషాచల - శౌరియుఁదఱికినీదయను గుశలమనె॥వింటి॥౬॥

౩౭. — పరజు రాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ సేవకజీవమణివినవే-నిజ సేవకభామమణీవినవే నిజ॥ అనుపల్లవి॥ సేవకసౌరమణి దేవుని జితదశగ్రీవ నిమహానుభావుని భరద్వాజుఁడుగనిభాను తేజుఁడీవు వనికిఁజని యేమి చేసితివ- దెల్ల నీదయవల్లఁ దెలుసుననె॥ సేవ॥ ఆదిమధ్యాంతములు లే-వద్వయ బ్రహ్మమా లేవాదివిలాసలీల-మాయసీమాయపాదు నీవే పొందమి- పాపసకియా సేంమిఆదినారాయణస్వామీ- అంతర్యామినాద బ్రంహానందరసికవర-నందితాత్మ పరమాత్మ యనెను ముని॥ సేవ॥౧॥ నీవు విష్ణుఁడవు-దేవిసీత లక్ష్మణదేవుఁడు శేషుఁడు- తెలియని మాయనీవు నియందెనీ-చే విశ్వము సృజించినావు నభమువలె-నీవు నంటకున్నావు నీవు సాక్షివి-నిఖిలభూతములలో వెలిఫూర్ణుఁడ-వై వెలయుదువనె॥ సేవ॥౨॥ వెట్టినానికినీవు-వేతైతో చినావు కుట్టల బ్రజలఁ బ్రోవ-గోవిందుఁడవు పూర్వోత్తనై నల్లనైనమే- మేమిగన్పట్ట నేమిగ్రనవినబడునవి యెల్ల నీవే జగము నీవల్ల మర్రాకునఁబవళించినయ్యానొక- మహిమగల దెనీకస్యమనెను ముని॥ సేవ॥౩॥ మాయ జడమైననీచే-మఱిచూడబడినందుచే మాయ గుణములతోఁడను-జేయును జగములను రాయి సూదంటులో హారతిక-రగినట్టు హా జేయువారికినివినీయందుపచార మాయవిమాయురే దేహరహితుఁడగునీకి-మ్మహిస్థూలసూక్ష్మనఁగలిగెననె॥ సేవ॥౪॥ స్థూలముపై రాజము-సూక్ష్ము హైరణ్యములీలను మేనులు - వేలకొలందులు హేలఁజాలించి తేను-ఎనయు విరాట్టును మూలమైన నీయవతా- రాన సారసార శ్రీల నెసఁగిపొసఁగునీకథా సుధ-గ్రోలువారల కే ముక్తియనెను ముని॥ సేవ॥౫॥ నలువమాటలుబట్టి-కులమటపై పుట్టి జలదిఁగట్టి యరిగొట్టి- యిలబరువుదట్టి భళిర కౌసల్యపట్టి- ప్రబలుఁడను పడుపట్టి వెలయు వేంకటరామ- శ్రీసీతారామా తెలిసి నీవు కా-వలసి సేయు పనియలవి యేమొరుల-కనిపలికెను ముని॥ సేవ॥౬॥ శరణు సుజీవసునిగాఁ-బరమ పాపసునిగాఁ గరుణయుంచినాయిలు _ సిరివెలయుంచి విరులఫ్రూజవరించి-విం

దారగించిమించిపురముపాలింపుమీరే- పునీవెమా ప్రాపుహరి శేషాచలనృహ రియనినగురునాజ్ఞనుండె - హరియలరిరందఱును॥ సేవ॥ ౭॥

౩౮.—పూరిరాగము=అటతాళము.

పల్లవి॥ మానినీపరాకు- మానినీవువినవే॥ అనుపల్లవి॥ శ్రీనివాసుఁడీలీల భరద్వాజు- చేసన్నిటఁ బూజితుఁడై హితుఁడై ధ్యానించిమదిభరతునిగురించి- హనుమంతుఁగాంచియనూనకరుణారస మునించి నేనువచ్చినని మొనవొనర్చిన-నె ఱుపసులుకుశలముమునివిందువానరాసురులతో- మారాక దెల్పుమనె॥ మానినీ॥ ఇదె-వత్తునయోధ్యకని తెల్పు మాగు - గూత్తమునకానతిసల్పు మాసఁచిత్తత్వ ముల్యసౌశీల్యకౌసల్యక-బతిమ్రొక్కి-తినను మాతల్లులఁగనుమాయిత్తఱినతి త్వరితగతిజనుమాశృంగిబేరమునన్య-సత్తమునిగుహునిఁగనుఁగొనుమామాత్తి నందిగ్రామమునననుమదనుజు- ననుజసహితుభరతునిగుణోత్తరుని సేమమారసీ రమ్మా యనెనుహరి॥ మాని॥ ౧॥ మా-రుతినతచేసి పనివినెనుఖగ-పతిగతిశృంగిబే రముజేరెమసానుతుఁడై రాముఁడు- సీతాలక్ష్మణసేనాయుతుఁడైవచ్చుటగు- హునికిఁదెలియఁబలికిఅతులసుందరమనుజతను- వందినందిగ్రామస్థితుభరతుఁశ్రీ విరతుఁజెందినతి- చేసికుశలమేసుమిత్రానందన సతీసమేతమురఘుపతి-భరద్వా జుకడనున్నాడుసఖియనెను॥ మాని॥ ౨॥ మీ-రెవ్వరికై నారచీరలునిలఁ బవ్వళిం చిజడదారులునై గువ్వ మేతకాయ- గూరలమెసగేరు నొవ్వనిపనియేమియాదై వరాయఁడవ్విరాధఖరాసురులనోర్చివాలిని తెగ- టార్చియతనితంమునిసిరులఁ గూర్చి-మొవ్వముగజేకొనికడలిగట్టవ్వలనురావణునిబోరిగొని- తెప్పననుసీతచే బయుడిపికొనివచ్చెననె॥ మానినీ॥ ౩॥ అ-కైకొడుకుహర్మ్యసరవశుఁడైదయ-చే కొఁగిఁటనుంచిగురుయశుఁడైయాయాకృతినెనసీన- యాదేవుఁడవోనీవుకాకు త్థ్సకులచంద్రుని రామేంద్రుని-రాకకెఱుఁగించిసుధనించిమము-మనిచితివనియు నేకబహుమతులనలరించి-రాకొమరు కీర్తియనిలజుచేసాకల్యముగవినుమనిసు మి-త్రాకుమారకరాఘవులగనగాఁబోదమనెను॥ మాని॥ ౪॥ ఆ-పౌరమంత్రిబుధ గురుజనులుజయ-భేరులువారసుందరులురా శ్రీరామపాదుకాంచితమంతకుల యిమ-హారాజసన్నిధిని పెన్నిధిని జేరినటువలె భరతశత్రుఘ్నుల్-శరణుశరణుస మసారశతమనిరిజితవిఘ్నుల్- సారకరుణామృతాసారలసద్విలోకనముతం ములనై-పూరించివర శేషగిరినృహరిమన్నించె॥ మాని॥ ౫॥

౩౯.—ముఖారిరాగము=ఝంపాతాళము.

పల్లవి॥ వినుతశీలాదాన- విజితసురసాలవినవేహిమశైలబాల॥ అను

పల్లవి॥ ఘనుఁడు రాముడుపుష్ప-కముడిగ్గి తనతంములను కౌగిలించితోడ_లనిడె
వారల-వ్వనజాత్ముచరణంముల కును మ్రొకిరి-వందనముజనకనందని కొనర్చిరి
యలరి విన్ను తాలక్ష్మణుఁభరతు- డాలింగనమొనర్చెనాలీలసౌమిత్రి-యనుజ
న్మానెనసెనవ్వాలితంముడుకొడు- కుచాలుకిపులుమనుజులయిలాలించిరి కౌఁగి
ళ్ళు-లరాఘవులచాలఁజయమూలమవ్వోనునీసహాయము-తంముడాయనెకభ
రతుడరరి-సుతు॥విను॥౧॥ గురుభక్తిఁగౌసల్య-కెరగితల్లులకెల్ల కరమర్థిమ్రొకుచు-
చును-వరవిమానమునభరతాదులనిడుకొని - భానుకులమణీజేరెబుగమునంది
గ్రామ_ముసత్వగముసురవిమానవరమాపొగడదరమా- సుఖంభవతుశివసఖం
వహాయనన్ననివినెననిరి॥విను॥౨॥ రామచంద్ర నరేంద్రరాసిరియీపాదుకలనే
మించిధనమణులు-సామజాశ్వనులు స్వామిసచివామాత్యాది-సప్తాంగములివెల్లని
మహిమచేనధికముదశగుణముస్వామీయని శ్రీమీరుపాదుకల_ రాముఁ యుడుగు
లముకొనెకవొడిగెభరతుడు ॥విం॥౩॥ సదునాలుగేండ్లాయు-భవదంఘ్రియు
గళిగనిసపయాత్మగురువర్య-సతారార్యధుర్య యిదెనమసారరశత-మిదెప్రద
క్షిణములనిబదవించెనువశి-ష్ఠునిఅనుమతిని తదుపాంతమునకృపాంబునిధిశేష-
ధరవిభుడుచరాచరగురుడు ముడుండె॥విను॥౪॥

౪౦.—కన్నడారాగము=అటతాళము-ఛాపు.

పల్లవి॥ ఆయతగతార్యాభూ- షాయితచంద్రసూర్యఆర్యవినవె॥
అనుపల్లవి॥ ఆమొడగొనలేయుఁగాంచికైకేయి కొడుకువిధేయుడైసామీజా
గేయియాయఖిలరాజ్యముభరింపు- మీపట్టభద్రుఁడవై హాయిగామముప్రజల
నేలు_మానాఁడుదశరథునేమాయమ్మ చేకొనినసిరినే-మముఁజేసినాఁడునాకొ
సంగినఛాయనేనిప్పుడుసికొసఁగితి_ సాష్టాంగవినతిచేకొనుమనెరాఘవుని॥ ఆ
యు॥ అత్తఱివశిష్ఠుఁడుతథాస్తనెను - చిత్తమురాఁబినతల్లి భాషించెనుఉత్త
ముఁడౌరఘుసత్తముఁడుభర- తోక్తిసరిఁజేకొనెనుహత్తినమాయ పోత్తునమ
నుజతను-వెత్తుటనుసుఖచిత్తారకరూపమై- సానుభవమైసత్తయినపరమాత్మ
కువింతొసర్వభువన-స్రష్టయగునీశ్వరున కిదియెంతజంకశ్రీకాంతవిత్తమగునె
వ్వనిబొమముడిని-విశ్వమునశించునెవ్వనిదయ క్రొత్తగాజగమువిలసించును-
కొన్నిలీలలనువర్తించునటంచునత॥ ఆయత॥౧॥ ఆవలశత్రుఘ్నునియానతిఁగ_గే
వలభక్తిపనివారలునియతినిశ్రీవరముని మీసమునుజికిలిజేయు-శృంగారాకృతఁ
శుచిస్నాతులైవిభాకరవంశాగ్రణులుశోభితజ- టావళులైశోభనస్నానమున
బావనులునైచతురలంకృతులయిశ్రీరామలక్ష్మణ- భరతశత్రుఘ్నులుసారసు

తులయిఅలరిరిసుమంత్రుఁడు సావధానముఁగ్రైజేసి- స్యందనముదెచ్చిమీరె కుఱ్ఱడుదేవయనివిన్నపమునర్పిన- దివ్యమగుతేరెక్కెఁజకఁనిరామవిభు॥ డా యత॥ ౨॥ తెల్లనిగొడుగునుబట్టెశత్రుఘ్నుఁడు - మెల్లగవిసఁరెజామరములక్ష్మ ణుఁడువల్లభరధ్వములకందములుదట్టి- వాగెలందెభరతుఁడుబల్లిదులుకప్రలె ల్లగుర్రములనెక్కిఁసుందరమనుజాకృతులయిరాగానుమోదముతోనుమొల్ల ముగమంత్రివరసరయుతులయిపీతాంబరమణిభూషణప్రభలచేనుజ్వలులయి ప్లవగదానవకులతల్లజులుతపనజవిభీషణులులసద్విపములనెక్కిఁవిలసిల్లి రియ యోధ్యమీరంజనిరల్లిబిల్లగప్రజలుగనుఁగొని- రాహరిని నాయత॥ ౩॥ నాతులు సీతనుశృంగారించి - నూతనరత్నాందోళికమునసంచిఖ్యాతిగను సుగ్రీవునిప త్న్యలందలములనారోహించిచాతురునిరాగాతౌర్యత్రికసినాదముమధురమై తోడ్తోనెసగాయింపొసగాద్విజాతిముఖ్యులునైగమోక్తులనాశీర్వదింపప్రశంసముగసకలవైభవములనుప్రవేశమై పురిజాతకౌతూహలమునరామచంద్రోదయమునుగనియుప్పొంగి స్త్రీతరుణబాలవృద్ధాఖిల- చేతనాంబుధిమించి గాంచివరించినది॥ ఆయత॥ ౪॥ రామునిదూర్వాదళశ్యాముని- హైమమణికిరీటాభిరాముని కామకోటిశృంగారధాముని-కల్పకదామునిసామిఁచరణతామర సనేత్రాంచలములవాని- శ్రీమణిమయాంగదహారకలనూపుర శ్రీమహితనవర త్నకటిసూత్రాంచన్మధ్యరాంచన- చేలునిచలత్కుండలశ్రోత్రద్వయుసరసక స్తూరీమలయజవిలిప్తగాత్రుని- శ్రితహితుని శేషాచలపతినిభామినులు మేడల నొసరఁగని- రామహిమయేమందు నెందుగన॥ నాయత॥ ౫॥

౬౧.—భైరవిరాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి॥ మహనీయగుణవివర్ధవఱ=మాపర్వతవర్ధనివినవే॥ అనుపల్లవి॥ మహిమతోరామప్రభుమణిరా-మల్లికల్పరిమళిహిమాంబుధుల్ప్రహర్షమున నుజల్లిరాపురంబు-ప్రజల్తమభాగ్యమిదే యటన్నమదిని॥ మహ॥ భూరిభేరీనా దములుచెసలఁబొసఁగినెసఁగజారు రత్నకిరీటాదిభూషణద్యుతులువెలుఁగ వారకామినులుతాంతహస్తుంతరి-తరితకుందయునిదరువుల్శృంగారాభినయం బులుజెలంగఁగఘనంబగుతంత్రిగృహంబుఁ జేరునుహరి॥ మ॥ ౧॥ రామదేవుఁడు గౌసల్యాచరణయుగళికి-రామతోనతుఁడై పినతల్లులరగాఁమ్రొక్కిఁపనిక్రేమ చేసుగ్రీవునినిజమణిధామమునను-విడియింపంబంచెనుసామీరివిభీషణాదులసక ల-సమృద్ధనివేశములకానిలనెలవొసఁగె ॥ మ॥ ౨॥ సీతాపతియభిషేకార్థముచ తుస్సింధుజలములఖ్యాతిగాఁదేఁబంపుమనిభరతుడానతీయసములదాతృసూ

నుసమీరాత్మజాంగ-దసుషేణులసుగ్రీవుఁడుబంచెనుజాతప్రీతిఁ జనివారలబ్ధి-జ
లంబులుదెచ్చిరిశేషగిరివరుదయ॥మ॥౩॥

౪౨.—ఆనందభైరవిరాగము-రూపకము-చాపు.

పల్లవి॥ పట్టాభిషేకమువినవేశాంకరీనిజన్మ-పావనముసేవింపుముకొ
రి॥అనుపల్లవి॥పట్టుభామ్మభక్తులకును-చాలవెల్లిదయామృతమునకట్టితపముతె
వరుజేసిరి-యిత్తఱిమదినలరిశ్రీహరి॥ప॥ శ్రేష్ఠులౌవశిష్ఠమొదలుగాపురోహిత
వ-శిష్టులక్షలనిగమవిదులుగాసుకృతనైష్ఠికులై నగరుజేరి- నవరసాలంకారయు
తులనిష్ఠరత్నసింహాసనమున-నెలకొలిపిసీతారామునకు॥౧॥ హొన్నవన్నెచి
న్నకన్నెలుజేజేల-మన్నెలుమంత్రులుధన్యులు పసిఁడివన్నెయోషరసముల-నన్ని
గూర్చివసువుశిలంద్రునిబన్నిశ్రీమంతజేయు- పగిదినభిషేకించిరామునిని॥స॥౨॥ వా
మదేవజాబాలిగౌతములు వాల్మీకాదిమౌనిపాళిఋగ్యజుస్సామవేద మవిత్ర
ములకు-శాగ్రతులసిపుష్పగంధసాముద్రోదకసంపూర్ణ - హైమకలశములనొ
సర్చిరి॥ప॥౩॥గొడుగుశత్రుఘ్నుఁడుధరించెను శ్రీసుగ్రీ- వుఁడువిభీషణుఁ జేరుగడ
లనుచెలువుదొడరిశ్వేతచామరములు- నిడిరివాయుదేవునిచేనిడుదబంగారుసరి
పెన-నిలింపరాజుబంపెహరికి॥ప॥౪॥ రామనామాంకములుబాడిరి-గంధర్వులు
ప్రేమనచ్చరవెలఁదులాడిరి-అపుడుపేమలు జయదుందుభులు-వేలుపులు మో
యించిరామస్వామిపైమందా - రకుసుమవర్షములుగురిసిరి॥ప॥౫॥ కోటిసూ
ర్యేందుమండలాకారమణికిరీటాంగదమకరకుండలద్యుతులతోటకౌస్తుభాదిక
ములమొలనూలునందియలకోటిమదనసుందరుని- కోదండవిద్యాగురునిరాము
ని॥ప॥౬॥నవదూర్వాదళశ్యాముని-పద్మపత్ర-నయనునిస్వర్ణాంబరునిరుచిరదివి
జమాల్యశోభితుని- దివ్యచందనాలంకృతునినవమణివలయాంగుళీయ- కవిలస
ద్భుజునిరాముని॥ప॥౭॥ మించుపసిఁడిమించుతనువునఁబోడవులగీలించివెలమి
కలిమిచనువునహేమించిరామునిడాతొడవ- సించికెంగేలఁగౌఁగిలించిసీతాస
మాఖ్య-గాంచిచెలఁగుసిరికిహరికి॥ప॥౮॥వరదుఁడైసుబ్రహ్మణ్యునియేలిన-నెర
సరసునియానతశరణ్యునిగురుతెలిఁగివగించనెవరి-తరమువాఙ్మనోవాగగోచరుఁ
డగుశ్రీశేషాచల - సార్వభౌమునివెంకటరామునిని॥ప॥౯॥

౪౩.—ఘంటారాగము-రూపకతాళము.

పల్లవి॥ నమోస్తుశ్రీరామాయనారాయణాయ॥అనుపల్లవి॥ నమఃప
ద్మమిత్రవంశాంకురగు- నాదాయసీతాసమేతాయతె॥నమో॥ రామచంద్రా
యనిలోత్పలదళ-శ్యామకోమలాంగాయతామరసలోచనాయకిరీటకుండలాం

కి. తాయహంగ మెసింహాసనస్థమె॥నమో॥ ౩॥ ఆదిమధ్యాంతరహిత స్త్వంజగ
దాదిరేస్సృజసీదం-అదావవ స్త్యత్తిస్వమాయయాయుస్వోసురభేరతఃకునివిష్య
సీ॥నమో॥౨ లీలాంవిధత్యేగుణైర్యుతః శ్రితహితార్థదానాయ శ్రీలసన్నానా
వతారేస్స్వం శ్రీమద్విర్ద్రుస్యసె ॥నమో॥౧॥ కృతవానసిలోకంస్వాస్నేనదృత
వాక్ శేషాకృతినా-ప్రతిభాసిశశిసూర్యాగ్నిభేదేనసర్జన్యాషధిభిఃబహురూపో
సి॥నమో॥౪॥ ప్రాణినాంభుక్తిమనలరూపేణపచసిచాన్నమజస్రం- ప్రాణంపం
చకసహాయో దేహినాంప్రాభవాదితంతవసత్వమేన॥నమో॥౫॥ బ్రహ్మావిష్ణురు
ద్రాదిబేదాత్వం ప్రత్యేశఇవద్వశ్యసె-బ్రహ్మావానాత్వవాదిభిరసన్యంబ్రహ్మని
శ్చితతుఖండంసుఖరూపం॥నమో॥౬॥ మత్స్యకూర్మవరాహనృసింహవామన
భృగురామశరిగో-వత్స్యసేశ్రీహరామాభూత్వావాసుదేవబౌద్ధకల్కిభిఃక్రీ
డసె॥నమో॥౭॥చతురమనాదినాయత్వైక స్తథా సదసదాత్మకంభువనం-కృతి
నోభవనాత్యోన్యంలోకేశ్రుతౌప్రసిద స్త్వం శ్రీకృష్ణాయతే॥నమో॥౮॥ఏతచ్చ
రాచరేయద్యత్తన్నదృశ్యతెత్వయావినా-భూతభవిష్యభవతామీశ్వర స్త్వం
హేతునాం తేనపరాపరతత్వమసి॥నమో॥౯॥పరాత్మనస్తేరూపంనవిదుఃప్రా
కృతాజినాజియ-చరణాంబుజసేవామలమతి వాంపరమైశమేకంవిధాతితత్వం॥
నమో॥౧౦॥సరసిజాసనాదయోబహిర్ముఖా సచ్చిదానందఘనం-వరమాత్మా
నందజానంతి త్వాంభక్త్యాభజనేసుధీర్ముక్తినుపైతే॥నమో॥౧౧॥ఇమం స్తవం
నిత్యంసుశీలేనశృణ్వక్ వదక్ లిఖక్ యః- సముక్తిసౌఖ్యంభవత్పదంయాతిసాద
రాత్తైశ్రీశేషాచలపతే॥నమో॥౧౨॥

౪౪. —సైంధవిరాగము=ఆటతాళము.

పల్లవి॥ వందనము శ్రీరఘునందనా అని- రిందువదనాస॥ అనుపల్లవి॥నం
దనబ్రహ్మసూర్యేందువసురుద్రాశ్వినీ-బృందారకర్షికోబృందముల్ ఆనందము
గ॥వంద॥ రావణాసురుచేస్వరాజ్యముగోల్పడితిమి- దేవామహానుభావా-ఆదే
వతారిమ్మృతింజెందెనీ- చేవిభవముతిరుగఁజేకూరెనని- శచీంద్రులు॥ వంద॥౧॥
యాగభాగములుమాచేఁగొని తానాహరించుబాగా రావణుఁడు బోగాసరా
గమునమాభాగములుతిరుగాగై గొంటిమునిక్రతుభుజులుబలికి॥వం॥౨॥మచ్చిక
మాపుత్రవర్గ-మిచ్చినపిండములెడజొచ్చి తానేగొను- హెచ్చి నేడచ్చపలుఁడునీ
చేఁజచ్చినందున-వచ్చెసౌమ్యనిపితృదేవతలు విన్నవించి॥వంద॥౩॥శ్రీహరిమా
చేఁదన-వాహనముచేయుంచెనిర్మోహి యయిజగద్రోహిమహావ్యోసిచే
హతుఁడయ్యెను-తాస్నానముగశైనీసతర్పా సనియక్షులు॥వంద॥౪ గీతముబా

డెదగాసం-గీతకీర్తిసత పారిజాతాసీతాస- మేతాసుజాతోల్లసతౌర-తుహి లులమైతిమని-గంధర్వులలరిమనివిచేసే॥వంద॥౫॥కిన్నరవిద్యాధరమ-రున్నాగగ రుడులుమున్నగునప్సరసాలున్నాప్ర- పన్నానవాబ్జాతమధువు వన్నెగనిభక్తి పారవశ్యమునకొనియాడి॥వంద॥౬॥ఆడిపాడిమెప్పించిన-ర్వామరుల్ మందార వృష్టితోడదుందుభులుగూడజో-డాడసీతాలక్ష్మ- ణాంజనేయులతోఁగ్రీడించు శేషగిరి-కృష్ణానుమతనిఃరవాంఘ్రి॥వంద॥౭॥

౮౫. —— పూరి రాగము=ఆదితాళము.

పల్లవి॥ కౌమారిగారివిన వేరఘుపతిచరిత్రము॥అనుపల్లవి॥ రాముడు పట్టాభిషిక్తుఁ-డైనుహిప్రజలకనురక్తుడైమనిచెసీతాయుక్తుఁ-డైమనువంశజుల త్తికుఁ॥కౌమా॥ నెలమూడువానలుగురిసి- కలమాదిసకలసస్యములంజెలువొం దెనువసుంధరతరు_వులుసుగంధసుమ ఫలవంతములయ్యెనెరా శ్రీరామనృప-తి లకముశతసహస్రధేనువులనానొకలతుల్వృష-భములనుముప్పదికోట్లనిష్క-ముల వస్త్రాభరణ-ములనెలమి వేదశాస్త్రవిత్త-ములగుభూసురుసత్తములకొసఁగె నురఘూత్త-మునిచరితమువినవినఁగ్రొత్త॥కౌమా॥౧॥ సవిత్ళసూనునిమన్నిం చి_స్వర్ణరత్నహారమునిచ్చి రవివంశమణి దనుజేంద్రునిఅ-లవిభీషణులసన్నవర త్నహారాన్వితు_గావించిమించిసవరణతోనంగదున్ఁ- జేరబిలచిభుజకీర్తులిచ్చి ప్రవిమలభక్తినంజలియుతుడై_ కొలిచియున్నహనుమంతుఁదిలకించి యిలకు మారికె-తిలచియున్నకొంగకెయూలరనొసఁగెననుసౌరికె-చెలికితారహారముదొ రికె॥కౌమా॥౨॥ సీతతారావళిజూచుచెలువ్ళనితో మోముఁజూచువి_ ఖ్యాతవా నరులజూచుయటులున్నతరిన్పహారిసీతయవ్వనికిదోచువానికీఁమునిన-చాతురిన్ప ప్రకృతిమనమునననుస్మరించెవై దేహినీరెజాతనయన- చాలాగారవించినెనరు మించిసీతాంశుకోటిరుచిరము-జాతిముత్తెములసరమువాతాత్మజుకందపము- వంచిమలంకరించెఁగరము॥ కౌమా॥ ౩॥మారుతిగౌరవమున మెఱుపు-తారావ ళితోనసొరైనట్లుండెనంత-శ్రీరామవిభుండతని-జేరరమ్మనిహనుమంతాజ్ఞానో పదేశమునారముగొనుమనిమొసఁగెనిం - టిదెమున్ను అనిలజుఁడునమస్కార మొనర్చి అనుక్షణంబునేనిన్నుగొనియాడుచుందు-శ్రీరామానీకథయెండాకధా రుణివెలయునందాక-నారూఢిజీవింతు మీకటాక్షమున నేను॥కౌమా॥౪॥ కోరిన మ్మెల్లనిచ్చెసా-మీరికల్పాంతమునమదీయ సారసాయుజ్యమునొందెదవుఅనిబలి కెహారియప్రడు-శ్రీరమణీసీతనీవునెందుందురచట శ్రీరాజలుసకలసంపదలు-సు ఖమునని తెల్యానంద్రుఁడైవారినినతుఁడయి హనుమత్ప-ర్వతమునమహానుతో రా

మనామజపమహిమ-ద్యుతితేజుఁడౌనర్చు చుండెనుమా॥ కౌ మా॥ ౫॥ ముకుళిత
కరకమలుఁడయి-ముందఁ నిలుచున్న గుహునికి కకుత్థ్సవంశసార్వభౌముఁడుస
ర్వజ్ఞుఁడనఘగుణుం-డకలంకుఁడయిన శ్రీరాముఁడు చాలా రాజ్యము-ప్రకటము
గానొసఁగిప్రజల నేలుము నీవుతుదసారూప్యము క్తికిఁదుదనై చదునై - నదుర
య్యోదవని సెలవిచ్చె-సకలేశుననుజనను సాధ్వర- శతములొసఁగిసమస్తకపుల్ వి
భీషణుండనుదమ- తమభూములకుజనిరిభామా॥ కౌ మా॥ ౬॥ ధరణిధరుఁడు శే
షాద్రి-ధరణిసీతామనోహరుఁడా హరిపరమాత్ముఁడునిర్మ-లియుండుసత్య
ప్రకాశఘనగురుస్వసుఖానుభవుఁడు రాముఁడు కర్తృత్వావిరహితుఁడయ్యు
మనుజుఁడయినందువలనజనోపదేశికుఁడయి గురుతరాశ్వమేధశతమొనర్చు-
చులలనామణితోఁ లది వేలేండ్లిరవొందెరాముని సేవించెహితుఁడ- య్యువరా
జైదయయుంచిసరసమదిన్నైప్రవదిలిమించిసౌమిత్రిచెలఁగెశ్రీమించి॥ కౌ మా॥ ౭

౪౬.—శంకరాభరణము-అటతాళము.

పల్లవి॥ శ్రీరామునిశ్రీమచ్చరితము శ్రీజానమూనహిన వే॥ అనుపల్లవి॥ వా
రాన్నిధిగర్వవిభంజనోదార-శరలాఘవుని యీరాగవునీక్ష్మారమావరుసతశ్రీ
కరునిదానవిచక్షణుని-సారసదళేక్షణునిసర్వవిలక్షణునిహారనూపురకిరీటాంగ
దునిమదిసుగ్రీవుని- వైరహృదయవిభీషణున్ననుధురభాషణుని॥ శ్రీరామ॥ ఆయు
ష్యముఆరోగ్యప్రదముఆమోదము- ప్రియశోవర్ధనము శ్రీసీతాపతిప్రసాదము
శ్రేయోమార్గముప్రియకుమార - విద్యారత్నసంధానముహాయిపావనము
జ్ఞానోదయముని- త్యాభ్యుదయమునధికపుణ్యామ్నాయముఅధ్యాత్మరామా
యణంబెవరువిన్ననుడివినానారసఘులైనారాయణునికరుణకుధన్యులనగు
దదురందమున॥ శ్రీరామ॥ ౧॥ భూమిసురులు దరించిసౌజన్య- ముజె దురిందేమి
రాజన్యా-ఘమువిం టేజెందువిజయసౌఖ్యముయీమహితాఖ్యాన-మెవరువిని
నవారుస్వామికిసన్మాన్యులు వరధన్యులుగామితార్థప్రదముజనకోటి జన్మదు
ష్కృతసంఘాతగుణసవిస్తృతనేటి వారాన్నిధిదాటిశ్రీమహావిష్ణుసాయుజ్యప
దంబొందుదురుముదంబు-రామతారకము శాంభవీయోగిసుందరము॥ శ్రీరా
మ॥ ౨॥ శ్రీశేషాచలవేంకటాఖ్యుల- క్ష్మీరమణునిపేర-నీశబ్రహ్మాదిలక్ష్మీసు- ర్వేశి
త్వశాలిపేరనుకోశాతీతహరీశసత్యసుజ్ఞాన-గురుఁడౌవిష్ణునిపేరనుకృష్ణునిపేర
నుతనుభాధ్యాత్మమీరామాయణముతెనుగుకీర్తనలుగ-నేర్పరించెన్నగుణము
క్తామణులపేరనుకౌశలంబుననుయుద్ధకాండముయిదిషట్కాండమఖండచిదనుభ
విరుచిరవిస్ఫురబ్రహ్మాన్యాకవిశ్రీరామునిశ్రీమచ్చరిత్రముశ్రీసుజ్ఞానముంవినవె॥ శ్రీ॥ ౩

౪౭.—హుసేని-రాగము-ఆదితాళం.

పల్లవి. మంగళంశుభమంగళం॥ అనుపల్లవి॥ సంగీతలోలునికి శృంగార శేఖరునికి। సంగజాతకోటిరుచి-రాంగినికిరామునికి॥ మం॥ సీతాసమేతునికి-శ్రీపతికిభరతజాతాదరునికిని- జయమంగళం - స్వా|సుమి- త్రాతనయునికి-ఖ్యాతివిక్రమాంజనీ-జాత శ్రీరామునికి। కౌసల్యాకొమారునికి- కైకేయీవరదునికి-ఘోరాసురావనునికిని-జయ ॥ కోసలనగరిస్వామి_కోరికన్న పెన్నిధికి- శ్రీసదాభ్యుదయునికిశ్రీనివాసమూర్తికి। శ్రీధరునికివిజితవి-రాధునికిభక్తజన-సాధారనునికి-జయమంగళం-మూలాధారాదిషట్క-మ,లాగ్రసహస్రారదివ్య.బోధానందగన. పూర్ణదోస్థితికిమ॥ హరికిభవనీరధి, తరికిఖరదూషణారికి, శరణాగతశబరికి. జయమంగళం క్రూ|రహిరణ్యాక్షశి-రోదగ్రకిరికి-హిరణ్యకశిపుసంహారనరకేసరికి॥ మం॥ భానుసూనురాజ్యసం-ధాననిపుణునికివి. జ్ఞానమహాగమ్యునికి - జయ జయమంగళం-స। న్మానార్హునికిసింధు-మానాపహారికినగ-మానగాననప్రవీణు,న శ్రీరఘుపతికిమం॥ పక్షి-జవాహనునికి- నతయునికిసరసిజాక్షునికధోక్షజునికి-జయ॥ అస్త్రక్షితమారీచసుక-రాక్షకుంభకర్ణాది-రక్షోవిరునికిరాజపరమేశ్వరునికి॥ మం॥ ౬॥ రావణాంతకునికి- దేవదేవునికిజనక-జావినోదకృతికి॥ జయ మంగ-పరమ|పావనునికివిభీషణా-వనునికిభూమి-చేరిసౌఖ్య-వర్ధిష్ణునికివిష్ణునికి॥ మం॥ ౭॥ శ్రీకాళహస్తినగ_రీశంభుమిత్రునికి-సాకర్యశాలికిజయమంగ-సు- శ్రీ శ్రీకకుత్థాన్వయ-సింహాసనస్థునికివి-వేకకార్యశేషగిరి-వేంకటసుబ్రహ్మణ్యునికి॥ మం॥౮॥

క॥ శ్రీనాయకకృపచేతను । గానాధిపులకునెల్లఁగడుహృద్యంబై

భానుశశితారకంబై । మానుగనీపుస్తకంబుమహినెగడొందున్॥

అధ్యాత్మరామాయణకీర్తనలు.

సంపూర్ణం.

ప్లి

అనుపల్లవి॥ జననీ

సమతను ఆత్మానాత్మవర -

మమతాహంకారకర్తృత్వము -

రమణనన్నృతజడదుఃఖములనుసీ - రసమైనదియునాత్మానిత్య

విమలము సత్యజ్ఞానానందా - త్మకమీదియు పరాత్మా మహాత్మా॥

ఆకాశము త్రివిధంబైనట్లుప - రాత్మ త్రివిధమాయె దెలియుఁగ

నైకము గానుపరాకాశము జలా - శయబింబితమైన

చేకొనితదవచ్ఛిన్నాకాశము - చెలగిభిత్తియందు నెంతయు

ప్రాకటముగనిటు ప్రతిబింబితమై - ప్రబలినదీ చాయ శ్రీయాంబ నేయ॥ ... విను॥

వాతు మీరిన ఖండాద్వితీయ - చైతన్యము వలన బింబ

భూతుఁడై త్రివిధాహంకారవిరా - ట్సుషుప్తుఁడు జాగ్రత్తై

అతనియందాభాసరూపమై - భూతేంద్రియమనోవృతమై

ఖ్యాతిగాం చిజీవాత్మయనంబడెనదె - గనుగొనుమీ జాడ్య క్రమము తోడ॥ ... విను

గుణమయమాయకర్తృతయపాసం - గినజీవత్వాదులవిన ముబు

గణుతింపనవిచ్ఛిన్నమైనయవి - కారపరాత్మయందు

అనయమునను నారోపణ సేయుదు - రజ్ఞానులు భువిలో నెఱుఁగక

నిశము ను క్షీరజతమనిభ్రాంతియు సేయు - యాభాసమనదగును దెలియ

- శేషశక్తిపల్లి. తమగాథః

...॥ ... ... నేధన్యు॥

జ్ఞానందవారిధిలోన

- జొప్పఁజేసినస్న్దాని

ఘనరించిహితవా - క్యములువదేశించుటచే

..ద్వన్నతశంకరవి - శ్వేశశంభో మహాదేవ॥ ... ... నేధన్య॥౨

స్వామినేనీచేవిన్నయీరా - చరితమునవరసభరితము

వేమారుదీనివినఁబలుక - వీనులమృతముజిలుక

శ్రీమహిళాభిరాముఁడైనశ్రీ - రామునిదేవతాసార్వభౌమునినీవలనవెలసి॥ ... నేధన్య॥

౭. గౌళిపంతు - ఆదితాళము.

పల్లవి॥ వినుముధరాధరవరతనయామృత - వీనయాసరసగుణావీనయా

॥ చనుపుమీరనన్నడిగినయీశుభచరితముహతదురితముయిదినిరతము ॥ వినుమ॥

ఘన కోటుల - మోవవేకభరపీడితయైభూ

...గకొని - శ్రీవిలనిలుబ్రహ్మలోకమునకు

- జీవనములఁగ్రుక్కణమ్ములఁదడపుచు

త ...

ఈవసుధ

భావరుషమైచెవులవండులు -

3. భైరవి - ఆటల

పల్లవి|| వినవే సత్యభామిని శర్వాణీ అలి - నే

అనుపల్లవి|| నను గోరి భజియించి - ననుమదిలో గ

ననువరదుండనౌదు - సంశయము లె

చరణము|| పుడమి దియదుగ రెవ్వ - రును మహా

ఘనము జీవనము మృతసే - వనమున జన్మపావనము

శ్రీరామునకు నమస్కారము - జేసియనివారణ నాత్మ తత్త్వము నీకు వివరింతు

నా రాఘపుడు శౌరియజ్ఞానహరి జి. తారి శ్రీహరిమాయాధారి

తారక కీర్తన - త్యజ్ఞాన స్ఫూర్తి వి

ధారితార్తి దేవతా చక్రవర్తి చి - దానందమూర్తి

యై రాజిల్లు శ్రీ - హరిమాయకెల్ల నా

ధారమైనందువల్ల - మోహముకల్ల

శౌరి ప్రకృతికి నాదినిజమా - యారూఢిగ మూలు సృజించియు

నారతమున భ ముగతి వెలిలోను పూ - ర్ణతను బూను||

వితతమాయ చేసి మిర్తమై నిజగముట

స్మృతి శ్రుతాది చుంబిత - నిలచేంబరిణమించు

గతియొక త్రృత్వము - ఆతనికి లేదుదు

... కోర్కులుమీరి

వాసి ...

... ... వీన॥ ౩

నారగౌళ - ఆదితాళము.

౧ పాదము- చేరిన వేశ్రీదము

...యా- చరితమునందలి

వ్యము చూడు- సంశయము వీడు

వ్రతిగ మనుపదశ- కంఠుని రవికుల

జాతుండైన రఘురాముండు సబల- వ్రాతముగ సృజించి సప్తద్వీపా

కేతపురి జేరియన్నతఱిని నడచిన॥ ... ... సీతా॥

హాటకసింహాసనమున రాముండు- కోటిసూర్యసమకాంతిని వెలుగుచు

పాటలాధరి ధరాసుతతోడను- పరగ వశిష్ఠాది గురుబుధమిత్ర

కోటి సేవింపగా దినారాయణుడౌ- మేటిభక్తానుమోదికములావి నొంది

దీటులేని కొలువుండి హనుమంతు మనసు- దెలిసి సీతను బలుకంపు సముద్రగులుక

...కిభక్త... గ...కృతమతి- సాటిలేని శౌర్యధైర్యఘనుఁడును

నౌసి...సిలసూనుగనుగొని- తేటముగను లోకమోహిని బతికెను॥ ... సీతా॥ ౧

...ంను పరమానందమయుండు స- ర్వచరాచరపరిపూర్ణుండవ్యయుండు

గానలోలుండచలుండాద్యుండు- సర్వసాక్షి సుమ్ము వినిర్ముక్త

...ండిదా...పరమాత్ముండనుచు- వేమారు దెలుసుకొమ్ము భక్తులసొమ్ము

...నుసోజిమ్ము- నామాటదినమ్ము ధీనిధి విగమ్ము

...యింత మహాత్మ్యసన్నిధానమాత్రస